

JAARVERSLAG 2021

ONDERDEEL BESTUURSVERSLAG

Inhoudsopgave

Bericht van het College van Bestuur

1. Bestuur en Beleid			
1.1 Strategie en organisatie	6		
1.2 Feiten en cijfers	7		
1.3 Toezicht in 2021 - Verslag Raad van Toezicht	8		
1.4 Medezeggenschap	12		
1.5 Rechtsbescherming	13		
1.6 Interne controle en risicomanagement	14		
2. Onderwijs en praktijkgericht onderzoek			
2.1 Onderwijs	18		
2.1.1 Onderwijsaanbod	19		
2.1.2 Duurzaamheid	20		
2.1.3 Accreditaties	23		
2.1.4 Kwaliteit	24		
2.1.5 Examencommissie	24		
2.1.6 Internationaal onderwijs	24		
2.1.7 Innovatiegelden	25		
2.2 Praktijkgericht onderzoek	26		
2.2.1 Applied Research Centre	26		
2.2.2 Opmerkelijke projecten en ontwikkelingen	27		
2.2.3 Centres of Expertise	31		
2.2.4 Impact praktijkgericht onderzoek	33		
3. Kwaliteitsafspraken	35		
4. Studenten			
4.1 Studenttevredenheid	44		
4.2 Studiesucces	46		
4.3 Overleg studenten en directie	46		
4.4 Internationaal	47		
4.5 Studentendecanaat	47		
4.6 Alumni	51		
5. Medewerkers			
5.1 HR Beleid	53		
5.2 Gezondheid en welzijn	54		
5.3 Kwaliteit, ontwikkeling en scholing	57		
5.4 Organisatie doorontwikkeling	59		
6. Ondersteunende diensten en services			
6.1 Mediatheek	60		
6.2 Facilitaire Dienst	60		
6.3 ICT	60		
6.4 Marketing & Communicatie	61		
7. Financiën			
7.1 Resultaat 2021		62	
7.2 Geconsolideerde balans		62	
7.3 Geconsolideerde staat van baten en lasten		63	
7.4 Investeringsbeleid		63	
7.5 Treasury beleid		64	
7.6 Publiek en private activiteiten		64	
7.7 Declaraties vergoedingen en diensten individuele bestuurders		64	
7.8 Continuïteitsparagraaf en toekomstparagraaf		65	
8. NPO gelden/Coronaparagraaf			
8.1 Beschrijving impact COVID-19 en coronamaatregelen in de instelling		72	
8.2 Nationaal Programma Onderwijs		73	
Bijlage 1			
Portefeuilleverdeling en relevante nevenfuncties College van Bestuur			
Bijlage 2			
Organogram			
Bijlage 3			
Samenstelling Raad van Toezicht en rooster van aftreden			
Bijlage 4			
Sociaal jaarverslag			
Bijlage 5			
Verantwoording professionaliseringsplan jaar 2021			
Bijlage 6			
Helderheid inzake bekostiging			

BERICHT VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR

Hogeschool Van Hall Larenstein kijkt wederom terug op een bewogen jaar. Opnieuw waren we in 2021 genoodzaakt om onze fysieke onderwijs- en onderzoeksactiviteiten geheel of gedeeltelijk te staken. Online colleges volgen en thuiswerken werd de nieuwe norm. De reeks aan beperkende maatregelen heeft het nodige gevraagd, zowel van onze medewerkers als van onze studenten. We complimenteren iedereen voor de flexibiliteit en veerkracht die ze daarbij getoond hebben. Terugkijkend op 2021 constateren we met trots dat we samen – ondanks de pandemie – ook nu weer mooie stappen hebben gezet.

Instellingsplan 2022-2025

In november is ons Instellingsplan 2022-2025 – ‘Groeien als experts in transitie’ – goedgekeurd door alle gremia. Voor het College van Bestuur is het heel bemoedigend om te zien hoe dit ambitieuze verhaal is ontstaan, in gesprek met de hele hogeschool en haar (externe) partners. Meer dan ooit geeft dit plan richting én ruimte om keuzes te maken, prioriteiten te bepalen en gezamenlijk de HVHL-aanpak vorm te geven in onderwijs, onderzoek en samenwerking. Het bewijs dat we menen wat we zeggen, zal straks blijken in de uitvoering. We gebruiken dit Instellingsplan dan ook als leidraad voor de beleidsplannen voor de jaren 2022-2025 en voor de jaarlijkse evaluaties.

Kwaliteitsafspraken

Eerder al leverden we grote inspanningen in het kader van de Kwaliteitsafspraken. Die hebben erin geresulteerd dat de Nederlandse-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ons voorstel inzake de Kwaliteitsafspraken heeft goedgekeurd. Het onderzoekspanel complimenteerde HVHL met het intensieve participatietraject dat hiervoor doorlopen is. Er zijn twaalf samenhangende maatregelen uitgewerkt, voor de jaren 2021 tot en met 2024. Deze worden opgepakt binnen de opleidingen, zodat de maatregelen voor de studenten tot concrete verbeteringen leiden. Het gaat hier onder meer om verbeteringen op het gebied van studieloopbaanbegeleiding, toetsing en onderzoek. De ondersteunende diensten helpen hen hierbij en coördineren daarnaast enkele HVHL-brede projecten, bijvoorbeeld rondom stiltewerkplekken en studieverenigingen.

Accreditaties

De visitaties zijn goed doorlopen. In 2021 zijn de bacheloropleidingen Milieukunde, Diermanagement, Dier en veehouderij/Animal Husbandry en Forensisch laboratoriumonderwijs positief beoordeeld in het kader van her-accreditatie. Ook de Ad-opleidingen Melkveehouderij en Omgevingskunde zijn positief beoordeeld.

De Toets nieuwe opleiding voor de Ad Diermanagement in Velp is succesvol afgerond. Het NVAO-panel benadrukte dat de afgestudeerden voorzien in een grote behoefte van het werkveld. Deze Ad-opleiding start in het collegejaar 2021-2022.

De toets na drie jaar voor de joint degree Master River Delta development is zeer succesvol verlopen.

SustainaBul

Naast het behalen van de SustainaBul voor de hogeschool als geheel, zijn er ook vier opleidingen van HVHL in het bezit van het kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs van AISHE (Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education). Dit zijn de opleidingen Kust- en Zeemanagement, Milieukunde, Bos- en Natuurbeheer en de Ad Omgevingskunde. AISHE is hét keurmerk voor Duurzaam Hoger Onderwijs, ter beoordeling aan de adviesorganisatie Hobéon. AISHE meet duurzame ontwikkeling in hogescholen en universiteiten. In 2021 zijn de opleidingen Dier- en Veehouderij en de Ad Melkveehouderij positief beoordeeld voor het Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs.

INVEST

In november 2020 is ook het project INVEST (<http://www.invest-alliance.eu>) van start gegaan. Dit project is onderdeel van de European University Alliance. De alliantie bestaat uit vijf hogescholen en universiteiten uit Slowakije, Griekenland, Finland, Bulgarije en Nederland. Het doel van INVEST is om een Europese universiteit op te zetten die Europese onderwijsprogramma's ontwikkelt in het groene domein op bachelor-, master- en PhD niveau. In mei en november werden de eerste onderwijsprogramma's in de vorm van een intensieve online Summer en Winter school gefaciliteerd door de Finse en Griekse partners. Zowel studenten als docenten van de vijf partners namen deel. Zie voor meer internationale activiteiten: paragraaf 4.4.

Nieuwe organisatiestructuur

In september was de implementatie van de nieuwe structuur van HVHL voltooid. Ook de posities van het management zijn allemaal gevuld. De ondersteunende services en diensten zijn nu beter in staat om onderwijs en onderzoek te ondersteunen. Dit resulteerde onder andere in het benoemen van teamleiders en het herschikken van een deel van de ondersteuning van de afdeling Onderwijs en Onderzoek en Student Services en de Facilitaire Dienst. Ook is in 2021 een start gemaakt met de voorbereidingen voor het Management Developmenttraject, welke in 2022 wordt uitgevoerd. Daarnaast zijn ook stappen gezet in de verdere integratie van onderwijs en onderzoek.

In 2021 is er één nieuw lectoraat opgestart op locatie Leeuwarden, namelijk Smart Animal Welfare Management. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor het initiëren van een aantal andere (nieuwe) lectoraten op beide locaties.

Het bestuur van Hogeschool Van Hall Larenstein kijkt met goede moed vooruit naar het jaar 2022. Doel en richting zijn duidelijk en we hebben de kwaliteit in huis om het waar te maken. Let's do it!

Jan van Iersel, Kitty Kwakman en Anneke Luijten-Lub

College van Bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein

1. BESTUUR EN BELEID

1.1 Strategie en organisatie

Hogeschool Van Hall Larenstein (HVHL) is de duurzaamste hogeschool van Nederland met een internationale focus. Als kennisinstituut combineert onze hogeschool onderwijs, verzorgd door gedreven experts, met toegepast onderzoek binnen de verschillende lectoraten. HVHL leidt studenten op tot hoogwaardige, ambitieuze en innovatieve professionals die bijdragen aan een duurzame wereld. Er is sprake van een voortdurende uitwisseling met (inter)nationale en regionale instellingen en bedrijven, (de)centrale overheden, maatschappelijke instellingen en het beroepenveld. HVHL communiceert intensief op bestuurlijk, programmatisch, academisch en praktisch niveau. Het College van Bestuur (CvB) heeft deze vruchtbare samenwerking in 2021 verder bevordert en bewaakt. Een overzicht van de portefeuilverdeling en relevante nevenfuncties van het CvB vindt u in bijlage 1.

Strategie

Onze strategie is in 2021 geactualiseerd en zowel de Raad van Toezicht (RvT) als de Medezeggenschapsraad (MR) hebben hiermee ingestemd. Het Instellingsplan 'Groeien als experts in transitie' beschrijft hoe wij de toekomst ingaan. Dit plan is ontstaan in gesprek met de hele hogeschool en haar partners. Met deze brede betrokkenheid als basis houden we vast aan het goede dat we al doen en hebben we daarnaast grote ambities voor wat we anders en beter willen. Het Instellingsplan geeft richting en ruimte om keuzes te maken, prioriteiten te bepalen en gezamenlijk de HVHL-aanpak vorm te geven in onderwijs, onderzoek en samenwerking. Dit plan is dan ook onze leidraad voor de beleidsplannen 2022-2025 en voor de jaarlijkse evaluaties.

Organisatie

Het jaar 2021 werd in belangrijke mate gekenmerkt door de coronapandemie en alles wat daarmee samenhangt. Maar zeker ook door interne veranderingen, die ons in staat stellen om van HVHL niet alleen de groenste hogeschool van Nederland te maken maar ook een toekomstgericht kennisinstituut. Groeien en ontwikkelen begint bij interne transitie. In het verslagjaar is hard gewerkt om de basis te leggen voor een verdere ontwikkeling naar het 'huis van de aarde', waar denkers en doeners de basis voor hun carrière leggen. Op basis van vele gesprekken in de organisatie, met studenten en met het werkveld, zijn in 2021 concrete en noodzakelijke stappen gezet in de doorontwikkeling van de organisatie. Deze stappen maken het mogelijk om onze ambities te realiseren, om ons te onderscheiden en om te excelleren in kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Om de drempels en knelpunten weg te nemen die onze ambities in de weg staan, zijn de volgende stappen gezet.

Sterke verankering in de regio

De locatiesturing heeft ervoor gezorgd dat de regionale verankering is versterkt en dat wij regionaal meer zichtbaar zijn. Wij hebben vele goede contacten met lokale overheden en overheidsinstanties, met mbo's en hogescholen en met bedrijven. Hier gaan we in 2022 de vruchten van plukken. De laatste fase van een nieuwe organisatiestructuur is in 2021 ingevoerd. Na het primaire proces zijn de ondersteunende diensten en services anders gepositioneerd, om het primaire proces nog beter te kunnen ondersteunen. Dit alles doen we in eensgezindheid en in gezamenlijkheid. In bijlage 2 is het organogram van HVHL opgenomen.

Onderzoek

Uitvoering van onderzoek vindt plaats in diverse samenwerkingsverbanden:

- Centre of Expertise Groen 2.0
- Watercampus (waaronder CEW)
- Deltaplatform
- FACT
- Diverse Living Labs

1.2 Feiten en cijfers

Studenten

Bij Hogeschool Van Hall Larenstein staan op 1 oktober 2021 ruim 4.600 studenten ingeschreven. Jaarlijks stromen circa 1.300 nieuwe studenten in, waarvan het overgrote deel met een havodiploma.

Tabel 1 Instroom en afgestudeerden

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Studenten (totaal per 1 oktober per meetjaar, exclusief master)	4.220	4.239	4.312	4.337	4.325	4.548	4.684
Instroom bachelor en ad	1.211	1.150	1.239	1.269	1.216	1.278	1.299
Instroom master	59	50	62	52	36	52	43
Instroom totaal							1342
Afgestudeerden ad's	36	41	38	51	49	52	60
Afgestudeerden master	19	50	32	50	51	40	37**

** exclusief 13 afgestudeerden van de opleiding River Delta Development

[1] [Afgestudeerden per studiejaar op peildatum 1 oktober.](#)

Tabel 2 Vooropleiding instroom

Instroom bachelor en ad naar herkomst*	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mbo	288	302	392	409	408	383	391
Havo	581	571	605	591	568	614	588
Vwo	93	65	68	89	85	115	100
Buitenlands	32	30	142	131	108	102	121
Overig	118	182	32	49	47	64	99
Totaal	1112	1150	1239	1269	1216	1278	1299

Praktijkgericht Onderzoek

Bij HVHL wordt praktijkgericht onderzoek uitgevoerd met het doel een belangrijke bijdrage te leveren aan een duurzame wereld. Samen met partners uit het werkveld dragen wij met onderzoek en kennisvalorisatie bij aan innovatie en duurzame ontwikkeling. Zo voedt ons onderzoek ook het onderwijs met de nieuwste inzichten.

Vanuit de 15 verschillende lectoraten zijn onderzoekslijnen opgezet en waar relevant is er samenwerking. Onder begeleiding van lectoren worden onderzoeksvragen uit het werkveld beantwoord. Waar nodig kan gebruik gemaakt worden van de onderzoeksfaciliteiten die de hogeschool heeft, namelijk het Food Application Centre for Technology (FACT), het Water Applicatie Centrum (WAC) en de faciliteiten van Dairy Campus. Daarnaast werkt HVHL in zogenaamde Living Labs samen met publieke en private partijen. Hier vinden onderzoek en innovatie gelijktijdig plaats volgens de principes van co-creatie en participatief ontwerpen. Zo ontstaan nieuwe producten en tegelijkertijd wordt het gedrag van eindgebruikers beïnvloed doordat ze direct betrokken zijn en nieuwe mogelijkheden krijgen. HVHL werkt voortdurend aan de verbinding tussen onderzoek, onderwijs en het werkveld. Hierbij streven we naar langdurige samenwerkingen zodat continuïteit is gewaarborgd.

Medewerkers

Bij HVHL zijn 671 medewerkers werkzaam (528 fte), waarvan ruim 56% in een onderwijsgevende functie. De verdeling man/vrouw is nagenoeg gelijk.

Organisatie

Hogeschool Van Hall Larenstein is in 2021 de duurzaamste onderwijsinstelling binnen het hoger onderwijs van Nederland, volgens de SustainaBul. Dit is dé ranglijst van Nederlandse universiteiten en hogescholen op het gebied van duurzaamheid. De ranking is gebaseerd op de mate waarin de onderwijsinstellingen duurzaamheid hebben geïntegreerd in hun onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering.

Naast het behalen van de SustainaBul voor de hogeschool als geheel, zijn er ook vier opleidingen van HVHL in het bezit van het keurmerk Duurzaam Hoger Onderwijs van AISHE (Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education). Dit zijn de opleidingen Kust- en Zeemanagement, Milieukunde, Bos- en Natuurbeheer en de Ad Omgevingskunde. AISHE is hét keurmerk voor Duurzaam Hoger Onderwijs, ter beoordeling aan de adviesorganisatie Hobéon. AISHE meet duurzame ontwikkeling in hogescholen en universiteiten.

In 2021 zijn de opleidingen Dier- en Veehouderij en de Ad Melkveehouderij positief beoordeeld voor het Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs.

	2018	2019	2020	2021
Netto resultaat (€ x 1.000)	708	969	3.456	3.592
Rentabiliteit	1,3%	1,7%	5,8%	5,5%
Vermogen (€ x mln.)				
Vermogen in vaste activa	37,6	37,2	35,3	33,8
Eigen vermogen	16,4	17,4	20,8	24,4
Totaal vermogen	49,5	50,7	52,0	57,3
Solvabiliteitsratio (1)	33,1%	34,3%	40,0%	42,6%
Liquiditeit				
Liquide middelen (€ x mln.)	4,9	7,2	11,1	16,4
Current ratio	0,68	0,75	1,04	1,16

Tabel 3 Financiële kerncijfers

1.3 Toezicht in 2021 - Verslag Raad van Toezicht

Het College van Bestuur (CvB) legt verticale verantwoording af aan haar toezichthouders. Dit is onder andere de Raad van Toezicht (hierna: RvT of Raad) als interne toezichthouder. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het CvB en op de algemene interne gang van zaken. De Raad bewaakt de doelstellingen en de grondslagen van de Stichting. Daarnaast staat de RvT het CvB met raad terzijde en adviseert en stimuleert hij het CvB. De Raad is werkgever van het CvB, hanteert bij de werkzaamheden een Toetsingskader en onderschrijft de Branche-code Goed Bestuur Hogescholen. De RvT handelt volgens de criteria voor onafhankelijkheid van deze Branche-code.

Samenstelling

De RvT-leden zijn benoemd op basis van een profielschets waarin onafhankelijkheid, deskundigheid, regionale betrokkenheid en complementariteit een prominente plaats innemen. Momenteel heeft de Raad zes leden. De leden hebben zitting voor een termijn van vier jaar, zijn eenmaal herbenoembaar en treden af volgens een door de Raad vastgesteld rooster van aftreden. In maart 2021 liep de eerste benoemingstermijn van de heer Ozenga af. De RvT heeft hem herbenoemd voor een tweede termijn van vier jaar, eindigend op 31 maart 2025.

Het aangepaste rooster van aftreden is gepubliceerd op de website van HVHL, evenals de samenstelling van de RvT per ultimo 2021. Dit overzicht is tevens opgenomen in bijlage 3.

Werkwijze, verantwoording en vergaderingen

Het toezicht van de RvT is ingericht volgens de principes van de Branche-code Goed Bestuur Hogescholen. Op grond hiervan is het Toetsingskader Raad van Toezicht Hogeschool Van Hall Larenstein ontwikkeld. Aan dit kader wordt de invulling van de toezichthoudende taak van de RvT getoetst. Het toetsingskader beschrijft de inhoudelijke uitgangspunten voor de toetsing. De centrale gedachte in die uitgangspunten is dat de RvT – als toezichthouder van een met overwegend publiek geld gefinancierde instelling – bij zijn werkzaamheden de kwaliteit van onderwijs en onderzoek, en de borging daarvan, centraal stelt.

Ter voorbereiding op de besluitvorming en advisering aan het CvB vergadert de RvT met het CvB. Deze gezamenlijke vergaderingen kenmerken zich door een open en inhoudelijke dialoog. De vergaderingen zijn informerend, adviserend en/of besluitvormend van aard.

In de vergaderingen neemt de Raad periodiek kennis van de ontwikkelingen binnen HVHL aan de hand van door het CvB opgestelde (kwartaal)rapportages en notities. Vaste besprekingspunten zijn: algemene ontwikkelingen, onderwijs en onderzoek, personeel en organisatie, financiële ontwikkelingen en de financiële prognose, studentenadministratie, huisvesting en ICT. De onderwerpen die in de commissies zijn besproken worden, eventueel voorzien van een advies, voorgelegd aan de RvT.

In 2021 kwam de RvT viermaal bijeen in een reguliere vergadering.

Daarnaast keurde de RvT in 2021 het Bestuursverslag 2020, de jaarrekening 2020, de kaderbrief 2022, het jaarplan 2022 en de begroting 2022 goed. In het bijzonder ging in het verslagjaar de aandacht meermaals uit naar de doorontwikkeling van de organisatie, het Instellingsplan 2022-2025, de studievoorschotmiddelen/kwaliteitsafspraken en de maatregelen omtrent en de impact van corona. Andere onderwerpen op de agenda van de RvT waren: Managementletter 2021, Controleplan 2021 en de Wet Normering Topinkomens (WNT) Van Hall Larenstein 2021, inclusief de beloningen van RvT en CvB en de Branche-code Goed Bestuur Hogescholen.

Met het oog op de vervanging van mevrouw Kwakman en in het licht van de span of control en organisatie-, onderwijsontwikkelingen en de externe dynamiek heeft de RvT het CvB uitgebreid van twee naar drie leden. Tot slot zijn ook de voorbereiding voor de aanbesteding van de accountant, de juridische fusie Stichting WAC, de overdracht parkeerterrein gebouw Bentacera en het Bestuurs- en Beheersreglement Hogeschool Van Hall Larenstein besproken.

Er zijn vier extra RvT-bijeenkomsten geweest vanwege de gevraagde aandacht voor het Instellingsplan 2022-2025, de afwezigheid van mevrouw Kwakman, de benoeming van mevrouw Luijten-Lub tot lid van het CvB en de actuele ontwikkelingen en situatieschets binnen het groene domein. Er is separaat afgestemd met de locatiedirecteuren en managers vanwege de afwezigheid van mevrouw Kwakman en enkele RvT-leden namen deel aan een bijeenkomst over het Instellingsplan.

Commissies van de Raad van Toezicht

De RvT kent een Auditcommissie, de Benoemingen- en remuneratiecommissie en de Commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit. Deze commissies bereiden de besluitvorming door de RvT voor en adviseren de Raad. Ook bieden de inhoudelijke commissies de RvT-leden de gelegenheid om, in relatie tot de CvB-leden, invulling te geven aan het strategisch partnerschap. De commissies werken conform een reglement.

De **Benoemingen- en remuneratiecommissie** adviseert de RvT over het werkgeverschap van de Raad met betrekking tot de CvB-leden en de selectie en benoeming van CvB- respectievelijk RvT-leden.

De RvT maakt jaarlijks planningsafspraken met het CvB voor het betreffende jaar. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en vervolgens wordt erover gerapporteerd. De resultaten zijn ook onderwerp van gesprek in de context van de beoordeling van het CvB.

De **Auditcommissie** bespreekt financiële zaken, continuïteit van de organisatie en risicomanagement. De commissie heeft tot taak de beraadslagingen en besluitvorming van de RvT voor te bereiden als het gaat om de werking van interne risicobeheersings- en controlesystemen en de financiële informatievoorziening binnen HVHL.

De **Commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit** adviseert over het toezicht op de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

Hieronder vermelden we de samenstelling van de verschillende commissies, het aantal vergaderingen en de belangrijkste onderwerpen die aan bod kwamen in 2021.

Samenstelling en vergaderingen commissies

Auditcommissie

- De heer P.C. Heijne RC - voorzitter
- De heer ir. ing. J.S.W. Ozenga MBA - lid

De Auditcommissie kwam in 2021 vijfmaal bijeen. Onder meer zijn de volgende onderwerpen behandeld: voorbereiding aanbesteding accountant, extra middelen OCW, WNT-indeling jaar 2021, concept jaarrekening 2020, concept accountantsverslag jaar 2020, kwartaalrapportages, jaarverslag 2020, NPO-gelden, concept HVHL kaderbrief 2022, concept HVHL Instellingsplan 2022-2025, concept-rapportage interim-bevindingen 2021, concept controleplan, juridische fusie Stichting WAC, concept begroting HVHL 2022, ABN AMRO leningen en schatkistbankieren en overdracht parkeerterrein gebouw Bentacera.

Ook het onderwerp ICT in control is besproken en regelmatig stonden de doorontwikkeling van de organisatie en de stand van zaken in verband met de coronapandemie op de agenda.

Commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit

- Mevrouw dr. N. Harms - voorzitter
- Mevrouw dr. ir. M.A.H. de Rond-Schouten - lid
- De heer ir. A.K. Schaap - lid

Een belangrijk thema voor de Commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit in 2021 was de voortgang in de uitvoering van de Kwaliteitsafspraken. De commissie kwam viermaal bijeen en sprak onder meer over het concept jaarverslag, extra onderwijsmiddelen, het concept Instellingsplan, het nieuwe onderwijsconcept, inrichting inhoudelijke Planning & Control cyclus, de onderwijskalender, de verbetering in toetsing en beoordeling van onder andere de onderzoeksvoorstellen, het alumni beleid en stand van zaken alumniverenigingen, Life Science & Technology (LS&T)-constructie 8.1, de Nationale Studenten Enquête (NSE) en het International Management Development-traject. Uiteraard is veelvuldig stilgestaan bij de coronamaatregelen, de impact hiervan op onderwijs en onderzoek en de gang van zaken bij visitaties en accreditaties.

Benoemingen- en remuneratiecommissie

- De heer H.W.J. Ovink - lid
- De heer ir. ing. J.S.W. Ozenga MBA - voorzitter (zijnde vicevoorzitter van de RvT)
- Mevrouw dr. N. Harms - lid (tijdelijk vanwege de werving vacante positie)

De Benoemingen- en remuneratiecommissie kwam driemaal bijeen. Eenmaal in het kader van de beoordeling van de werkzaamheden van de voorzitter van het CvB, de heer Van Iersel. Tweemaal kwam de commissie, tijdelijk uitgebreid met mevrouw dr. Harms, bijeen voor het werven en selecteren van de tijdelijke vervanger van mevrouw Kwakman. Onderwerpen waren: het opstellen van het profiel, selectie bemiddelingsbureau, selectie cv's en het voeren van gesprekken met de kandidaten.

Kwaliteit onderwijs en onderzoek

Een van de taken van de RvT is het toezicht op het stelsel van kwaliteitszorg, zoals dat door HVHL is opgezet en met enige regelmaat intern en door derden wordt beoordeeld. Dit gebeurt door middel van (proef) visitaties en (interne) audits van opleidingen en lectoraten. Eens in de zes jaar gebeurt dit op instellingniveau via de formele Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). De RvT wordt door middel van voortgangsrapportages op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op het gebied van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

In 2021 is de Raad intensief betrokken geweest bij de voortgang in de uitvoering van het Plan Kwaliteitsafspraken. Uit de NVAO-rapportage van december 2021 blijkt dat HVHL voldoende voortgang heeft geboekt met de verwezenlijking van haar voornemens – rekening houdend met de gepleegde inspanningen en onvoorziene omstandigheden – en dat de Medezeggenschapsraad en andere relevante belanghebbenden voldoende zijn betrokken bij de uitvoering van het plan.

Horizontale dialoog

Om de visie van HVHL en onze beloften aan de omgeving goed te kunnen realiseren, voeren we op allerlei manieren en op vele gebieden structureel een dialoog met externe stakeholders: met het beroepenveld, met de regio en met andere kennisinstellingen en organisaties. Op instellingsniveau verzorgt onder meer het CvB dit, bijvoorbeeld in de vorm van structurele bestuurlijke overleggen met collega's van andere onderwijsinstellingen in het wetenschappelijk onderwijs, hbo en mbo, zowel regionaal als bovenregionaal en ook landelijk en internationaal. Deze dialoog vindt plaats in verschillende contexten. We noemen: MBO-HBO Overleg Noord Nederland, Centers of Expertise (bestuurlijk overleg), Groene Tafel, Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA, INVEST, ROC's, collega-hogescholen, ondernemersorganisaties, werkgeversverbanden en de vakbonden. Thema's die aan de orde komen zijn onder meer: de vorming van visie en strategie in het nieuwe Instellingsplan, de onderwijsvisie, percepties en verwachtingen van onderwijs(kwaliteit), doorstroom, inhoudelijke keuzes van opleidingen, arbeidsmarktontwikkelingen en (inter)nationale samenwerking.

Vanuit de onderwijsvisie communiceren we met de stakeholders over de praktijkgerichte leeromgeving en de vertaling van onderzoeksresultaten naar het onderwijs. Dit gebeurt ook op opleidingsniveau door werkveldcommissies. Daarnaast is er een structurele dialoog gevoerd met de interne stakeholders, onder meer met studenten en docenten en nadrukkelijk ook met locatiedirecteuren en overige leidinggevenden en met de MR, bij de totstandkoming van het Instellingsplan 2022-2025.

Strategische samenwerking

Horizontale dialoog leidt tot strategische samenwerking met andere (inter)nationale kennisinstellingen, (de)centrale overheden, maatschappelijke instellingen en het beroepenveld. Dit vindt voortdurend plaats op een aantal niveaus: bestuurlijk en op het vlak van programmering en opleiding. De samenwerking is hoofdzakelijk gericht op verbetering van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Zo werkt HVHL binnen het Centre of Expertise Groen intensief samen met Hogeschool Inholland, Aeres en HAS Hogeschool. Continuïteit van strategische samenwerkingsverbanden wordt geborgd door de PDCA-cyclus, bestuurs- en projectrapportages, interne audits en de gesprekscycli van directeuren, CvB en RvT. De Raad heeft geconstateerd dat het CvB strategische samenwerking heeft gezocht met bedrijven, de beroepspraktijk, overheden, andere kennisinstellingen en overige organisaties. Dit om de realisatie van de missie en de mogelijkheden van HVHL te bevorderen. Naast de inhoudelijke terugkoppeling in bestuurs- en projectrapportages doet het CvB hiervan ook mondeling verslag tijdens de vergaderingen van de RvT en de commissies van de Raad. De Raad van Toezicht concludeert op basis hiervan dat het College van Bestuur de bijdrage van strategische samenwerking met andere kennisinstellingen, bedrijven en overige organisaties gericht op de verbetering van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek, voldoende heeft bevorderd en bewaakt.

Governance en onafhankelijkheid

De RvT stelt vast dat HVHL opereert conform de bepalingen in de statuten, het Bestuurs- en Beheersreglement en de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen. In lijn met de Branchecode wordt naar het oordeel van de RvT voldaan aan de vereisten voor het borgen van de onafhankelijkheid, strategische samenwerking en het voorkomen van tegenstrijdige belangen. Evenals in voorgaande jaren was er in 2021 bij de besluitvorming geen sprake van tegenstrijdige belangen van het CvB en de RvT. Ter toelichting op de bepalingen van de Branchecode Goed bestuur Hogescholen vermelden wij het volgende.

- Artikel III.1.4 onder i; loopbaan: De samenstelling van de RvT alsmede de huidige hoofdfunctie en relevante nevenfuncties van de RvT-leden zijn vermeld in het jaarverslag en op de website. De loopbaan is niet opgenomen.
- Artikel III.1.7; eigen evaluatie: In 2021 heeft geen eigen evaluatie van de RvT plaatsgevonden. In verband met de recente benoeming van drie leden alsmede de beperkingen als gevolg van corona werd dit niet opportuun geacht.

Relatie met de Medezeggenschapsraad

De RvT overlegde in het verslagjaar eenmaal met de voltallige Medezeggenschapsraad (MR). Bij deze vergadering was het CvB ook aanwezig. Daarnaast sprak, vanwege de beperkende maatregelen, een delegatie van de RvT met het dagelijks bestuur. Besproken onderwerpen waren onder andere de doorontwikkeling van de organisatie, studievoorschotmiddelen, corona en de tijdelijke vervanging van mevrouw Kwakman. De voorzitter van de RvT heeft het DB van de MR enkele malen in een vergadering op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen rondom mevrouw Kwakman.

Ten slotte

De Raad van Toezicht dankt het College van Bestuur, de Medezeggenschapsraad, alle medewerkers en studenten voor hun inspanningen en hun bijdragen aan de behaalde resultaten van het afgelopen jaar.

Leeuwarden/Velp, februari 2022

Namens de Raad van Toezicht, Henk Ovink, voorzitter

1.4 Medezeggenschap

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) functioneert binnen HVHL een Medezeggenschapsraad. De bevoegdheden van de MR zijn beschreven in het MR-Reglement, dat op zijn beurt gebaseerd is op de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). De MR speelt als zodanig een belangrijke rol bij beslissingen over voorgenomen besluiten inzake beleid en maatregelen die invloed hebben op het primaire proces.

De samenstelling van de MR is overeenkomstig de wettelijke bepalingen in de WHW. In de MR zijn geledingen van beide locaties vertegenwoordigd. De MR telt 16 zetels, gelijkmatig verdeeld over de locaties Velp en Leeuwarden. Omwille van de continuïteit binnen de MR treedt jaarlijks de helft van de leden af en blijft de andere helft zitten. De vrijgekomen zetels worden ingevuld op basis van de resultaten van gehouden verkiezingen. Twee keer per studiejaar volgen de MR-leden een eendaagse training. In deze training komen onder andere vergadervaardigheden en de WHW aan de orde.

De MR kent vier commissies, te weten:

- Commissie Management & Organisatie
- Commissie Onderwijs & Onderzoek
- Commissie Financiën
- Commissie Studievoorschotmiddelen.

De commissies spelen een belangrijke rol in de voorbereiding van de agendapunten en de besluitvorming. Na overleg met de overige MR-leden en het CvB wordt het definitieve standpunt bepaald en schriftelijk aan het CvB meegedeeld. Bij zijn oordeelsvorming en besluitvorming maakt de MR gebruik van adviezen van zijn achterban en van opleidings- en examencommissies.

Bij de besluitvorming binnen de MR staan de volgende uitgangspunten centraal.

- optimale kwaliteit van onderwijs en toegepast onderzoek
- optimale werkprocessen binnen HVHL
- een goede en veilige werk- en studiesfeer met aandacht voor de menselijke maat.

De MR vergaderde dit kalenderjaar tien keer met het CvB. De vergaderingen worden in principe afwisselend gehouden in Velp, Leeuwarden of via Teams. Vanwege de coronacrisis vonden de meeste vergaderingen online plaats. Belangstellende medewerkers en/of studenten konden als toehoorder de vergaderingen vanaf de digitale tribune bijwonen. De MR informeerde zijn achterban over aankomende vergaderingen, zijn besluitvorming en andere belangrijke onderwerpen via de medewerkers- en de studentenportal.

In 2021 vergaderde de voltallige MR één keer met de RvT. Het CvB was bij dit overleg aanwezig. Het decemberoverleg tussen MR en RvT vond, vanwege corona, in afgeslankte vorm online plaats. De agenda's voor beide overleggen zijn in overleg vastgesteld.

In het najaar van 2021 vond de Dag van de Medezeggenschap plaats. Tijdens die dag kregen MR-leden en leden van de opleidingscommissies de kans om nader kennis met elkaar te maken en enkele online trainingen te volgen. Overige medewerkers en studenten konden eveneens met leden van de MR en de opleidingscommissies in gesprek gaan. Het initiatief om deze dag te organiseren is door de betrokkenen zeer gewaardeerd.

Eind 2021 vonden de jaarlijkse verkiezingen van de MR plaats. Door tussentijds aftreden van twee MR-leden en vanwege het aflopen van de zittingstermijn van enkele leden waren er tien vacante zetels. Na de verkiezingen bleken zeven daarvan opgevuld. Er wordt gekeken naar mogelijkheden binnen het MR-reglement om de vacante zetels alsnog tussentijds op te kunnen vullen.

In 2021 zijn diverse onderwerpen de revue gepasseerd, zoals: Instellingsplan 2022-2025, Kaderbrief 2022, Onderwijs- en examenregeling (algemeen deel en casco opleidingsdeel), werkdrukbeleid, doorontwikkeling organisatie, Onderwijskalender 2021-2022, NPO-gelden, begroting 2022 en het Bestuursverslag 2020, inclusief jaarrekening.

1.5 Rechtsbescherming

Rechtsbescherming

Voor studenten en personeel zijn er diverse mogelijkheden om bezwaar of beroep aan te tekenen, dan wel een klacht in te dienen. Hiervoor is een speciaal loket beschikbaar.

College van beroep voor de examens

Studenten kunnen in beroep gaan tegen een beslissing van de examencommissie en examinatoren. In 2021 heeft het College van beroep in totaal veertien beroepschriften ontvangen. Net als in 2020 was het aantal beroepschriften gering, omdat ook dit jaar in verband met corona geen bindende negatieve studieadviezen zijn verstrekt.

Van de veertien beroepszaken zijn er zes minnelijk geschikt en drie door de studenten weer ingetrokken. Van de vijf beroepszaken die in een hoorzitting zijn behandeld is één beroepszaak gedeeltelijk gegrond verklaard, de overige zaken beoordeelde het College als ongegrond.

Geschillenadviescommissie

Studenten kunnen bezwaar indienen tegen een besluit genomen op grond van de WHW en de daarop gebaseerde regelingen, waartoe het College van beroep niet bevoegd is. De Geschillenadviescommissie is bevoegd advies uit te brengen aan het CvB aangaande bezwaren van studenten. In 2021 heeft de Geschillenadviescommissie vijf bezwaarschriften ontvangen. In vier gevallen is het bezwaar (deels) gegrond verklaard en in één zaak ongegrond.

College van beroep voor het hoger onderwijs

Het College van beroep voor het hoger onderwijs is een externe instantie die beroepszaken behandelt van studenten die het niet eens zijn met een besluit van een orgaan van een hogeschool. In 2021 zijn er vanuit HVHL drie procedures bij het College van beroep voor het hoger onderwijs (CBHO) aanhangig gemaakt. Eén beroep is ter zitting geschikt. Eén beroep is ongegrond verklaard. In een laatste beroep wordt nog een uitspraak van het CBHO verwacht.

Ombudsman

Medewerkers en studenten kunnen de ombudsman inschakelen en (in)formeel een kwestie aankaarten. De ombudsman is een onafhankelijke en onpartijdige externe persoon die klachten behandelt. Bijvoorbeeld over een onjuiste of onbillijke behandeling door een persoon of organisatieonderdeel van de hogeschool. Studenten en medewerkers kunnen hun probleem vertrouwelijk met de ombudsman bespreken en samen bezien wat de ombudsman wel of juist niet voor de persoon kan betekenen.

In 2021 zijn in totaal vijftien klachten aangekaart bij de ombudsman, negen door een medewerker en zes door studenten. Eén klacht is opgelost door bemiddeling. Bij een andere klacht, die was aangekaart door meer dan twee medewerkers, heeft de ombudsman gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een aanbeveling aan HVHL. Alle verdere signalen die bij de ombudsman

zijn aangegeven zijn door betrokkenen zelf opgelost met behulp van adviezen van de ombudsman. In 2021 voerde ombudsman Marianne Dijkhuizen geen formele onderzoeken uit. Bij de commissie Advies Heroverwegingen, de commissie Bezwaar beoordelingen en de commissie Bedenkingen functiewaarderingen is geen casuïstiek ingediend. Er zijn in 2021 geen rechtszaken geweest.

Privacy

In het document 'Privacybeleid Hogeschool Van Hall Larenstein, omgaan met persoonsgegevens' is vastgelegd hoe de kwaliteit van de verwerking en de beveiliging van persoonsgegevens worden gewaarborgd. Daarmee is voldaan aan de privacywet- en regelgeving.

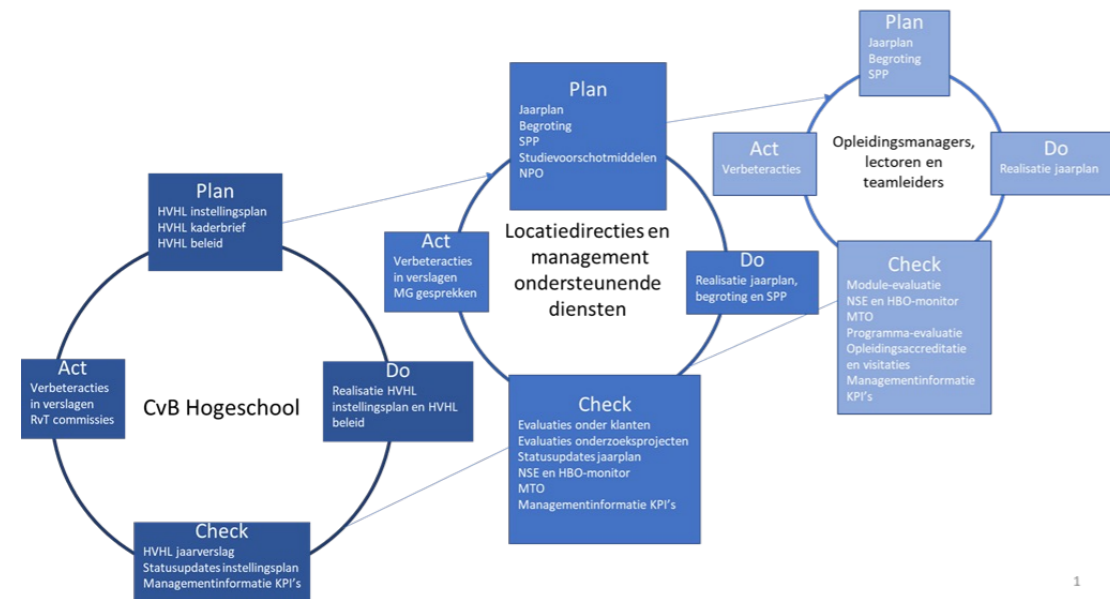
1.6 Interne controle en risicomanagement

Samen maken we kwaliteit; met de docenten, met de medewerkers van de ondersteunende diensten en met het management. De beste manier om kwaliteit te verbeteren is door met elkaar in gesprek te gaan. Dan zien we waar de echte verbeterpunten liggen, dan horen we 'het verhaal achter de cijfers van de kwaliteitsmetingen' die gebaseerd zijn op het 'Instellingsplan 2018-2021'. Kwaliteitszorg is een middel, kwaliteit het doel. Uiteindelijk leiden onze kwaliteitsinspanningen ertoe dat we hoogwaardige, ambitieuze en innovatieve professionals opleiden, die bijdragen aan een duurzame wereld.

Nadat is vastgesteld waar verbetermogelijkheden liggen, start het continue verbeteren volgens de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act). We hanteren een PDCA-cyclus op instellingsniveau, op directuren- en managersniveau en op het niveau van de opleiding; zie onderstaande figuur.

De kwaliteitszorgcyclus is geïntegreerd in de centrale PDCA-cyclus, om zo integraal zicht te hebben en te sturen op de prestaties van HVHL, de kwaliteit van het onderwijs en de ondersteunende processen. Het CvB is eindverantwoordelijk voor de integrale kwaliteit van HVHL en voert om de vier maanden voortgangsgesprekken met locatiedirecties en managers van de ondersteunende diensten.

Figuur 1 PDCA-cyclus op de verschillende niveaus

Algemene beheersing van risico's

Medewerkers zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun werk. Samen met de directuren en managers wordt ook de naleving van wet- en regelgeving geborgd. Daarnaast voert de accountant jaarlijks in het kader van de controle op de jaarrekening en het jaarverslag een externe audit uit. Als controle op en borging van de financiële gezondheid van HVHL analyseert deze externe, onafhankelijke accountant de financiële gegevens van de hogeschool. De accountant adviseert over de financiële situatie en hoe deze kan worden verbeterd. Op basis van de inbreng van de accountant worden verbeterpunten voor de toekomst geformuleerd.

Risicobeheersing 2022 en verder

Risicomanagement is een onderdeel van de bedrijfsvoering en de PDCA-cyclus van HVHL. In de notitie Risicomanagement Hogeschool Van Hall Larenstein komen achtereenvolgens aan de orde:

- de doelstellingen van risicomanagement
- de uitgangspunten en organisatie van risicomanagement en
- het risicomanagementproces.

Het uitgangspunt is dat risicomanagement pragmatisch moet zijn en onderdeel is van de PDCA-cyclus. Omdat er vanaf 2022 een nieuw Instellingsplan (Groeien als experts in transitie) voor HVHL geldt, zal ook het risicomanagement hierop worden toegesneden.

HVHL geeft risicomanagement vorm op twee niveaus:

- strategische risico's bij het behalen van de doelstellingen
- operationele risico's in de processen.

De **strategische risico's** worden geïntariseerd in het risicoprofiel. Dit profiel beschrijft de belangrijkste strategische risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen voor HVHL, op basis van een risicoanalyse. De kans dat deze risico's zich voordoen is groot en de omvang van de negatieve gevolgen is groot. HVHL neemt beheersmaatregelen om de kans dat een risico zich voordoet te minimaliseren. De beheersmaatregelen worden zo goed mogelijk ingebed in beleid en strategie van HVHL.

De **operationele risico's** betreffen de operationele processen binnen HVHL. Het Instellingsplan en beleidsnotities gelden als kader voor de processen en activiteiten.

De **tactische risico's** (risico's op afdelingsniveau) staan beschreven in de jaarplannen van de afdelingen en worden gemonitord in de voortgangsgesprekken van het CvB met directies en managers. De directuren, managers en het CvB hebben per risicogebied de risico's voor HVHL gedefinieerd op basis van de volgende vijf hoofdrisicogebieden die de Vereniging Hogescholen heeft aangereikt.

- Omgevingsrisico's
- Bedrijfsvoeringsrisico's
- Compliance risico's
- Onderwijs- en onderzoeksrisico's
- Personeelsrisico's.

Voor het Instellingsplan 2018-2021 zijn de risico's die het hoogst scoren in onderstaande tabel weergegeven. De score is bepaald op basis van kans (dat het risico zich gaat voordoen) maal impact (het effect als het risico zich daadwerkelijk voordoet). Voor 2022 wordt een nieuw risicoprofiel opgesteld dat in relatie staat tot het Instellingsplan 2022-2025.

Categorie	Hoogst scorende risico's	Beheersmaatregelen
Onderwijs en onderzoek	1. Achterblijvende kwaliteit van onderwijs en studenttevredenheid.	<i>In gang gezette kwaliteitsverbetering:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Module 'Evaluaties' wordt uitgevoerd (minimaal eens per drie jaar). Resultaten worden besproken met docenten en teruggekoppeld aan studenten. - De NSE en de HBO-Monitor worden hogeschool-breed afgenomen, geanalyseerd, besproken met docenten en teruggekoppeld aan studenten. - Inrichten projectteams bij accreditaties van opleidingen.
Onderwijs en onderzoek	2. Kwaliteitsbewustzijn, kennis over PDCA en bijbehorende verantwoordelijkheden niet voldoende bij alle medewerkers.	<i>In aanvulling op bovenstaande:</i> <ul style="list-style-type: none"> - De verbeterpunten worden opgepakt via de PDCA-cyclus binnen de afdelingen/ opleidingen. - Met de onderzoekteams zijn de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) in 2021 explicieter uitgewerkt. Er zijn onder meer gesprekken gevoerd over de definitie van de KPI's, de operationalisatie en de manier van monitoren. Alle lectoren werken de stand van zaken actueel bij in het programma SmartSheet. Daarnaast wordt de tevredenheid van de opdrachtgevers eenduidig gemeten.
Onderwijs en onderzoek	3. Te weinig concurrentiekracht, onderscheidend vermogen en imago.	<ul style="list-style-type: none"> - HVHL doet mee aan diverse landelijke en lokale initiatieven, zoals de SustainaBul, Arnhem Studiestad en Living Labs. Tevens is HVHL lid van decanennetwerken. - Er wordt in programma's gewerkt aan de herinrichting van de directe buitengebieden: Duurzaam Kennislandgoed Larenstein en de Potmarge. - Vanuit Marketing & Communicatie is de brandingcampagne 'Building your world' gestart om de zichtbaarheid, herkenbaarheid en naamsbekendheid van HVHL te verbeteren. Hiermee wordt ook gewerkt aan het verbeteren van het imago en de concurrentiekracht van de hogeschool. - HVHL is medeoprichter van en deelnemer aan de Europese Universiteit en onderscheidt zich daarmee van andere hogescholen.
Compliance	4. Datalekken.	<ul style="list-style-type: none"> - Programma geïnstalleerd waarmee de digitale activiteiten van medewerkers beter kunnen worden gemonitord. - Dankzij diverse AVG borgingsactiviteiten is beter in kaart gebracht waar we risico's lopen en hoe we als hogeschool kunnen handelen bij datalekken.

Compliance	5. Werkdruk.	<ul style="list-style-type: none"> - Voortzetting van monitoring en bespreking werkdruk, MTO en ziekteverzuim in elk managementgesprek tussen CvB en directeuren. - Opzetten/implementeren van een planningstool om inzicht te krijgen de urenplanning van medewerkers.
Compliance	6. Voldoen aan de regelgeving met betrekking tot auteursrechten.	- Inrichten Auteursrechten Informatiepunt bij de Mediatheek
Compliance	7. ICT-risico's zoals: veiligheid cybercrime ICT, datalek, inzicht in financiën/control en studievoortgang.	Zie punt 4 Datalekken.
Omgeving	8. Imago, lage naamsbekendheid en onvoldoende profilering waardoor minder aantrekkelijk voor nieuwe doelgroepen.	Zie punt 3 Concurrentiekracht.
Omgeving	9. Lagere instroom nationale studenten wordt onvoldoende gecompenseerd door internationale en 'Leven-Lang-Leren'-studenten.	<ul style="list-style-type: none"> - Opzetten van een afdeling International Affairs en het maken van een strategisch wervingsplan voor internationale instroom. - Aangaan en onderhouden van relaties op zowel landelijk en internationaal niveau met het oog op samenwerking, herkenbaarheid en positionering. - In het kader van Leven-Lang-Leren deelname aan het Orange Knowledge Programma en via INVEST nader onderzoeken hoe microcredentials op zowel nationaal en internationaal niveau een rol kunnen spelen in het toekomstig onderwijs.

2 ONDERWIJS EN PRAKTIJKGERICHT ONDERZOEK

2.1 Onderwijs

Hogeschool Van Hall Larenstein biedt opleidingen waarin studenten al tijdens hun studie aan de slag gaan met echte, belangrijke en complexe vraagstukken van deze tijd. Opdat zij als hoogwaardige professionals uiteindelijk een bijdrage kunnen leveren aan een duurzame, betere wereld. Voor HVHL als University of Applied Sciences is het daarom van groot belang dat onderwijs en onderzoek met elkaar verweven zijn.

Gebaseerd op deze uitgangspunten heeft HVHL een onderwijsconcept ontwikkeld. Dit concept biedt een kader voor de uitvoering en de organisatie van het onderwijs bij de hogeschool. Het onderwijsconcept geeft ruimte aan de individuele student voor het ontwikkelen van talenten en professionele competenties in een inspirerende omgeving. De volgende vijf punten zijn kenmerkend voor alle opleidingen van HVHL.

- Echte wereld centraal
- Keuzevrijheid
- Diversiteit
- Up-to-date inzet van digitale middelen
- Toegepast onderzoek, internationalisering en duurzaamheid in de eindcompetenties.

Aanvullend hierop ligt de focus op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en onderzoek. 'Echte' opdrachten komen binnen via de lectoraten en worden met hulp van docent-onderzoekers opgepakt binnen de verschillende opleidingen. Uit gesprekken tussen de directie en studentenverenigingen bleek dat veel studenten tijdens de coronacrisis moeite hadden met het vinden van een juiste stageplek, of een sociale en bedrijfskundige context misten. De prachtige opdrachten en projecten binnen de lectoraten boden uitkomst. Daardoor is er in het afgelopen jaar toch weer een grote stap gezet in het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en onderzoek. Het aanstellen van locatiedirecties heeft ook geleid tot een versterking van deze samenwerking. Er vinden aanzienlijk meer gesprekken plaats tussen opleidingsmanagers en lectoren. Samen bekijken zij welke thema's ze kunnen verbinden, om zo de kwaliteit van het onderwijs in samenwerking met onderzoek naar een nog hoger niveau te tillen.

Voor onderwijs Leeuwarden lag het accent op de volgende drie prioriteiten.

1. Onderwijskwaliteit: behalen (her)accreditaties
2. Studeerbaarheid en doceerbaarheid: in 2021 lag het accent op planning en roostering
3. Organisatieontwikkeling: aandacht voor structuur, verbeteren processen, eigenaarschap, focus aanbrengen en werken met een jaarplanning, meer structuur en daardoor rust. Stappen naar Helderheid, Rust, Reinheid en Regelmaat.

Voor onderwijs Velp lag het accent op de volgende drie prioriteiten.

1. Onderwijskwaliteit: behalen (her)accreditaties en herijking bepaalde studieprogramma's
2. Studeerbaarheid en doceerbaarheid borgen tijdens de coronapandemie
3. Profileren en verhogen instroom.

De volgende hoofdstukken laten zien welke ontwikkelingen in 2021 hebben plaatsgevonden op de thema's die voor ons belangrijk zijn. Daarbij volgen wij tevens de externe ontwikkelingen die invloed hebben op ons onderwijs en onderzoek, zodat we hier tijdig op kunnen inspelen en rekening mee kunnen houden.

2.1.1 Onderwijsaanbod

Opleidingen locatie Leeuwarden en Velp

LEEWARDEN		
Naam opleiding	Vorm	ISAT
Associate degree		
Duurzaam Bodembeheer	deeltijd	80070
Duurzame Waternotechnologie	deeltijd	80069
Melkveehouderij	voltijd	80044
Omgevingskunde	deeltijd	80023
Voedingsmiddelentechnologie	deeltijd	80141
Bachelor		
Bedrijfskunde en Agribusiness	voltijd	34866
Biotechnologie (samen met NHL-Stenden)	voltijd	34331
Dier- en Veehouderij	voltijd	34869
Diermanagement	voltijd	34333
Forensisch Laboratoriumonderzoek	voltijd	39305
International Business	voltijd	30029
Kust en Zeemanagement	voltijd	39204
Management van de Leefomgeving	voltijd	34859
Milieukunde	deeltijd	34284
	voltijd	34284
Tuinbouw en Akkerbouw	voltijd	34868
Voedingsmiddelentechnologie	voltijd	34856
Master		
Innovative Dairy Chain Management	voltijd	49290
	deeltijd	49290

VELP		
Naam opleiding	Vorm	ISAT
Associate degree		
Land- en Watermanagement	deeltijd	80128
	voltijd	80128
Tuin- en Landschapsinrichting	deeltijd	80068
	voltijd	80068
Voedingsmiddelentechnologie	deeltijd	80141
Bachelor		
Bedrijfskunde en Agribusiness (Agribusiness and Business Administration)	voltijd	34866
Bos- en Natuurbeheer	deeltijd	34221
	voltijd	34221
Dier en Veehouderij (Animal Husbandry)	voltijd	34869
International Development Management	voltijd	34203
Land- en Watermanagement	deeltijd	34226
	voltijd	34226
Management van de Leefomgeving	voltijd	34859
Tuin- en Landschapsinrichting	deeltijd	34220
	voltijd	34220
Voedingsmiddelentechnologie (Food Technology)	voltijd	34856
Master		
River Delta Development (samen met HZ University of Applied Sciences en Hogeschool Rotterdam)	voltijd	49504
Post-initiële master		
Agricultural Production Chain Management	voltijd	70058
Management of Development	voltijd	70057
Project- en Procesmanagement in the Domain of Land and Water ¹²	deeltijd	70056

2.1.2 Duurzaamheid

Duurzaamheid is het centrale thema voor HVHL. Het is vanzelfsprekend en passend bij onze opleidingen en onze instelling. Veel medewerkers en studenten houden zich beroepsmatig, vanuit hun studie en/of privé, bezig met duurzaamheid in onder andere de subthema's klimaat, duurzame ketens, schoon water en duurzame leefomgeving. Deze thema's komen ook terug in het Instellingsplan 2022-2025 'Groeien als experts in transitie'. Dit zijn de grote opgaven voor de hogeschool in deze tijd: door onderwijs, onderzoek en samenwerking positief bijdragen aan de transitie waarmee de problemen kunnen worden verminderd of wellicht zelfs omgekeerd. Het thema Duurzaamheid werkt op die wijze ook verbindend en inspirerend.

SustainaBul

Hogeschool Van Hall Larenstein is voor de vierde keer op rij de hoogst genoteerde hogeschool in de SustainaBul, de ranglijst van Nederlandse universiteiten en hogescholen op het gebied van duurzaamheid. HVHL scoorde als enige instelling maximaal op de onderdelen Onderwijs en Onderzoek. Een van de opmerkingen van de beoordelaars was: "De HvHL ademt duurzaamheid. Voorbeeld voor vele andere scholen die niet aan alle eisen voldoen. In alle opleidingen is duurzaamheid een leidraad. Duurzaamheid is aantoonbaar opgenomen in de eindcompetenties van alle opleidingen. Alle documenten zijn zeer toegankelijk en duidelijk leesbaar. Transparantie en monitoring zijn goed op orde."

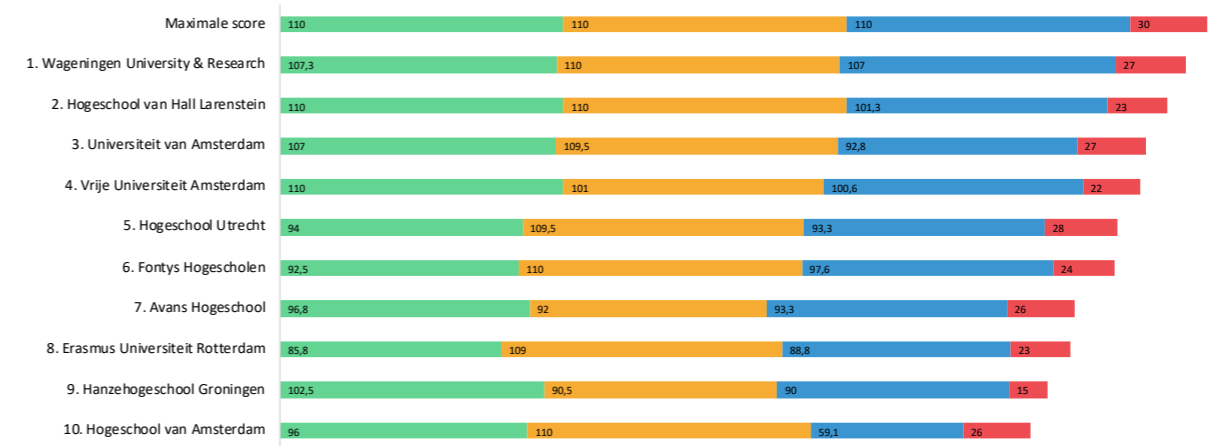
Figuur 2 Ranking SustainaBul 2021

Wageningen U & R	351,3	Saxion Hogescholen	286,2	H Rotterdam	204,4
H van Hall Larenstein	344,3	RU Groningen	283,7	Zuyd Hogeschool	203,8
U v Amsterdam	336,3	Universiteit Utrecht	283,4	Haagse Hogeschool	194,2
VU Amsterdam	333,6	HAS Hogeschool	275,7	HAN_ HAN	191,1
Hogeschool Utrecht	324,8	Hogeschool Leiden	275,6	Breda UAS	184,9
Fontys Hogescholen	324,1	Universiteit Leiden	264,0	Hogeschool Inholland	122,3
Avans Hogeschool	308,1	TU Eindhoven	261,3	H Windesheim	99,5
Erasmus U Rotterdam	306,6	U Maastricht	257,9	Christelijke H Ede	17,5
Hanzehogeschool	298,0	Tilburg University	245,4		
H v Amsterdam	291,1	Radboud U Nijmegen	242,9		
TU Delft	289,4	Aeres Hogeschool	229,9		
Universiteit Twente	286,5	NHL Stenden Robbin Punt (Host)	225,0		

De SustainaBul is een initiatief van het landelijk studentenplatform 'Studenten voor Morgen' met als doel duurzaamheid binnen instellingen voor middelbaar en hoger onderwijs te stimuleren. De SustainaBul werd dit jaar voor de tiende keer uitgereikt. Deze keer opnieuw, vanwege de coronamaatregelen, in de vorm van een online event. De webinars die vooraf gingen aan de uitreiking zijn online terug te kijken via groenepeper.com.

De ranking is gebaseerd op de mate waarin de onderwijsinstellingen duurzaamheid hebben geïntegreerd in hun onderwijs (groen), onderzoek (geel) en bedrijfsvoering (blauw), best practices waarbij een integratie te zien is van onderwijs-onderzoek-bedrijfsvoering (rood) en de integratie van de Sustainable Development Goals (SDG's) binnen deze thema's.

Uitslag SustainaBul 2021

Figuur 3 Uitslag SustainaBul 2021

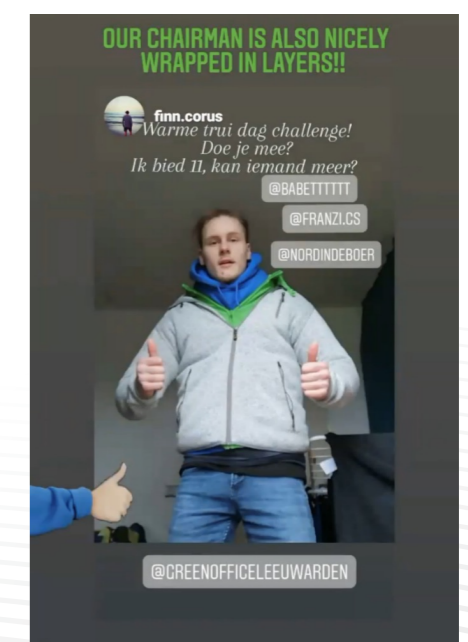
Green Office

Green Office (GO) is een zelfsturend studentenplatform gericht op het verduurzamen van de hogeschool. GO maakt onderdeel uit van het internationale studentennetwerk Studenten voor Morgen. Mede dankzij het betaalde studentvoorzitterschap staat er in Leeuwarden een stevige organisatie, met studenten uit diverse opleidingen. In Velp is het de studenten van GO niet gelukt om activiteiten te organiseren binnen de coronabeperkingen. Wel is er tijdens de introductiedag aandacht geweest voor de GO in Velp, om hiermee nieuwe studenten te interesseren in het voorzitterschap. De studentenvoorzitters rapporteren aan de beleidsmedewerker duurzaamheid van Onderwijs & Onderzoek.

GO Leeuwarden heeft afgelopen jaar onder andere een boekenruil, een plantenruil, een QR-wandeling waarbij informatie over duurzaamheid in Leeuwarden is gedeeld en een zwerfvuilevenement georganiseerd. Dit laatste evenement hebben ze georganiseerd in samenwerking met de GO's van RUG Leeuwarden en NHL Stenden. Daarnaast waren er diverse online activiteiten, zoals diverse podcasts, challenges en ook kookworkshops.

Figuur 4 Boekenruil door Green Office Leeuwarden

Figuur 5 Instagrampost door Green Office Leeuwarden om studenten thuis ook tot duurzaam gedrag te stimuleren

Certificering duurzaam hoger onderwijs

Vier opleidingen zijn in het bezit van het Bijzonder kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs van AISHE (Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education). Dit zijn de opleidingen Kust- en Zeemanagement, Milieukunde, Bos- en Natuurbeheer en de Ad Omgevingskunde.

In 2021 zijn de opleidingen Dier en Veehouderij en de Ad Melkveehouderij positief beoordeeld voor het Bijzonder kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs.

Sustainable Development Goals en onderzoek

Door middel van onderzoek koppelen wij lokale resultaten aan Sustainable Development Goals (SDG's), dit sluit naadloos aan bij de missie en visie van HVHL. Vanuit onze onderzoekslijnen zorgen wij voor aansluiting met de NWA, de Ontwikkelagenda Groen Onderwijs en de strategische onderzoeksagenda van de Vereniging Hogescholen. Daarnaast zijn we verbonden aan verschillende Centres of Excellence (CoE's) die gerelateerd zijn aan het huidige Topsectorenbeleid. Onderzoeksprojecten zijn lokaal, nationaal of internationaal. De lectoraten streven verschillende doelen na op het gebied van landbouw en natuurbehoud, biodiversiteit, bodem, circulaire economie, dierenwelzijn, watermanagement en de Omgevingswet. Ons onderzoek is geïntegreerd met ons onderwijs. De lectoraten geven onder andere kennis door via lunchlezingen, studentenprojecten, de vertaling van onderzoeksprojecten naar leerstof en Living Labs. We zoeken steeds naar de verbinding met duurzaamheid en de bijdrage aan de community, waarbij de SDG's centraal staan. Elk nieuw onderzoeksproject draagt heel bewust en expliciet bij aan duurzaamheid. De jaarplannen van de lectoraten zijn expliciet verbonden aan de SDG's. Onze samenwerkingspartners dienen niet uitsluitend financiële doelen, maar juist ook maatschappelijke en duurzaamheidsdoelen. Zo heeft HVHL een focus op samenwerkingsverbanden met non-gouvernementele organisaties (ngo's).

Organisatie/facilitair

In het Instellingsplan 2018-2021 waren reductiedoelen opgenomen van 10% op de hoeveelheid gebruik van elektriciteit, gas, water en de productie van afval. Deze doelen hebben we ruimschoots gehaald. In de tabel is ook het jaar 2019 opgenomen om weer te geven wat de waarden waren voor de pandemie uitbrak. De huidige waarden geven deels een vertekend beeld omdat er minder studenten en medewerkers op de locaties aanwezig zijn geweest.

Tabel 4 KPI's duurzaamheid uit IP 2018-2021

KPI's	2016	2019	2021	Resultaat
Elektriciteit in kWh	2.121.410	1.250.336	1.463.024	-31,04%
Gas in m ³ *	434.973	418.102	423.434	-2,70%
Water in m ³	13.317	9.557	5.838	-56,17%
Afval in m ³	156.615	127.009	94.283	-39,80%

* Het gebruik van gas voor verwarming van de panden is onderhevig aan wisselende buitentemperaturen. Het getal in deze tabel is de absolute waarde en in de tabel hieronder wordt het gecorrigeerd gasverbruik weergegeven.

Tabel 5 Gecorrigeerd gasverbruik

Gecorrigeerd gasverbruik in m ³ gas per graaddag	2016	2021	Resultaat
Velp	65,4	50,2	-23,24%
Leeuwarden	81,9	71,9	-12,21%

2.1.3 Accreditaties

In 2021 zijn vier bacheloropleidingen en twee associate degrees (ad) bezocht in het kader van de her-accreditatie. De bacheloropleidingen Milieukunde, Diermanagement, Dier en veehouderij/Animal Husbandry en Forensisch laboratoriumonderwijs zijn alle vier positief beoordeeld. Ook de ad-opleidingen Melkveehouderij en Omgevingskunde zijn positief beoordeeld.

De Toets nieuwe opleiding voor de ad Diermanagement in Velp is succesvol afgerond. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) benadrukte dat de afgestudeerden voorzien in een grote behoefte van het werkveld. Deze ad-opleiding start in het collegejaar 2021-2022.

De toets na drie jaar voor de joint degree Master River Delta development is zeer succesvol verlopen. Voor alle visitaties geldt dat waardering is uitgesproken voor de open cultuur, de begeleiding van de studenten en de betrokkenheid en deskundigheid van het docententeam. Dit geldt ook voor de combinatie theorie en praktijkgericht onderzoek en de samenwerking met het werkveld.

De master Innovative Dairy Chain Management (IDCM) heeft uitstel gekregen op grond van artikel 4:5 lid 1 van de Algemene wet Bestuursrecht. Het nieuwe inlevermoment is uiterlijk 30 juni 2022.

De accreditaties tot en met september 2021 zijn uitgevoerd door de accreditatieorganisatie NQA. NQA zal vanwege het uitstel bij IDCM de her-accreditering nog uitvoeren.

De accreditaties na september 2021 worden uitgevoerd door evaluatiebureau AeQui.

2.1.4 Kwaliteit

Hogeschool Van Hall Larenstein streeft naar onderwijs en onderzoek van goede kwaliteit. Iedereen die werkzaam is bij de hogeschool draagt bij aan het realiseren hiervan. Deze kwaliteit leidt ertoe dat HVHL hoogwaardige, ambitieuze en innovatieve professionals kan opleiden die bijdragen aan een duurzame wereld. Gelden die vrijkomen vanuit de Kwaliteitsafspraken worden ingezet ten behoeve van de kwaliteit voor de studenten.

Docentkwaliteit

In principe moeten alle docenten hun master hebben behaald. Veel docenten beschikken over een master vanuit hun vakgebied. Docenten die dat niet hebben, worden ondersteund bij het behalen van een master. Het percentage docenten met minimaal een masterdiploma is relatief hoog: 84 % heeft een mastergraad of PhD.

2.1.5 Examencommissie

In 2021 is de inrichting van de examencommissies gewijzigd en zijn er zeven examencommissies onder het bestuur van HVHL actief. Elke examencommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Een extern lid maakt deel uit van elke examencommissie. De externe leden ondersteunen de examencommissies vooral onderwijskundig, bij het borgen van de kwaliteit van toetsing en het eindniveau en het uitvoeren van de wettelijke taken. Elke examencommissie heeft, conform de eis in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), een jaarverslag geschreven of is dit aan het afronden. De voorzitters (en secretarissen) van de examencommissies voeren samen vier keer per studiejaar een Breed Overleg Examencommissies. Daarbij zijn ook de ambtelijk secretarissen en de beleidsmedewerkers aanwezig. Minimaal eens per jaar zijn de locatiedirecteuren onderwijs en een lid van het CvB met portefeuille onderwijs aanwezig. In 2021 zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken: richtlijnen voor fraude, facilitering examencommissies, overlegstructuur, training examencommissies, aanwijzen examinatoren, (uitstel) bindend studieadvies, de OER en de richtlijn voor examencommissies van de Vereniging Hogescholen. De facilitering voor de examencommissies is aangepast en fors verruimd. Dit om de examencommissies meer ruimte te geven om hun kwaliteitsborgende taken goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast worden er casussen besproken voor onderlinge afstemming. De voorzitters van de examencommissies overleggen twee keer per studiejaar met de studentendecanen. Onderwerpen die de revue passeerden waren onder andere: het bindend studieadvies (bsa), studiecontracten, de begeleiding van studenten met een functiebeperking en de coronapandemie en het effect daarvan op studenten.

2.1.6 Internationaal Onderwijs

De portfolio van het Engelstalige aanbod bleef in 2021 zo goed als ongewijzigd. Ten opzichte van 2019 (een niet-coronajaar) is voor de Engelstalige opleidingen de instroom van Europese studenten verdubbeld en is de instroom van niet-Europese studenten terug op het oude niveau. De internationale studentenpopulatie bedraagt 9.12% van de totale studentenpopulatie. Zij vertegenwoordigen 63 nationaliteiten.

- De internationale instroom voor zowel bachelor als masteronderwijs bedroeg in totaal 157 studenten. Dit is een verhoging van 15.44% ten opzichte van 2020.
- Bacheloropleidingen met de hoogste internationale instroom waren: Food Technology, International Management Development en Animal Husbandry. Het percentage internationale studenten in de eerstejaarsklassen van deze opleidingen is respectievelijk 28%, 71% en 55%.
- De instroom van Duitse studenten in Nederlandstalige opleidingen steeg licht. De meeste interesse kwam uit de Duitse deelstaten Nordrhein-Westfalen, Bayern en Rheinland-Pfalz. De grootste 'trekkers' waren de bacheloropleidingen Diermanagement, Forensisch Laboratoriumonderzoek en Kust- en Zeemanagement.
- De masteropleidingen Agricultural Production Chain Management, Innovative Dairy Chain Management en International Development Management zijn sterk afhankelijk van het Orange Knowledge Programma. Het merendeel van de internationale masterstudenten (84%) kwam met een Orange Knowledge Scholarship beurs.
- De masteropleiding River Delta Development (RDD) - een joint master met Hogeschool Zeeland en Hogeschool Rotterdam - is positief beoordeeld door het NVAO visitatiepanel, in het kader van de 'toets na drie jaar'. Volgens het panel heeft de opleiding een goed en transparant systeem van toetsing en hebben afgestudeerden de beoogde leerresultaten gerealiseerd.
- De masteropleiding Innovative Dairy Chain Management kreeg een negatieve beoordeling van het NVAO visitatiepanel. Het hersteltraject zal in een hervisitatie in 2022 beoordeeld worden.
- De zij-instroom via joint programs nam toe. De instroom voor de bacheloropleiding International Business in Food and Flowers nam met vier studenten toe. In totaal stroomden veertien studenten in, allen van de Indiase partner Agri College Baramati. In de masteropleiding River Delta Development is 16% internationaal.
- De samenwerking met Agri College Baramati, India voor het aanbieden van een eenjarig certificate programma is verlengd met vijf jaar.

Ondanks reisbeperkingen vanwege corona konden studenten toch een deel van hun studie in het buitenland uitvoeren. De interesse om naar het buitenland te gaan was ruim aanwezig: meer dan 200 studenten kwamen naar de WilWegDag voorlichtingssessies die in september en oktober plaatsvonden.

- Het totaal aantal uitgaande studenten bedroeg 48 voor studie, 211 voor stage en 46 voor afstuderen.
- Er zijn 81 Erasmus beurzen toegekend in het kader van uitgaande mobiliteit voor studie, stage en afstuderen.
- Er zijn vier Holland Scholarship beurzen toegekend in het kader van uitgaande mobiliteit voor studie, stage en afstuderen en vier Holland Scholarship beurzen voor inkomende bachelor studenten.
- Studenten van onder andere de bacheloropleiding International Development Management (IDM) en de masteropleiding River Delta Development (RDD) kozen voor online samenwerking. Zo voerden Roemeense studenten via peer-to-peer samenwerking uit door veldwerkonderzoek, in samenwerking met studenten van IDM en hielden RDD-studenten een online Visual Problem Appraisal workshop voor waterprofessionals in Indonesië.

Projectgerelateerd internationaal onderwijs

Vanwege corona was het toegekende Erasmus KA-107 project, met instellingen in Albanië, Ethiopië, Indonesië en Kosovo, tijdelijk stil komen te liggen. Dit is weer opgepakt en een docent en student van de bacheloropleiding Milieukunde, specialisatie Milieu en Water Technologie, zijn naar Kosovo geweest om training te verzorgen. De samenwerking met Indonesië voor stafuitwisseling is opgestart. Vanwege politieke spanningen ligt het project in Ethiopië stil.

INVEST (<http://www.invest-alliance.eu>), onderdeel van de European University Alliance, neemt gestaag vorm aan. De alliantie bestaat uit vijf hogescholen en universiteiten uit Slowakije, Griekenland, Finland, Bulgarije en Nederland. Het doel van INVEST is om een Europese universiteit op te zetten die Europese onderwijsprogramma's ontwikkelt in het groene domein op bachelor-, master- en doctoraal niveau. In mei en november werden de eerste onderwijsprogramma's in de vorm van een intensieve online summer en winter school gefaciliteerd door de Finse en Griekse partners. Zowel studenten als docenten van de vijf partners namen deel. De ondersteunende H2020 consortiaaanvraag voor het onderzoeksproject INVEST4EXCELLENCE (<http://www.invest4excellence.eu>) is in 2021 toegewezen en de eerste planningsgesprekken vonden plaats.

2.1.7 Innovatiegelden

De innovatiegelden zijn op beide locaties ingezet voor het verbeteren van de kwaliteit, vernieuwing van het onderwijs en een nog betere verbinding tussen onderwijs en onderzoek.

Voor de vestiging Leeuwarden lag het accent op het ontwikkelen van een nieuwe master Voedsel & Gezondheid en het ontwikkelen van ad's op het vlak van landbouw, maar ook aquacultuur en visserij. Ook is geïnvesteerd in groot onderhoud van de opleidingen Diermanagement en Forensisch Laboratoriumonderzoek. Hierbij zijn het verbinden van het werkveld, het inpassen van praktijkcasussen en toegepast onderzoek belangrijke bouwstenen. Dit wordt in alle opleidingen kracht bijgezet met innovatiegelden door het beschikbaar stellen van budget voor docent-onderzoekers. Tot slot is innovatiegeld ingezet om kleinere opleidingen als Bedrijfskunde & Agribusiness en Tuin- & Akkerbouw extra capaciteit te geven, zodat daar ruimte ontstaat voor herprofilering, waardoor in de toekomst groei van de opleidingen mogelijk wordt.

In de vestiging Velp is veel aandacht uitgegaan naar onderwijsvernieuwing bij diverse opleidingen. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Opleiding Bos- en natuurbeheer: in 2020 is een analyse gemaakt van de opleiding en een plan van aanpak om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren.
- Vernieuwing eerste jaar opleiding Land- en Watermanagement.
- Ontwikkeling programma Ad Diermanagement.
- Ontwikkeling programma Animal Husbandry & Accreditatie

Er is een macrodoelmatigheidstoets en een CDHO (Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs) aanvraag uitgevoerd voor de nieuwe master Duurzame gebiedstransities. Dit geheel wordt afgerond in februari 2022.

Daarnaast stond de (door)ontwikkeling van de 3D-leerlijn centraal in een 3D-Lab voor verdere ontwikkeling van onderwijs in 3D-technieken. De doorontwikkeling van 3D-onderwijs verbetert de aansluiting op het werkveld.

Bij ICT zijn de innovatiemiddelen voornamelijk ingezet voor de implementatie van het project Xedule voor efficiënte inzetplanning en roostering. De innovatiegelden zijn onder andere besteed aan digitalisering van onderwijs en onderzoek. Colleges zijn gedigitaliseerd en er zijn veel kennisclips ontwikkeld. Dankzij de pandemie met haar beperkingen zijn we hiermee veel verder gekomen dan de oorspronkelijke doelstelling.

Bij HRM zijn de innovatiemiddelen ingezet voor het updaten van het functiehuis, de ontwikkeling van een leiderschapsprogramma en het beschrijven van alle HR-processen. Voor functiehuis en leiderschapsontwikkeling zijn markt-oriënterende gesprekken gevoerd en aanbestedingsprocedures gevolgd. Eind 2021 zijn beide projecten opgestart. Bijna alle HR processen zijn besproken en beschreven; dit project is dan ook in de afrondende fase.

2.2. Praktijkgericht onderzoek

Hogeschool Van Hall Larenstein is een kennisinstelling waar praktijkgericht onderzoek een prominente positie heeft. Het onderzoek dat wij uitvoeren sluit aan op de transitie die centraal staan in ons Instellingsplan 2022-2025.

1. Klimaatverandering vereist grote aanpassingen: een transitie naar adaptatie en mitigatie
2. Duurzame landbouw en voedsel: een transitie naar een duurzame keten
3. Goed leven met het water: een transitie naar duurzaam waterbeheer
4. Biodiversiteit en (dieren)welzijn in landelijke en stedelijke gebieden: transitie naar een duurzame leefomgeving.

Met deze transities leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van een duurzame samenleving. De kerntaken van lectoraten zijn kennisontwikkeling, onderwijsontwikkeling, professionalisering van docenten en kennisvalorisatie. Het onderzoek wordt vanuit de beide locaties aangestuurd. Elke locatie heeft twee locatiedirecteuren: een Directeur Onderzoek en een Directeur Onderwijs. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het geheel, zodat onderwijs en onderzoek steeds sterker verbonden en verweven raken. Eind 2021 staat er nog een vacature open voor Directeur Onderzoek Velp, naar verwachting wordt deze begin 2022 ingevuld.

2.2.1 Applied Research Centre

Het Applied Research Centre (ARC) is de overkoepelende structuur voor de lectoraten. Een ARC heeft de functie van kenniscentrum en omvat een beperkt aantal onderzoeksthema's, om focus en massa in het onderzoek te creëren. Hierbij sluiten we actief aan bij de opleidingen en ontwikkelingen in het werkveld.

Het ARC heeft in 2021 een toekomstschets voor de komende vier jaar vastgesteld. De missie en visie en ook de centrale onderzoeksthema's en werkwijzen zijn vastgelegd in een – in 2021 opnieuw herijkt – beleidsdocument. De toekomstschets is getoetst bij externe, onafhankelijke partijen uit het werkveld. Dit proces liep parallel aan het opstellen van het Instellingsplan 2022-2025. Bij de werving en selectie van een lector en de uitwerking van de onderzoeksthema's van de nieuw in te stellen lectoraten, zijn de toekomstschets en het herijkte beleidsdocument leidend.

In september 2020 vond de laatste onderzoeksvisite plaats. De visitatiecommissie was tevreden over alle onderdelen. In verband met de organisatiewijziging heeft de commissie zich op het onderdeel onderzoeksprofilering onthouden van een oordeel. De volgende aanbevelingen zijn gegeven.

- Zorg voor een helder onderzoeksprofiel
- Formuleer inspirerende onderwijsdoelen
- Geef focus aan de rol van lectoren en onderzoekers in het onderwijs
- Investeer in solide acquisitie
- Pak methodische kwaliteit hogeschool-breed aan
- Zet de Living Labs nog meer in bij de promotie en herformuleer de Kritieke Prestatie-indicatoren (KPI's).

Deze aanbevelingen sluiten goed aan bij de nieuwe koers die is ingezet door beide locatiedirecties. Om ontwikkeling en het creëren van stabiliteit hand in hand te laten gaan, ligt het accent op de volgende drie prioriteiten.

1. Onderzoek wordt met draagvlak ingericht en voorzien van een helder profiel. Nieuwe lectoraten passen bij het Instellingsplan en een organisatie met een duidelijke structuur en taakverdeling. Een naadloze interactie met het onderwijs is een belangrijk uitgangspunt.
2. Het samenspel tussen onderzoek en onderwijs is gestroomlijnd door een goede planning. Daarbij horen ook duidelijke afspraken en een efficiënte taakverdeling.
3. Hogeschool Van Hall Larenstein is zichtbaar in de buitenwereld, met als resultaat: meer studenten en meer samenwerking in de regio (versterken regionale verankering).

2.2.2 Opmerkelijke projecten en ontwikkelingen

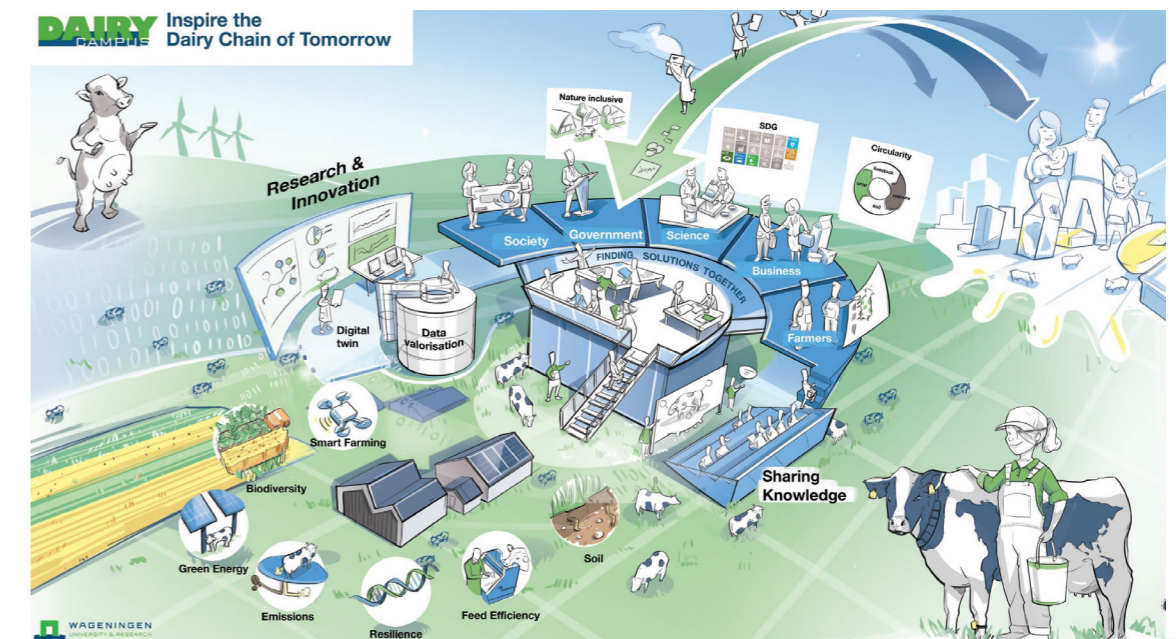
Ontwikkelingen

- In 2021 heeft een herijking van onderzoek binnen HVHL plaatsgevonden. In een aangepaste structuur is de verbinding tussen onderwijs en onderzoek nog beter neergezet. We hebben nu dertien lectoraten en werken toe naar circa 20, gelijkmatig verdeeld over de locaties.
- In 2021 zijn twee nieuwe lectoren geworven en zijn er vijf startnotities van nieuwe lectoraten in ontwikkeling.
- We zetten actief in op langjarige verbindingen, zodat onderzoek een stabiele plek in het onderwijs kan krijgen. Dit leidt ook tot krachtige verbindingen met het werkveld. Zo bouwen we aan een continue verbinding werkveld-onderzoek-onderwijs.

Projecten in de schijnwerpers

Meerdere projecten hebben in 2020 in de schijnwerpers gestaan, met het accent op meerjarige verbindingen.

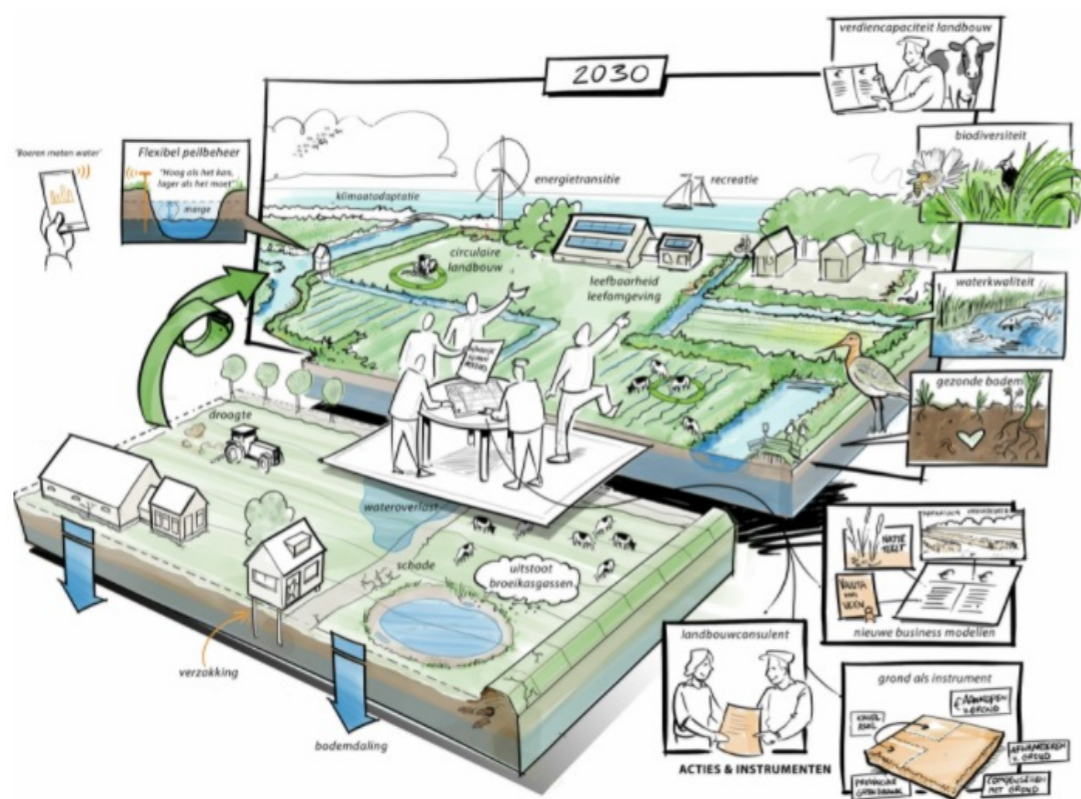
- Samen met Dairy Campus hebben we het Dairy2030 toekomstprogramma opgezet. Dit programma beschrijft een visie en een strategie, die de stuurgroep Dairy Campus heeft geaccordeerd. Het gaat hier om het opzetten en financieren van programma's en projecten op het gebied van duurzame zuivelketens met gedifferentieerde melkstromen. Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) heeft ingestemd met de verlenging van de huidige subsidie voor Dairy Campus, zodat de geldstroom tot en met 2025 mag worden ingezet. De samenwerking met het Food Application Centre for Technology (FACT) is reeds een feit. In 2021 is gewerkt aan een gezamenlijk Marketing & Communicatieplan. Uiteindelijk gaat dit diverse gezamenlijk projecten opleveren en beogen we een samenwerking voor de komende tien jaar.

- Vanuit het Nationaal Programma Groningen is onder andere het grote programma Fascinating opgezet, waar we als HVHL gericht mee willen samenwerken. Fascinating staat voor Food Agro Sustainable Circular Nature Technology in Groningen. Dit programma heeft tot doel om de hoogst mogelijke voedingswaarde te leveren binnen een natuurinclusief, duurzaam en circulair landbouw-systeem met een open test- en innovatieprogramma. Fascinating is actief op onderstaande vier pijlers.

 GEZONDE EN GEBALANCEERDE VOEDING	 DUURZAME PRODUCTIE VAN NUTRITIONELE GEWASSEN	 ENERGIE-EFFICIËNTE EN DUURZAME VERWERKING	 NON-FOOD GEBRUIK VAN RESTSTROOM
van kwantiteit naar kwaliteit gezond dieet dankzij landbouwsysteem verwachtingen van de consument	in balans met de natuur kwaliteit - nutritioneel en economisch zonder CO ₂ - of stikstofuitstoot	behoud van voedingsstoffen technologie vernieuwen, ontwikkelen of aanpassen milde bewerking gewassen	reststromen blijven over kunnen ingezet worden voor non-food toepassingen bijv. in de chemische industrie

- Sinds april 2021 werkt een HVHL-lector in deeltijd als programmadirecteur bij Fascinating. Er lopen diverse verkenningen van projectvoorstellen met gericht perspectief voor opleidingen en studenten. We willen dit in 2022 ombuigen naar een Living Lab.
- In het Veenweideprogramma 2021-2030 werken we aan vermindering van broeikasgasemissie en bodemdaling, een duurzaam perspectief voor de landbouw en klimaatbestendig waterbeheer.

Dit sluit aan bij circa 66% van de opleidingen in Leeuwarden. Samen met LTO Nederland, de Provincie Friesland en Wetterskip Fryslân starten we in 2022 een Living Lab met stages, afstudeerders, minors, opdrachten toegepast onderzoek, et cetera.

- Het Biosintrum in Oosterwolde krijgt steeds verder gestalte. Op het vlak van Bodem en Water wordt dit een onderzoekslocatie van formaat. De mesokosmossen – speciaal voor onderzoek ingerichte ecosystemen – zullen in 2022 worden gevuld.
- In 2021 is het Centre of Expertise (CoE) Groen officieel gestart. Met de vier 'groene hogescholen' en het werkveld hebben we in 2021 gewerkt aan meer dan tien onderzoeksvoorstellen.
- Het CoE Deltatechnologie is ook in 2021 gegund. De inrichting hiervan wordt in het eerste kwartaal van 2022 afgerond.

Projecten en ontwikkelingen ARC Velp

• Visual Problem Appraisal (VPA) en action research in coronatijd

Tijdens corona lockdowns heeft de onderzoeksgroep Communicatie, Participatie en Sociaal-Ecologisch Leren (CoPSEL) kunnen bijdragen aan het onderwijs, en wel door het faciliteren van eigentijdse leeromgevingen voor diverse bachelor- en masterprogramma's. Met name de methode Visual Problem Appraisal (VPA) is gebruikt in relatie tot competenties als leren voor interdisciplinariteit, participatie en diversiteit van stakeholderperspectieven. Daarbij is materiaal uit Zuid-Afrika, India en Nederland gebruikt. Ondanks de pandemie is ook gewerkt aan nieuwe VPA-leeromgevingen. In samenwerking met Reading University en een UK Newton onderzoeksfinanciering zijn in de Filipijnen, (Aurora Province, ASCOT University) medewerkers bijgestaan en is de productie van een Climate Change Adaptation onderwijs-omgeving afgerond. In het project RAAK Publiek Burgerparticipatie in klimaatadaptatie heeft CoPSEL onderzoek gedaan naar de tuinbeleving van bewoners en is de VPA Mijn Tuin ontwikkeld.

• Digital Farmer Field School (DFFS)

De Universitas Muhammadiyah Enrekang (UNIMEN) en HVHL werken samen in een NUFFIC-project in het district Enrekang, Sulawesi. In reactie op de huidige uitdagingen van agrarische duurzaamheid en rurale kennisbehoefte hebben relevante belanghebbenden de handen ineengeslagen. Ze zijn gestart met het initiatief om Digital Farmer Field School (DFFS) te ontwerpen en te ontwikkelen met een Living Lab aanpak. De online DFFS-training heeft een solide basis gelegd voor de verdere ontwikkeling en implementatie van DFFS in Enrekang. De synchronisatie van regionale en landelijke diensten via DFFS en een gezamenlijk duiden van de kennis- en communicatiebehoefte van de rurale communities bracht beide perspectieven samen. Dit maakte heel concreet dat de rurale bevolking de verschillende diensten als versnipperd kan ervaren. De resultaten van de training zijn gepresenteerd op de International Conference on Assessment and Development of Agricultural Innovation (ICADAI) en de WINNER conferentie. Het project is afgesloten met een goedbezocht hybride seminar: 'De finale en de toekomst'. Het project heeft aandacht gegenereerd met berichtgeving in Indonesische kranten, met een alumni interview met Lia Lairing (UNIMEN) door NUFFIC en een interview met Loes Witteveen door de Vereniging Hogescholen naar aanleiding van de WINNER conferentie.

• **Farm Life** is een project dat wordt gefinancierd door de Europese Unie, specifiek vanuit het programma LIFE Climate action. De ambitie van het project is een tastbare bijdrage te leveren aan een klimaatbestendig Europa. We pakken de uitdaging aan om de transitie te faciliteren van een landschap met conventionele monocultuursystemen naar een veerkrachtig landschap met gediversifieerde landbouwproductiesystemen, zoals agroforestry. Het project heeft veel aandacht getrokken, waardoor HVHL in belangrijke arena's is gepositioneerd. In 2021 zijn we medeoprichters geworden van het Agroforestry Netwerk Nederland dat wordt onderschreven door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). We zijn ook adviseur geworden in de Taskforce 'Wet en regelgeving voor Agroforestry' en we dragen bij aan de agenda voor agroforestry onderzoek in Nederland, dit is ook door het ministerie van LNV georganiseerd. We hebben over het project gepubliceerd in de Food Log media.

• **Bossen Internationaal – synergie tussen onderwijs en onderzoek**

In 2021 zijn voor het project 'Sustainable forestry for village development' 37 HVHL-studenten in Suriname geweest. Ze hebben daar in samenwerking met lokale partners informatie verzameld over het bosgebruik door een binnenlands dorp. Deze informatie is zowel voor het project als voor het lesprogramma van BNB- en IDM-studenten gebruikt. Dit leverde onder andere een beheersplan op voor het gemeenschapsbos en waardevolle informatie over de waardeketen van een aantal bos-bijproducten, zoals palmnoten. Bij de afsluiting van het project in december 2021 zijn de gegevens en uitkomsten overgedragen aan het lokale gezag van de betrokken dorpen. Het project heeft HVHL-studenten en docenten een unieke mogelijkheid gegeven om met lokale partners samen te werken aan een duurzaam groene wereld.

• **INVEST4EXCELLENCE:** Dit EU-Horizon 2020 project is in november 2020 van start gegaan. Het project richt zich op de ontwikkeling van applied research binnen de EU-INVEST University for Regional Sustainable Development, waaraan HVHL deelneemt. Binnen dit project werken we samen met partners uit Griekenland, Bulgarije, Slowakije en Finland. HVHL is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de gezamenlijke Research & Innovation Agenda, het implementeren van een gezamenlijke Living Lab benadering, ontwikkeling en analyse van de transitiepaden binnen de verschillende Living Labs en instrumenten om stakeholders uit de praktijk verder te betrekken. Eindproducten zijn onder andere een position paper over Living Labs en een handboek voor het werken in Living Labs. Het project loopt tot eind 2024. Zie: <https://www.invest4excellence.eu/>

• **Gebiedsgerichte kansen voor natuurinclusieve landbouw:** De lectoraten Weidevogels en Gebiedsgerichte Transitie naar Kringlooplandbouw werken de komende twee jaar in dit CoE Groen project samen aan de uitdaging om landbouw en natuur te verbinden. We doen dit samen met de drie andere Groene Hogescholen. Vanuit HVHL richten we ons op cases in Noord-Nederland en de Achterhoek. Docent-onderzoekers en studenten van opleidingen uit Velp en Leeuwarden werken in het project samen. Uitdagingen zijn er in het operationeel beheer, de bedrijfsvoering, het verdienmodel en de relaties met organisaties en overheden – oftewel op ecologisch, economisch, sociaal en institutioneel vlak. Binnen Nederland kunnen er grote verschillen zijn tussen gebieden in de uitdagingen die spelen Dit betekent dat de uit onderzoek bekende algemene set van succes- en faalfactoren niet zomaar integraal voor elk gebied geldt. Er is een vertaalslag nodig van algemeen naar gebiedsspecifiek. Dit project maakt die vertaalslag, samen met praktijkorganisaties.

• **Lectoraat Duurzaam Water in de Omgevingswet**

Afgelopen jaar is het landelijk lectorennetwerk Groene OmgevingsWet (GROW) verder uitgebouwd en bij het Regieorgaan SIA onder de aandacht gebracht. Vanuit GROW is de samenwerking met het Living Lab Omgevingswet van de Hogeschool Leiden geïntensiveerd. Een resultaat hiervan is dat het lectoraat in november een RAAK Publiek onderzoeksvoorstel heeft ingediend met de titel 'Omgevingswet op Waterbasis'. Samen met de Hogeschool Leiden bestaat het consortium uit elf gemeenten, drie waterschappen en een private partij. Er zijn vijf studenten bij het lectoraat afgestudeerd waarvan één student van de Hogeschool Leiden en een masterstudent van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Verder heeft het lectoraat een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het OmgevingsLAB. Het doel hiervan is enerzijds het structureel integreren van onderzoek en onderwijs en anderzijds het slimmer bij elkaar brengen van kennisdragers en kennisdragers uit het regionale werkveld. Tevens is een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de master Duurzame Gebiedstransities. Via de samenwerking tussen HVHL en het waterschap Vallei en Veluwe is de stichting Blauw Deltalentenfonds opgericht. Dit fonds verstrekt beurzen van € 1.000 per jaar aan studenten die gekozen hebben voor een watergerelateerde opleiding bij HVHL of Wageningen University (WUR). De eerste beurzen zijn in november 2021 uitgekeerd aan 38 studenten. Het lectoraat DWO maakt deel uit van de selectiecommissie.

2.2.3 Centres of Expertise

CoE Groen 2.0

Het Centre of Expertise Groen is het samenwerkingsverband voor praktijkgericht onderzoek van de vier Groene Hogescholen: Aeres Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein, HAS Hogeschool en Hogeschool Inholland. HVHL is hier penvoerder van.

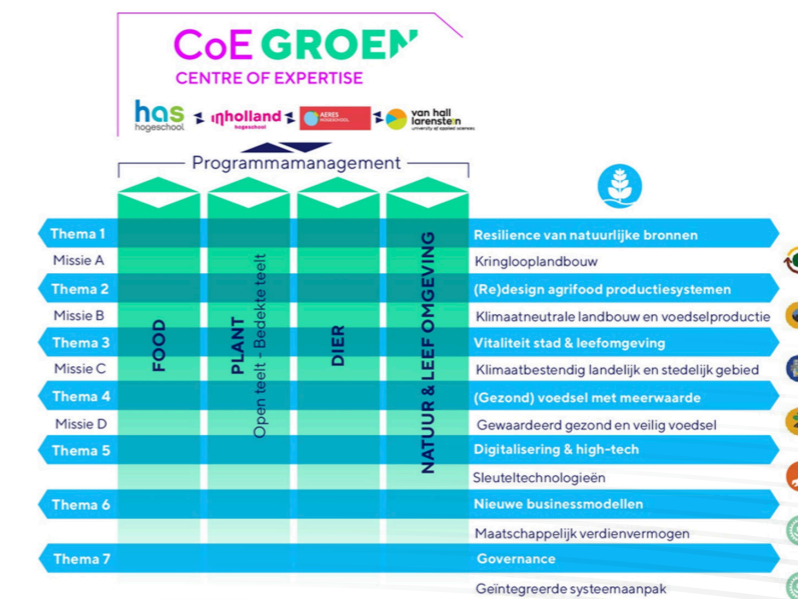
Als onderzoeksgroep richt het CoE Groen zich op de maatschappelijke opgaven zoals beschreven in de Kennis- en Innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel van het Meerjarig Missiegedreven Innovatie Programma, de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) en sectorale agenda's. Het CoE Groen werkt vanuit de zeven thema's zoals beschreven in het sectorplan 'Duurzaam pionieren met Groene generaties 2019-2023':

- Veerkrachtige natuurlijk bronnen
- Vitaliteit van stad & land
- Gezond voedsel met meerwaarde
- Herontwerp van het agrifood systeem
- Digitalisering en hightech
- Nieuwe businessmodellen
- Samenwerken en governance.

In 2020 zijn de visie, missie, strategie en inhoudelijke focus van CoE Groen verder uitgewerkt en bestuurlijk bekrachtigd. De officiële start was in 2021. Er lopen meer dan tien projecten en het afgelopen half jaar zijn er meer dan tien onderzoeksvorstellen met het werkveld opgeleverd. Het CoE Groen is onderdeel van de kennisinfrastructuur, zoals deze via het GroenPact in het praktijkarrangement Programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen invulling krijgt. In het Trajectvoorstel SPRONG Groen/CoE Groen, onderdeel van de SPRONG Groen-aanvraag, is het plan van aanpak voor 2021 tot en met 2024 beschreven naar de volgende zes resultaatgebieden.

- Profilering
- Professionalisering en personeelsbeleid
- Netwerkvorming
- Kwaliteit
- Impact
- Management en beheer

Figuur 6 CoE Groen

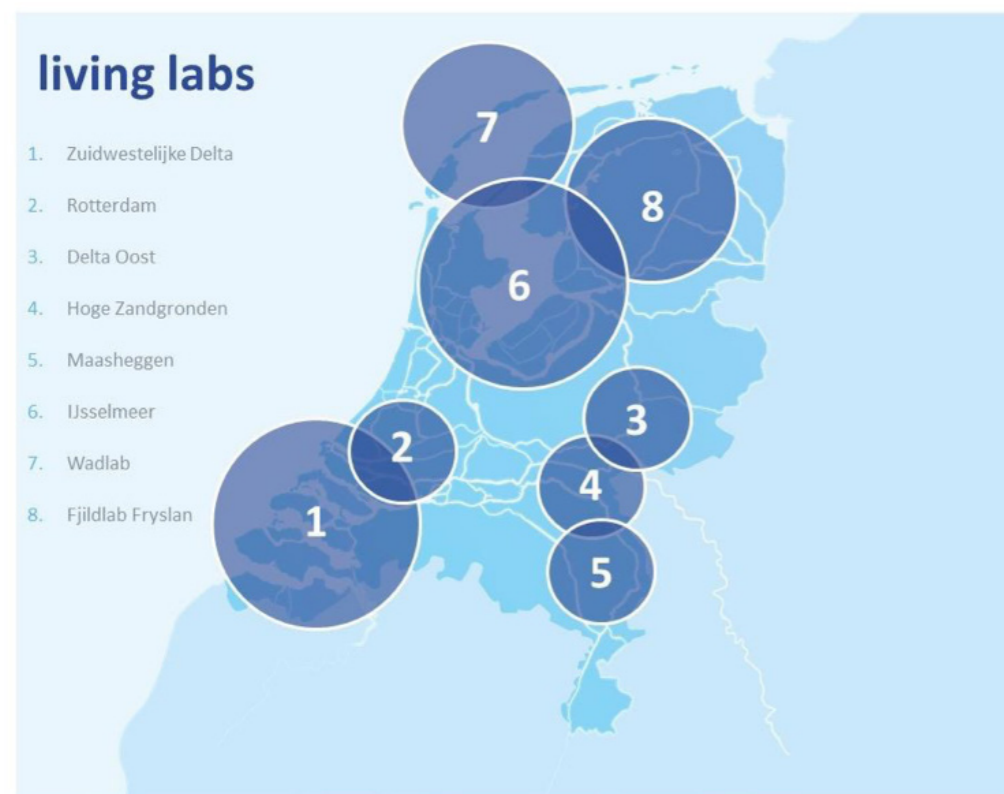
Watercampus – waaronder CEW

Ook in 2021 maakte Hogeschool Van Hall Larenstein onderdeel uit van het Centre of Expertise Water-technology (CEW). Het CEW is hét kennis- en innovatiecentrum voor toegepast onderzoek en product-ontwikkeling op het gebied van watertechnologie. Het CEW bundelt expertise van onderwijs, onderzoek, overheden en ondernemingen. Het CEW en HVHL verwerven samen passende opdrachten. Daar betrekken we studenten bij, waardoor de opleidingen ook in ontwikkeling blijven.

Deltaplatform | Centre of Expertise Deltatechnologie

Hogeschool Van Hall Larenstein participeert ook in het CoE Deltaplatform. Onderdeel hiervan is het lectorenplatform, waarbij de lectoren rond het thema water zijn aangesloten. In 2021 hebben we gestalte gegeven aan een SPRONG aanvraag Deltatechnologie. Hiermee beogen we meer dynamiek en continuïteit te borgen tussen werkveld, onderzoek en onderwijs. Het neerzetten van Living Labs zien we als een belangrijk onderdeel hiervan. De SPRONG groep was in 2021 betrokken bij meerdere Living Labs en samenwerkingsverbanden in Nederland rondom deltatechnologie (zie onderstaande figuur), die zich in verschillende ontwikkelstadia bevinden. In de Living Labs worden concrete watergerelateerde vraagstukken opgepakt:

- in samenwerkingen tussen bedrijven, overheden, ngo's en kennisinstellingen
- binnen contextrijke omgevingen
- met een combinatie van onderzoeken, werken, leren en innoveren als insteek
- vanuit een integrale benadering (vanuit uiteenlopende perspectieven en gebruikmakend van alle relevante kennisdomeinen)
- gericht op een specifiek landschapstype.

FACT

Het Food Application Centre for Technology (FACT) heeft een food grade erkenning van het Controle Orgaan Kwaliteitszaken (COKZ) en kan op verzoek van klanten en/of in projecten food grade produceren. In 2021 zijn voor 2022 alweer negen bedrijven verbonden aan het FACT, waarmee een dagelijkse verbinding tussen werkveld, onderwijs en onderzoek is geborgd. De inzet is om in 2022 nog meer continuïteit te realiseren in partnership.

2.2.4 Impact praktijkgericht onderzoek

De onderzoeksprocessen worden regelmatig en systematisch geëvalueerd. De onderzoekseenheid maakt gebruik van een samenhangend geheel aan meet- en evaluatie-instrumenten. Dit zijn KPI's, geëvalueerde projecten en processen die via een dashboard inzichtelijk zijn voor de onderzoekseenheid. Deze instrumenten werken door in verschillende processen van onderzoek en onderwijs in de organisatie. Door het inzetten van verbeteracties krijgen we grip en sturing op het verhogen van de kwaliteitsnorm. In het volgende overzicht zijn de waarden voor de KPI's in 2021 weergegeven (Velp en Leeuwarden gezamenlijk).

Code	KPI	Toelichting vanuit het ARC	Totaal realisatie 2021	Totaal plan	Realisatie in %
K1	Publicatie in peer-reviewed blad	Het gaat hier om publicaties in tijdschriften die externe experts voorafgaand aan de publicatie hebben goedgekeurd. De artikelen zijn bedoeld voor het internationale wetenschappelijke publiek en zijn meestal in het Engels geschreven.	18	11	164%
K2	Publicatie in vakblad	Het gaat hier om publicaties in tijdschriften die externe experts al dan niet voorafgaand aan de publicatie hebben goedgekeurd. Dit zijn meestal Nederlandstalige tijdschriften bedoeld voor de beroepspraktijk.	44	25	176%
K3	Aantal ingediende projecten	Het gaat hier om (co)auteurschap van voorstellen die een funding beogen en die zijn ingediend.	57	49	116%
K4	Aantal toegekende projecten	Het (mede)verwerven van een geheel of gedeeltelijke funding voor een hogeschoolactiviteit (onderzoek/onderwijs, training of een mix hiervan) die door een externe organisatie(s)/partij(en) wordt uitgekeerd. Het gaat hier om niet-Europese aanvragen.	34	23	148%
K5	Prijs innovatie beroepspraktijk	Dit is een prijs die een aantal externe (beroeps) organisaties uitlooft voor excellent onderzoek/onderwijs/hbo-activiteit.	0	2	0%
K6	Publiciteit: radio, tv, krant, et cetera	Een mediamoment.	96	45	213%
B1	Symposium/ Conferentie: Presentatie, Paper/Poster	Een aantoonbaar product, zoals een Power-Point presentatie, poster, tekst	84	48	175%
B2	Advies of model voor de beroepspraktijk	Het gaat hier om aantoonbare, tastbare producten (bijv. tekst, beeld, technologie) of deelname aan brainstormgroepen en interactieve werkprocessen waarvan de inbreng evalueerbaar is door de beroepspraktijk.	53	26	204%
B3	Participatie in een toegekend Europees subsidieproject	Activiteit die geheel of gedeeltelijk wordt bekostigd door een Europese subsidie.	4	7	57%

B4	Onderzoeksproject met internationale partners	Aantoonbare deelname (in tekst of activiteit) aan een project waaraan internationale partners deelnemen.	9	15	60%
B5	Vervolg- of aansluitende opdracht	Een geheel of gedeeltelijk gefinancierde opdracht van een externe partij die te herleiden is naar een eerder uitgevoerde opdracht.	6	10	60%
O1	Student betrokken bij onderzoek	Het gaat hier om een afgeronde student(en) activiteit die een bijdrage levert aan praktijkgericht onderzoek en die gewaardeerd kan worden met European Credits of andere reguliere studiepunten.	340	300	113%
O2	Publicatie met studenten in vakblad	Aantoonbare coproductie van artikelen, publicaties, beeldmateriaal bedoeld voor de beroepspraktijk.	20	8	250%
O3	Bijdrage aan minor of leerlijn: gastcolleges, lesmateriaal, et cetera	Lesmateriaal, methodieken, concepten die in een lopende minor of leerlijn worden toegepast/ gebruikt. Uitgedrukt in uren lesbesteding door de student.	111	25	444%
O4	Onderzoeksresultaten in curriculum ontwikkeld	Onderzoeksresultaten (databestanden, ontwerpen, et cetera) die (mede) tot stand zijn gekomen door onderwijsactiviteiten. Het gaat hier om tabellen, ontwerpen en andere vormen van producten die publicabel zijn. Wordt uitgedrukt in aantal (potentiële) publicaties.	10	11	91%
O5	Verantwoordelijke bijdrage aan onderwijs: ontwikkeling curriculum, studentbegeleiding en -beoordeling.	Aantoonbare bijdrage (in de vorm van teksten, beeldmateriaal, et cetera) van de onderzoeker aan het onderwijs. Uit te drukken in uren inclusief voorbereiding en nazorg.	66	65	102%
P1	Nieuwe partner niet-groene sector, samenwerking	Aantoonbaar partnership van een organisatie/ instelling uit de niet-groene sector aan een hbo-activiteit.	14	15	93%
P2	Nieuwe partner groene sector, samenwerking	Aantoonbaar partnership met een hbo-activiteit van een organisatie/instelling uit de groene sector.	47	17	276%

Figuur 5 Overzicht KPI's Hogeschool Van Hall Larenstein 2021 - plan en realisatie

3. KWALITEITSAFSPRAKEN

Met de 'Wet studievoorschot hoger onderwijs' (2015) is het studiefinancieringsstelsel in het hoger onderwijs hervormd. De middelen die vrijkomen door het verdwijnen van de basisbeurs, worden geïnvesteerd in de kwaliteit van het hoger onderwijs en het aan het onderwijs verbonden onderzoek. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe HVHL de studievoorschotmiddelen in 2021 heeft ingezet en welke doelen daarbij nagestreefd zijn, passend bij de koers van de hogeschool. Dit binnen het meerjarenperspectief voor de periode 2019-2024.

De uitwerking van de SVM-doelen is vastgelegd in het 'Voorstel kwaliteitsafspraken 2019-2024 Van Hall Larenstein' dat medio december 2020 is voorgelegd aan een NVAO-panel voor toetsing op de landelijke criteria. Het advies van het NVAO-panel was in maart 2021 op alle criteria positief en het panel was zeer lovend over het gevolgde proces en de uitkomsten daarvan. Op 3 juni 2021 is het positieve besluit van de Minister op de HVHL-aanvraag van de kwaliteitsbekostiging ontvangen. Voorjaar 2021 is Hogeschool Van Hall Larenstein voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van de voor 2021-2024 uitgewerkte maatregelen. Dit borduurt voort op de inspanningen die in 2019 en 2020 zijn verricht. Hieronder lichten we de opbrengsten van deze inzet toe en geven we aan op welke manier dit georganiseerd is. Tot slot geven we een korte doorkijk naar 2022 en verder.

Doelen en maatregelen 2021-2024: opzet, organisatie en meerjarenoverzicht

Voor 2021-2024 richten de inspanningen zich op twaalf uitgewerkte maatregelen, binnen het kader van drie instellingsspecifieke kwaliteitsdoelen en vier (van de zes) landelijke thema's (zie tabel X1).

Thema	Kwaliteitsdoel 1 Een persoonlijke en studentgerichte hogeschool	Kwaliteitsdoel 2 Versterking kwaliteit onderwijs	Kwaliteitsdoel 3 Versterking onderzoek projectonderwijs
1. Intensiever en kleinschalig onderwijs			
2. Meer en betere begeleiding studenten	2. SLB-programma 3. Student Training Academy (STA)		
3. Studiesucces	6. Vast aanspreekpunt voor studieverenigingen bij de opleiding	8. Extra tijd voor kwaliteitsverbetering toetsing	10. Docentparticipatie in onderzoek 11. Aanpassen curriculum mbt onderzoek 12. Loket voor stages en afstuderen
4. Onderwijsdifferentiatie			
5. Onderwijsfaciliteiten	4. Stiltewerkplekken 5. Studieverenigingen (subsidie en bestuursbeurzen)		
6. Professionalisering	1. Professionalisering SLB-ers	7. Onderwijskundige ondersteuning 9. Teaching Support	

Tabel 6 Doelen en maatregelen kwaliteitsafspraken 2021-2024

Van Hall Larenstein heeft in 2020 in samenspraak met de MR besloten de studievoorschotmiddelen niet op thema 1 (intensiever en kleinschalig onderwijs) en ook niet op thema 4 (onderwijsdifferentiatie) in te zetten. Door de omvang van de hogeschool kan kleinschalig onderwijs met de huidige middelen gerealiseerd worden. Ook vanuit de toen uitgevoerde analyses bleek dat de studenten gemiddeld genomen tevreden zijn over de groepsgrootte. Ten aanzien van thema 4 is in 2020 ook bewust niet gekozen voor een 'honours program', vanwege het feit dat de opleidingen al veel mogelijkheden binnen de programma's hadden voor differentiatie, uitgaande van de ruimte voor SLB en keuzemogelijkheden bij minor, stage en afstuderen.

De maatregelen zijn opgepakt binnen de opleidingen, zodat dit voor de student tot concrete verbeteringen leidt. Opleidingsmedewerkers en -managers vervullen hierbij samen met de locatiedirecties een cruciale rol. De ondersteunende diensten helpen hen hierbij en coördineren daartoe ook HVHL-brede projecten. Onderstaande tabel geeft aan op welk organisatieniveau de eerste aansturing/uitwerking ligt.

Tabel 7 verdeling eerste aansturing/uitvoering maatregelen naar opleidings-/locatieniveau en HVHL-breed niveau

Maatregelen opleidings-/locatieniveau	HVHL-brede maatregelen
6. Vast aanspreekpunt voor studieverenigingen	1. Professionalisering SLB'ers
8. Extra tijd voor kwaliteitsverbetering toetsing	2. SLB-programma (vanaf 2022 naar opleidings-/locatieniveau)
10. Docentparticipatie in onderzoek	3. Student Training Academy
11. Aanpassing curriculum onderzoek (actief vanaf 2022)	4. Stiltewerkplekken
12. Loket voor stages en afstuderen (actief vanaf 2022)	5. Studieverenigingen (subsidies en studiebeurzen)
	7. Onderwijskundige ondersteuning
	9. Teaching Support

Na het positieve advies van de NVAO op het HVHL-plan is, in afwachting van het definitieve besluit van de Minister, de programmaorganisatie verder ingericht. Naast de al bestaande Stuurgroep is het overleg met de MR-commissie Studievoorschotmiddelen gecontinueerd. Daarnaast zijn projectleiders aangesteld voor de HVHL-brede maatregelen. Voor de maatregelen op opleidings-/locatieniveau is met de locatiedirecties, de opleidingsmanagers en sinds de zomer de nieuwe directiesecretarissen afgestemd, om hen zowel procesmatig als inhoudelijk te ondersteunen op de doelen en acties. In communicatieve zin is er ongeveer elke twee à drie weken een artikel geplaatst op het intranet over de voortgang en resultaten, zowel voor medewerkers als studenten, en voor deze laatste ook in de Engelse taal.

De monitoring is ingericht op basis van de afspraken in het HVHL-plan en gekoppeld aan de reguliere planning & control-cyclus van managementgesprekken. Begin 2022 heeft elke opleidingsmanager en centrale projectleider een jaarrapportage over 2021 opgesteld, die vervolgens met de programmaleiding besproken is. Als belangrijke monitoringsactiviteit is in december 2021 een 'Enquête Kwaliteitsafspraken' uitgevoerd. Met dank aan bijna 700 respondenten (529 studenten en 168 medewerkers) is een goed eerste beeld verkregen van de bekendheid en voortgang van de diverse maatregelen. Dit aantal is vergelijkbaar met het aantal respondenten dat aan de eerdere enquête ter inzette van de studievoorschotmiddelen heeft meegedaan. Meer dan de helft van de respondenten ziet verbeteringen, met name op kwaliteitsdoel 1. De Student Training Academy, de stiltewerkplekken en de activiteiten van de studentenvereniging genieten de meeste bekendheid. Op basis van de resultaten van deze enquête wordt in 2022 onderzocht hoe de bekendheid van de minder bekende maatregelen vergroot kan worden. De enquête gaf geen aanleiding om de maatregelen zelf ter discussie te stellen.

Binnen de monitoring is er een actieve afstemming met de MR, via regelmatig overleg van de programmaleiding met de MR-commissie SVM. Daarnaast zijn diverse projecten in de plenaire MR toegelicht en besproken. In 2022 is de MR deels vernieuwd. Bij het inwerken wordt bijzondere aandacht gegeven aan kennis over en de rol van de MR bij de uitvoering van de afspraken.

In 2021 zijn de budgetten bijgesteld waarbij middelen die waren opgenomen onder 'onvoorzien' zijn toegevoegd aan maatregelen uit het voorstel voor in ieder geval 2021 en 2022 en deels voor 2023 en 2024. Deze bijstelling is in afstemming met de MR uitgewerkt en het CvB-besluit hierover is medio 2021 door de MR geaccordeerd. De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:

- Het budget 'Stiltewerkplekken' voor 2021 is eenmalig verhoogd van € 100.000 naar € 200.000, om het project te versnellen (eerder aanbesteden en uitvoeren) én te verbreden (meer sensoren/werkplekken in beeld brengen).
- Drempelbedragen voor de maatregelen 8 (kwaliteitsverbetering toetsing; 2021-2024 voor zes van de 20 opleidingen) en 11 (aanpassing curriculum onderzoek; 2022-2024 voor acht van de 20 opleidingen). Kleinere opleidingen moeten ook een zekere minimale inspanning doen om de analyses en verbeterplannen voor hun opleiding uit te voeren, terwijl er vanwege de verdeelsleutel gebaseerd op fte's slechts een beperkt budget beschikbaar is. Daarom is een drempelbedrag voor beschikbare tijd ingesteld: minimaal 250 uur voor maatregel 8 en minimaal 150 uur voor maatregel 11.

Onderstaande tabel geeft het financieel meerjarenperspectief weer, met de realisatie voor 2019-2021 en de begroting voor 2022-2024.

Tabel 8 Meerjarenperspectief financiën studievoorschotmiddelen (2019-2021 realisatie, 2022-2024 begroting), naar landelijke thema's en met toelichting op niet toebedeelde bedragen

Thema's landelijk sectorakkoord	Gerealiseerd			Begroot		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Intensiever en kleinschalig onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Meer en betere begeleiding studenten	€ 608.887	€ 515.376	€ 268.366	€ 611.600	€ 611.600	€ 611.600
3. Studiesucces	€ 270.720	€ 709.703	€ 1.282.132	€ 1.751.842	€ 1.788.242	€ 1.788.242
4. Onderwijsdifferentiatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5. Onderwijsfaciliteiten	€ -	€ 108.243	€ 327.000	€ 227.000	€ 227.000	€ 627.000
6. Professionalisering	€ 100.000	€ 586.150	€ 1.061.736	€ 1.107.120	€ 1.107.120	€ 1.107.120
Totaal	€ 979.607	€ 1.919.472	€ 2.939.234	€ 3.697.562	€ 3.733.962	€ 4.133.962
Nog niet toebedeeld eind begrotingsjaar	€ 435.128	€ 121.727	€ 38.826	€ -	€ 44.308	€ 229.768
Totaal	€ 1.414.735	€ 2.041.199	€ 2.978.060	€ 3.697.562	€ 3.778.270	€ 4.363.730

Niet toebedeelde bedragen aan einde begrotingsjaar => volgend jaar		
2019	€ 435.128	In 2020 ingezet op onderwijskundige ondersteuning op toetsing, actualiteit en activerende didactiek (thema 6)
2020	€ 121.727	In 2021-2024 samengevoegd met post 'onvoorzien' 2021-2024 en ingezet op extra investering Stiltewerkplekken (mtr4; 2021) en drempelbedragen kleine opleidingen (mtr8 en mtr11; 2021-2024)
2021	€ 38.826	Wordt toebedeeld in voorjaar 2022
2022	€ -	(Nog) niet van toepassing
2023	€ 44.308	Restant post onvoorzien 2023, wordt toebedeeld voorjaar 2022 via kaderbrief-traject
2024	€ 229.768	Restant post onvoorzien 2023, wordt toebedeeld voorjaar 2022 via kaderbrief-traject

Uit de afname van het aan het eind van het begrotingsjaar nog niet toebedeelde bedrag is te concluderen dat HVHL financieel goed in control is over de studievoorschotmiddelen.

Realisatie 2021

Per maatregel zijn voor 2021 doelen gesteld, zie onderstaande tabel.

Tabel 9 Doelen Kwaliteitsafspraken 2021 per maatregel

Maatregel	Doelen 2021
1. Professionalisering SLB'ers	Aanbod voor de professionalisering van (basis)competenties docenten in rol van SLB'er ontwikkelen en aanbesteden en starten met daadwerkelijke trainingen.
2. SLB-programma	Ontwikkelen HVHL-brede SLB-kaders.
3. Student Training Academy (STA)	Op- en inrichten van de STA, vanaf de zomer trainingsaanbod op basis van behoeften van studenten.
4. Stiltewerkplekken	Inventarisatie van de wensen en op basis daarvan realiseren van een aanbesteding. Na aanbesteding starten met de implementatie van de oplossingen (inclusief aanschaf hardware).
5. Studieverenigingen	Alle studieverenigingen maken gebruik van de mogelijkheden om subsidie en bestuursbeurzen aan te vragen.
6. Aanspreekpunt studieverenigingen	Elke opleiding met een studievereniging heeft een vast aanspreekpunt voor studievereniging.
7. Onderwijskundige ondersteuning	Toewijzen van onderwijskundigen aan alle opleidingen, opleveren van formats voor analyse & plan van aanpak kwaliteitsverbetering toetsing en de daadwerkelijke begeleiding van opleidingen bij het opstellen van de analyse.
8. Kwaliteitsverbetering toetsing	Analyse uitvoeren naar verbetermogelijkheden rondom toetsing.
9. Teaching Support	Teaching Support vindbaar en bereikbaar houden en het verzorgen van korte workshops/trainingen gericht op blended learning /afstandsonderwijs.
10. Docentparticipatie in onderzoek	Inventarisatie van de mogelijkheden om via meer docentparticipatie in onderzoek uiteindelijk de studentparticipatie te verhogen.
11. Aanpassing curriculum onderzoek	Conform het oorspronkelijke voorstel start deze maatregel in 2022.
12. Loket voor stages en afstuderen	Conform het oorspronkelijke voorstel start deze maatregel in 2022.

De uitvoering van de maatregelen binnen het programma voor 2021-2024 is gestart na het positieve oordeel van de NVAO op het HVHL-voorstel, begin maart 2021. In deze paragraaf geven we eerst een financieel beeld van de realisatie. Daarna gaan we op de bereikte resultaten in, aan de hand van de landelijke thema's.

Een totaaloverzicht van de daadwerkelijke financiële realisatie ten opzichte van de voor 2021 vastgestelde budgetten wordt in onderstaande tabel gegeven, per maatregel.

Tabel 10 Financiële realisatie Kwaliteitsafspraken ten opzichte van budget studievoorschotmiddelen, per maatregel in 2021

Maatregelen	Begroting	Realisatie
1. Professionalisering SLB'ers	€ 100.000	€ 54.616
2. SLB-programma	€ 100.000	€ 100.000
3. Student Training Academie (STA)	€ 136.000	€ 168.366
4. Stiltewerkplekken	€ 200.000	€ 200.000
5. Studieverenigingen (subsidies en bestuursbeurzen)	€ 127.000	€ 127.000
6. Vast aanspreekpunt SV per opleiding	€ 95.000	€ 69.167
7. Onderwijskundige ondersteuning	€ 757.120	€ 757.120
8. Extra tijd voor kwaliteitsverbetering toetsing	€ 921.740	€ 921.765
9. Teaching Support	€ 250.000	€ 250.000
10. Docenten participatie in onderzoek	€ 291.200	€ 291.200
11. Aanpassen curriculum met betrekking tot onderzoek	€ -	€ -
12. Loket voor stages en afstuderen	€ -	€ -
Totaal	€ 2.978.060	€ 2.939.234
	<i>Restant niet in 2021 geïnvesteerd</i>	€ 38.826

Bij enkele maatregelen is er een verschil tussen begroting en realisatie en bij enkele maatregelen was er vertraging opgetreden:

- Professionalisering SLB (1): er is vertraging opgetreden door het mislukken van de aanbesteding, zie beschrijving voortgang op thema 6. De onderuitputting is benut om de extra investering bij de Student Training Academy (maatregel 3) op te vangen. Vanwege de succesvolle start van de STA is het oorspronkelijke budget hier niet voldoende geweest.
- Stiltewerkplekken (4): de aanbesteding was pas de tweede keer succesvol en door de lockdown ontstond vertraging in de validatie van de sensoren; de plaatsing van de sensoren (doel 2021) heeft uiteindelijk in de voorjaarsvakantie 2022 plaatsgevonden.
- Vast aanspreekpunt studievereniging per opleiding (6): één opleiding heeft geen studievereniging en daardoor dus ook geen aanspreekpunt.
- Voor maatregel 8 (extra tijd voor kwaliteitsverbetering toetsing) geldt dat alle opleidingen in 2021 een analyse hebben uitgevoerd. Enkele van deze opleidingen hebben de rapportage begin 2022 afgerond.

Het in 2021 niet-bestede budget zal in het voorjaar van 2022 door het CvB worden toegewezen, in afstemming met de MR.

Als de losse maatregelen 'opgeteld' worden naar de drie HVHL-kwaliteitsdoelen en op de vier geselecteerde landelijke thema's uit het sectorakkoord (zie eerdere toelichting waarom de thema's intensiever en kleinschalig onderwijs (1) en onderwijsdifferentiatie (4) niet zijn gekozen), ontstaat het beeld zoals in onderstaande tabel wordt weergegeven.

Tabel 11 Financiële realisatie Kwaliteitsafspraken ten opzichte van budget studievoorschotmiddelen, naar HVHL-kwaliteitsdoelen en landelijke thema's in 2021

Kwaliteitsdoelen VHL	Begroting	Realisatie
1. Een persoonlijke en studentgerichte hogeschool	€ 758.000	€ 719.149
2. Versterking kwaliteit onderwijs	€ 1.928.860	€ 1.928.885
3. Versterking onderzoek projectonderwijs	€ 291.200	€ 291.200
Totaal	€ 2.978.060	€ 2.939.234
Thema's landelijk	Begroting	Realisatie
1. Intensiever en kleinschalig onderwijs	€ -	€ -
2. Meer en betere begeleiding studenten	€ 236.000	€ 268.366
3. Studiesucces	€ 1.307.940	€ 1.282.132
4. Onderwijsdifferentiatie	€ -	€ -
5. Onderwijsfaciliteiten	€ 327.000	€ 327.000
6. Professionalisering	€ 1.107.120	€ 1.061.736
Totaal	€ 2.978.060	€ 2.939.234

De beperkte onderuitputting op HVHL-doelstelling 1 wordt verklaard door de lagere besteding op de maatregelen 'Professionalisering SLB'ers' (maatregel 1) en 'Vast aanspreekpunt SV per opleiding' (maatregel 6), deels gecompenseerd met een extra investering op de Student Training Academy (maatregel 2).

Voor de landelijke thema's waar HVHL aan heeft gewerkt, zijn dezelfde verklaringen van toepassing, alleen onder andere noemers:

- thema 2: hogere realisatie door de extra investering op de Student Training Academy;
- thema 3: lagere realisatie door onderuitputting op 'Vast aanspreekpunt SV per opleiding';
- thema 6: lagere realisatie door de onderuitputting op 'Professionalisering SLB'ers'.

Overall concludeert HVHL dat er, ondanks de vertraagde start en de steeds wisselende omstandigheden vanwege corona, goede voortgang is geboekt in het via deze maatregelen dichterbij brengen van de drie kwaliteitsdoelen, op de vier geselecteerde landelijke thema's. Binnen deze thema's zijn op de diverse maatregelen aansprekende resultaten geboekt. Hieronder worden deze per thema inzichtelijk gemaakt.

Thema 2: Meer en betere begeleiding van studenten

Tabel 12 Opbrengsten Kwaliteitsafspraken 2021 thema 2 (meer en betere begeleiding van studenten)

Maatregel	Eindresultaat 2021
6. Aanspreekpunt studieverenigingen	Elke opleiding heeft een vast aanspreekpunt voor de studievereniging, bij concrete vragen en activiteiten vanuit de studievereniging worden deze contactpersonen betrokken. Sommige contactpersonen zijn actiever in het zelf benaderen van de studievereniging dan anderen, die zijn meer afwachtend. Er is afstemming tussen studieverenigingen en opleidingen om te kijken hoe de samenwerking loopt en waar dat beter kan.
8. Kwaliteitsverbetering toetsing	De opleidingen hebben in 2021 een analyse uitgevoerd naar verbetermogelijkheden rondom toetsing. Enkele opleidingen zijn najaar 2021 gestart, de rapportage van deze analyses wordt februari 2022 afgerond. Sommige opleidingen hebben deze analyse naar verbetermogelijkheden van de toetskwaliteit geïntegreerd in het kader van een MTA of visitatie, anderen hebben een door Onderwijs & Onderzoek ontwikkeld instrument gebruikt. De analyses worden voorjaar 2022 onderling gedeeld en besproken, onder begeleiding van de onderwijskundigen van de afdeling Onderwijs & Onderzoek.
10. Docentparticipatie in onderzoek	Locatie Leeuwarden heeft voor een integrale onderzoeksaanpak gekozen, aansluitend bij lectoraten en het Applied Research Center. Hierbij zijn de in het SVM-plan benoemde clusters deels losgelaten. Bij locatie Velp liggen er twee plannen van aanpak voor de clusters 'Omgevingslab' en 'Feeding the cities'. Op beide locaties zijn meerdere docent-onderzoekers aangesteld, de voortgang is volgens de programmaleiding in lijn met het oorspronkelijke voorstel.
11. Aanpassing curriculum onderzoek	Conform het oorspronkelijke voorstel start deze maatregel in 2022.
12. Loket voor stages en afstuderen	Conform het oorspronkelijke voorstel start deze maatregel in 2022.

Thema 3: Studiesucces

Tabel 13 Opbrengsten Kwaliteitsafspraken 2021 thema 3 (studiesucces)

Maatregel	Eindresultaat 2021
2. SLB-programma	Deze maatregel is voor de zomer uitgewerkt in een concreet plan. Na de zomer is dit in uitvoering genomen. Via organisatiebrede gesprekken over SLB-kaders, met studenten, SLB'ers en opleidingsmanagers, zijn conceptkaders ontwikkeld. Deze zijn besproken in een klankbordgroep en met beide locatie-MT's. Hierbij is ook een format ontwikkeld voor SLB-evaluatie met studenten. De resultaten zijn overgedragen aan locatiedirectie en College van Bestuur, om mee te nemen in de ontwikkeling van het nieuwe onderwijsconcept.
3. Student Training Academy	Voor de zomer is de opzet van de Student Training Academy (STA) uitgedacht en formeel gestart met de eerste pilot trainingen. Er is in 2021 een divers palet van 25 à 30 trainingen aangeboden, op basis van suggesties van een actieve klankbordgroep van studenten. De start was beter dan verwacht waardoor een extra investering nodig was om de gewenste groei te faciliteren. Er wordt samengewerkt met studieverenigingen, mediatheek en decanaat. Deelnemende studenten zijn zeer tevreden (waardering >8). Het aantal deelnemers groeit per periode (36 => 62 => 125).

Thema 5: Onderwijsfaciliteiten

Tabel 14 Opbrengsten Kwaliteitsafspraken 2021 thema 5 (onderwijsfaciliteiten)

Maatregel	Eindresultaat 2021
4. Stiltewerkplekken	Binnen dit project is, na verdiepend onderzoek, in samenwerking met een brede klankbordgroep een programma van eisen opgesteld. Op basis hiervan is een aanbesteding in gang gezet. Deze leverde geen geschikte partner op. Een vernieuwde aanbesteding na aanpassing van het programma van eisen is in het najaar wel succesvol afgerond. Door de lockdown eind 2021 kon de validatie van de sensoren niet voor de jaarwisseling plaatsvinden. De plaatsing van de sensoren binnen beide locaties wordt in het 1e kwartaal van 2022 afgerond. Daarmee wordt de 1e fase met enige vertraging succesvol afgesloten. Sinds december wordt extra aandacht gegeven aan goede communicatie in verband met landelijke commotie over sensoren in hogescholen en universiteiten. De MR is hier actief bij betrokken.
5. Studieverenigingen	Alle bestaande studieverenigingen hebben met intensieve begeleiding een aanvraag ingediend en gehonoreerd hebben gekregen. Hierbij zijn diverse mogelijke procesverbeteringen naar voren gekomen, deze worden in de aanvraagronde van 2022 doorgevoerd. Binnen dit traject is actief samengewerkt met de directies/directiesecretarissen en met de financiële afdeling. Bij de oprichting van nieuwe studieverenigingen wordt ondersteuning geboden.

Thema 6: Professionalisering

Tabel 15 Opbrengsten Kwaliteitsafspraken 2021 thema 6 (professionalisering)

Maatregel	Eindresultaat 2021
1. Professionalisering SLB'ers	Er zijn professionaliseringskaders opgezet. Deze vormen het programma van eisen voor een aanbesteding. Medio september leverde dit echter geen geschikte uitvoeringspartner op. Vandaar dat besloten is om een onderhands offertetraject te starten. Eind 2021 waren die onderhandelingen bijna afgerond. In eigen beheer heeft HVHL wel twee succesvolle introductietrainingen voor nieuwe SLB'ers georganiseerd. Tevens is op 8 december een goed bezochte en gewaardeerde SLB-studiedag gehouden.
7. Onderwijskundige ondersteuning	In 2021 zijn extra onderwijskundigen aangenomen en vervolgens gekoppeld aan opleidingen. Elke opleiding heeft nu onderwijskundige ondersteuning. Opleidingsmanagers zijn tevreden over deze ondersteuning. In 2021 is dit mede gericht geweest op de uitwerking van maatregel 8 (kwaliteitsverbetering toetsing). Maar ook op andere onderwijskundige vraagstukken is de samenwerking met de opleidingsteams verder vormgegeven.
9. Teaching Support	Teaching Support is vanaf medio 2020 zeer actief, in kader van de (ondersteuning bij) digitalisering onderwijs & begeleiding. Voorjaar 2021 zijn voortvloeiend hieruit diverse trainingen en webinars verzorgd. Deze zijn via intranet nog steeds beschikbaar, als kennisbank. In het najaar van 2021 wordt een afname geconstateerd qua aantal deelnemers en vragen, hier wordt nader onderzoek naar gedaan. Vanuit de maatregel teaching support zijn eigen BKE en BDB-trainingen ontwikkeld. De BKE wordt sinds september 2021 intern verzorgd, de eerste interne BDB-training start in februari 2022.

Doorkijk 2022 en verder

In 2022 starten er twee nieuwe maatregelen: de aanpassing van het curriculum met betrekking tot onderzoek (maatregel 11; op opleidingsniveau) en de versterking van het loket voor stages en afstuderen, met onderzoeksopdrachten (maatregel 12; VHL-brede maatregel). Daarnaast verplaatst de focus bij maatregel 2 (SLB-programma) zich met de afronding van het SLB-beleidskader van HVHL-niveau naar opleidingsniveau. Dit valt samen met twee belangrijke andere ontwikkelprogramma's binnen de hogeschool: het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de ontwikkeling van een nieuwe visie op onderwijs in de lijn van het nieuwe instellingsplan 2022-2025.

Reflectie medezeggenschap

De MR heeft een commissie gevormd die monitort hoe het gaat met de inzet van de studievoorschotmiddelen (SVM) en daartoe contact heeft met de Stuurgroep SVM (nu Klankbordgroep SVM). Samen vergaderen zij (gemiddeld eens per 6 weken) over de stand van zaken van de verschillende maatregelen. In het kader van managementgesprekken wordt informatie opgehaald bij de verschillende projectleiders. De stuurgroep bundelt de informatie en bespreekt deze met de MR-commissie SVM. De MR-commissie bevraagt de stuurgroep vooral over objectieve gegevens zoals de uitgaven per maatregel en over de voortgang. De gehele MR krijgt inzage omdat in elke cyclus van de MR een maatregel inhoudelijk wordt besproken met een inleiding van de projectleider (of deelnemer). Zo is in het afgelopen jaar de Student Training Academy (STA), de onderwijskundige ondersteuning en de Studieloopbaanbegeleiding (SLB) uitvoerig besproken.

De MR-commissie SVM was tevens uitgenodigd bij de Kennisdelingsdag Kwaliteitsafspraken. Op deze dag werd een pitch gepresenteerd van alle projecten en zijn de vervolgacties voor 2022 besproken. Medio 2021 hebben de MR-commissies SVM en Financiën meegekeken met een beperkte herverdeling van het SVM-budget, uitmondend in extra geld voor stiltewerkplekken en drempelbedragen per opleiding voor de maatregelen 8 (kwaliteitsverbetering toetsing) en 11 (aanpassing curriculum onderzoek). De MR heeft ingestemd met het CvB-besluit hierover.

Tevens heeft de commissie SVM van de MR meegekeken naar de inzet van de SVM-meting die in november/december 2021 is afgenomen onder de gehele schoolbevolking, als nulmeting om de tevredenheid en effectiviteit van de maatregelen te kunnen monitoren. De resultaten van deze meting worden in februari (2022) verwacht.

Enkele projecten komen wat moeizamer van de grond omdat ze aanbesteed moeten worden en ook corona speelt hierin een rol. Toch wordt gestaag voortgang geboekt. Ook vanuit de NVAO is hierop positief gereageerd. De betrokkenheid van de MR bij de uitvoering van de plannen is door hen en door de MR zelf als positief ervaren.

4. STUDENTEN

In het verslagjaar is de studentenpopulatie gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. In onderstaande tabel zijn de instroomcijfers voor de bachelor en ad-opleidingen en voor de master-opleidingen opgenomen.

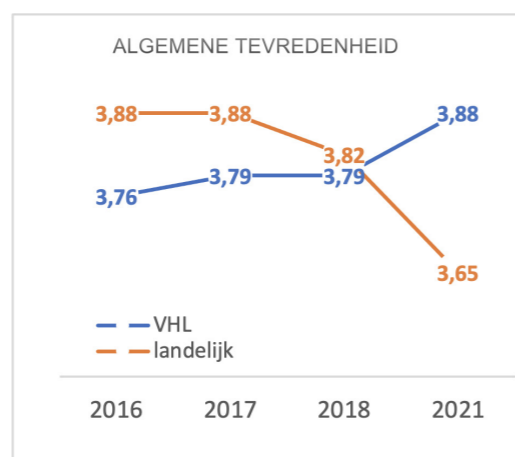
Tabel 16 Aantal studenten

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Studenten (totaal per 1 oktober per meetjaar, exclusief master)	4.220	4.239	4.312	4.337	4.325	4.548	4.684
Instroom bachelor en ad	1.211	1.150	1.239	1.269	1.216	1.278	1.299
Instroom master	59	50	62	52	36	52	43
Instroom totaal	1.270	1.200	1.301	1.321	1.252	1.330	1.342

4.1 Studenttevredenheid

Nationale Studenten Enquête

De Nationale Studenten Enquête (NSE) is een landelijk onderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd en bedoeld is om de tevredenheid van studenten over de hogeschool en de opleiding te meten. De algemene tevredenheid van de HVHL-studenten heeft een score van 3,88 op een schaal van 1 tot 5. Deze score is daarmee hoger dan in 2018 (3,79) en ook hoger dan het landelijk gemiddelde (3,65). In de NSE zijn, verdeeld over zes thema's, vragen gesteld aan alle studenten uit het hoger onderwijs. De scores van deze thema's zijn dus met het landelijk gemiddelde te benchmarken. In onderstaande tabel is te lezen dat HVHL bij alle zes thema's hoger scoort dan het landelijk gemiddelde.

Tabel 17 Benchmark landelijke thema's NSE

Thema	Landelijk	HVHL	Verskil
Inhoud en opzet	3,64	3,79	0,15
Aansluiting beroepspraktijk/ beroepsloopbaan	3,58	3,71	0,13
Docenten	3,73	3,85	0,12
Studiebegeleiding	3,76	3,95	0,19
Toetsing en beoordeling	3,60	3,70	0,10
Betrokkenheid en contact	3,80	3,95	0,15

Keuzegids Bachelors

De Keuzegids Bachelors beoordeelt een gemiddelde opleiding met 60 punten. In 2021 behaalden elf HVHL-opleidingen meer dan 70 punten. Bijna al onze opleidingen hebben een betere absolute score dan in voorgaande jaren. Zeven van de 18 beoordeelde opleidingen van de HVHL hebben het kwaliteitszegel 'topopleiding' ontvangen vanwege een uitstekende en hoge opleidingscore. Dit zijn:

- Management van de Leefomgeving, locatie Leeuwarden en Velp
- Voedingsmiddelentechnologie, Locatie Leeuwarden
- Land- en watermanagement, locatie Velp
- Ad Land- en watermanagement, locatie Velp
- Tuin- en landschapsinrichting, locatie Velp
- Ad Tuin- en landschapsinrichting, locatie Velp.

Keuzegids Masters

In de Keuzegids Masters worden alle masteropleidingen in Nederland vergeleken.

HVHL heeft vier masteropleidingen, te weten:

1. Master Agricultural Production Chain Management
2. Master Innovative Chain Management (ICM)
3. Management of Development
4. River Delta Development (i.s.m. Hogeschool Zeeland en Hogeschool Rotterdam).

Omdat de NSE – waar de Keuzegids Masters zijn ranking grotendeels op baseert – vanwege de coronapandemie in 2020 geen enquête onder masterstudenten heeft afgenomen, zijn de scores in de Keuzegids Masters 2021 onveranderd ten opzichte van de vorige keuzegids.

De masteropleidingen Management of Development (MoD) en Agricultural Production Chain Management (APCM) zijn beide positief beoordeeld. De masters International Dairy Chain Management (IDCM) en River Delta Development (RDD) zijn ook opgenomen in de Keuzegids, zij het zonder beoordeling, omdat er van deze masters nog geen NSE-resultaten bekend zijn.

Tevredenheid alumni

De tevredenheid van alumni over hun studie wordt gemeten met behulp van de landelijke HBO-Monitor. In april zijn de resultaten ontvangen van de enquête onder alumni uit het studiejaar 2018-2019. Deze resultaten zijn verwerkt in de HBO-Monitor 2020. De monitor geeft aan dat 69% van de alumni tevreden is over hun studie aan de HVHL. In 2019 was deze algemene tevredenheidsscore 77%. Dit betekent een significante daling in tevredenheid van alumni van 8% ten opzichte van een jaar eerder. Een kanttekening: de afgestudeerden die de HBO-Monitor 2020 hebben ingevuld, betraden net voor de uitbraak van de pandemie de arbeidsmarkt en hebben gedurende de lockdown de vragenlijst ingevuld.

De onderwerpen waar onze alumni het meest tevreden over zijn: inbedding van praktijkgericht onderzoek, goede basis om competenties verder te ontwikkelen, goede aansluiting opleiding en functie, passend functieniveau, loopbaanmogelijkheden, functie en studie, inhoud opleiding en de kwaliteit van docenten. Onze alumni zijn over de inbedding van praktijkgericht onderzoek meer tevreden dan alumni van de andere hogescholen. De tevredenheid over dit onderwerp is onder alumni van HVHL 10% hoger dan de tevredenheid van alumni van andere hogescholen (69% HVHL ten opzichte van 59% landelijk).

4.2 Studietoelagen

Onderstaande tabel geeft voor de cohorten 2014 tot en met 2020 de rendementen- en uitvalpercentages weer.

Tabel 18 Studietoelagen bachelor en associate degree opleidingen

Cohort	Rendement				Uitval			
	Bachelor		Ad		Bachelor		Ad	
	voltijd	deeltijd	voltijd	deeltijd	voltijd	deeltijd	voltijd	deeltijd
Cohort 2014	58%	67%						
Cohort 2015	57%	41%						
Cohort 2016	56%	64%	76%	70%				
Cohort 2017			81%	57%				
Cohort 2018			62%	54%	28%	30%	38%	25%
Cohort 2019					20%	33%	24%	30%
Cohort 2020					22%	30%	34%	37%

Opmerking bij tabel: Deze cijfers bevatten geen masteropleidingen. De meeste masteropleidingen van HVHL zijn namelijk eenjarige opleidingen.

Rendement Bachelor: van de studenten die zich ingeschreven hebben voor het tweede jaar, het percentage dat binnen vijf jaar een diploma heeft (nominaal + 1 jaar).

Rendement Ad: van de studenten die zich ingeschreven hebben voor het tweede jaar, het percentage dat binnen drie jaar een diploma heeft (nominaal + 1 jaar).

Uitval: het percentage dat in het eerste jaar of direct na afloop van het eerste jaar stopt met de opleiding binnen HVHL.

Uit deze cijfers concluderen wij dat er weinig beweging zit in de rendementcijfers. Er is een lichte daling te zien in de uitval, met name bij bacheloropleidingen. In het Instellingsplan 2018-2021 is de ambitie gesteld dat in 2021 het rendement op 70% zou liggen en de uitval op 25%. Voor de voltijd bacheloropleiding is de uitvaldoelstelling (deels) gehaald. Gestelde rendementdoelen zijn niet gehaald. Corona en de aanpassingen in de BSA-regels hebben invloed gehad op de cijfers.

4.3 Overleg studenten en directie

Tijdens de pandemie heeft de directie in Leeuwarden periodiek overlegsessies gehouden met voorzitters van studie- en studentenverenigingen. Een groot deel van de studenten is bij een vereniging aangesloten. Zo bleven we goed op de hoogte van wat er speelde onder studenten in coronatijd. Deze sessies bevallen beide partijen erg goed, dus ook na de crisis zullen we ze blijven houden. Diermanagement heeft zelf een studentenadviesraad in het leven geroepen. In Velp worden periodiek 'pizzasessies' gehouden waar het MT in gesprek gaat met studenten over hun tevredenheid over bijvoorbeeld online lessen of de studeerbaarheid van een programma. Daarnaast is er maandelijks een inloopspreekuur bij de directie. Op beide locaties is per opleiding ook een SPIL aangewezen, een docent die in het team NSE zit en vanuit zijn/haar functie het team en het MT van input voorziet.

In 2021 heeft directie Velp maandelijks een online spreekuur gehouden, waarvoor zowel studenten als medewerkers zich konden inschrijven. Daarnaast is er in maart een online 'pizzacafé' gehouden waar ook de opleidingsmanagers komen om met studenten te spreken over hoe het met ze gaat. De directie heeft kennisgemaakt met de nieuwe voorzitters van de studentenverenigingen en er is een evaluatie geweest van de introductieweek, waar ook de directie bij aansloot.

In het verslagjaar is zowel in Velp als in Leeuwarden de introductieweek op locatie georganiseerd. In nauwe samenwerking met de studentenverenigingen, in goede afstemming met de gemeentes en met inachtneming van de anderhalvemetermaatregel zijn beide introductieweeken goed verlopen. De eerstejaarsstudenten hebben dit als heel waardevol ervaren.

4.4 Internationaal

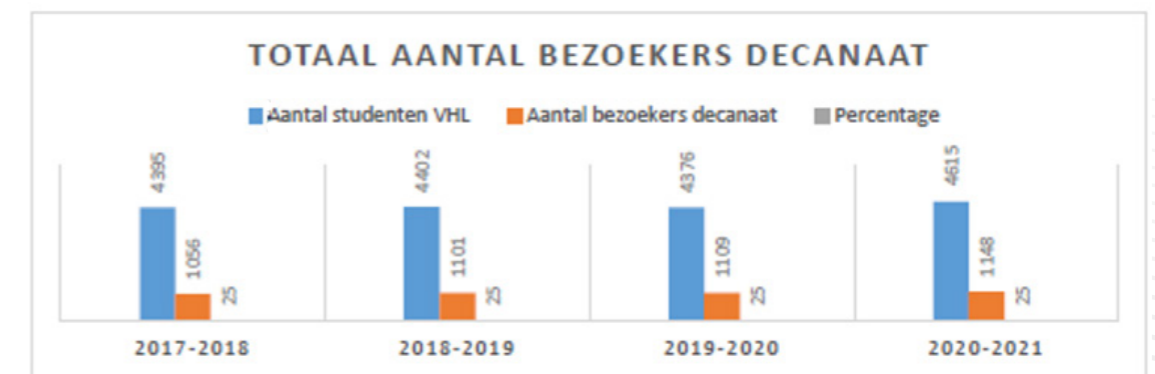
Een van de beoogde doelen van de afdeling International Affairs is dat internationale studenten zich welkom, gezien en gehoord voelen. En dat studenten goed voorbereid naar het buitenland kunnen gaan. In een aantal initiatieven is hiervoor een eerste basis gelegd.

- Op beide locaties is een extra dag ingepland voor de internationale introductie van nieuwe studenten. Daarbij was er niet alleen aandacht was voor de praktische aspecten, maar ook voor de sociale binding.
- Dankzij de NPO-gelden kon geïnvesteerd worden in studentenorganisaties, zoals de internationale studentenorganisatie Ambrosia. Ambrosia kreeg een nieuw bestuur en organiseerde een buddyprogramma om internationale studenten te ondersteunen. Zij organiseerden sociale activiteiten tijdens het onderwijsjaar, zoals een picknick, bowling, een pubquiz, Secret Santa en een online bingo.
- De Ambassadeur van Bangladesh gaf een presentatie aan studenten van de bacheloropleidingen Land- en Water Management, International Business Food & Flowers en International Development Management. Het was een brede kennismaking met Bangladesh, de impact van de delta en het agrarisch domein. De ambassade doneerde 30 boeken over Bangladesh aan HVHL.
- In november werd de Week van de Internationale Student gevierd, met als thema 'Kennismaken met een nieuwe wereld: ontmoet het globale zuiden'. Er waren kennissessies en een uitreiking van de Holland Scholarship certificaten aan studenten en studenten konden landelijk deelnemen aan 'Global Walks' met studenten van andere instellingen. Het geheel werd afgesloten met een feestelijk moment in de centrale hal van de locaties Leeuwarden en Velp.
- International Affairs organiseerde samen met het stagebureau de WilWegDag en startte een online spreekuur voor studenten die naar het buitenland willen voor studie.

4.5 Studentendecanaat

Het Studentendecanaat is beschikbaar op beide locaties en bestaat uit in totaal zes decanen. Studenten komen op eigen initiatief of worden door hun studieloopbaanbegeleider naar het decanaat verwezen bij studieproblemen, een functiebeperking, vragen over wet- en regelgeving of problemen van persoonlijke aard. De decanen geven de studenten informatie, advies en begeleiding. Het studentendecanaat rapporteert en adviseert gevraagd en ongevraagd binnen de organisatie over (knelpunten in) het onderwijs en over studentaangelegenheden. Jaarlijks schrijven de decanen een jaarverslag.

In 2020-2021 telde HVHL (Leeuwarden en Velp) op peildatum 1 oktober 2020 in totaal 4.615 studenten (zie figuur 1). Hiervan hebben 1.148 studenten één keer of vaker contact gehad met een decaan. Dat is 25% van de studentenpopulatie. Dit percentage is stabiel ten opzichte van voorgaande drie jaren.

Figuur 1 Totaal aantal bezoekers decanaat hogeschool Van Hall Larenstein (Leeuwarden en Velp)

Ontwikkelingen in studiejaar 2020-2021

In het studiejaar 2020-2021 had HVHL nog steeds te maken met maatregelen als gevolg van het coronavirus. Studentengesprekken zijn grotendeels online gevoerd en diverse trainingen zijn hybride (online én op school) aangeboden. Een groot deel van het onderwijs vond online plaats. Het decanaat signaleerde dat veel studenten last hadden van motivatieproblemen, eenzaamheid en een gebrek aan verbinding. Sinds de invoering van de coronamaatregelen was er bij studenten ook nieuwe of extra problematiek te merken: somberheid en depressieve klachten, angst- en panieklachten, het ontbreken van perspectief, het gemis van sociale contacten, de studieplanning die anders liep dan verwacht, meer uitstelgedrag, financiële zorgen en uitstel van stage of afstuderen, soms moesten studenten een stage of afstuderen grotendeels vanuit huis doen.

Concrete acties en activiteiten van het studentendecanaat 2020-2021

Het studentendecanaat heeft onder andere de volgende acties ondernomen ter bevordering van het welzijn van studenten.

- Voor beide locaties is (online) yoga voor studenten aangeboden: in Velp waren dit cursussen yoga voor stressreductie en in Leeuwarden doorlopende wekelijkse yogalessen.
- Morning meet-up voor studenten: vanwege onder andere het gebrek aan verbinding zijn deze ochtendmeetings van november 2020 tot juni 2021 gehouden. Studenten van beide locaties konden drie keer per week via Teams een halfuur aansluiten om met anderen te dag te starten onder begeleiding van een decaan. Gemiddeld maakten hier vijf studenten per keer gebruik van.
- Studenten die op HVHL wilden werken met toestemming: tijdens de lockdown vanaf december waren de meeste lessen niet op school en konden studenten in principe niet op school studeren. Het decanaat kreeg signalen van studenten dat soms de thuisomgeving niet optimaal was om te studeren. Dit door slechte kwaliteit wifi, te veel rumoer in grote studentenhuizen of aandacht- en concentratiestoornissen. In afstemming met de facilitaire dienst en de mediathiek heeft het decanaat studeerplekken op school kunnen organiseren. Studenten konden dit aanvragen via het decanaat. Hiervan is vooral in voorbereiding op de toetsen van periode 1 gebruik gemaakt.
- Studievernellingsgroep: bedoeld voor iedere student die een steun in de rug nodig heeft bij het plannen en organiseren. De training is fysiek en online aangeboden, studenten konden kiezen welke vorm het beste paste. Studenten die hebben deelgenomen aan een van beide groepen komen uit alle cohorten en van alle opleidingen.
- De contactgroep stress in Leeuwarden: bedoeld voor studenten met depressieve klachten, eenzaamheid, burn-out en/of angstklachten. Deze contactgroep wordt georganiseerd door studenten van het Studiesuccescentrum van NHL Stenden in samenwerking met het studentendecanaat HVHL. De training werd digitaal gegeven waardoor ook twee studenten uit Velp konden aansluiten. Aan de training hebben zeven studenten meegedaan.
- Autisme lotgenotengroep in Leeuwarden: tijdens deze bijeenkomsten via Teams worden zaken besproken die voor de studenten op dat moment belangrijk zijn.
- Faalangstraining in Leeuwarden, volgens de 'Lefgasten methode': een training gericht op zelfvertrouwen en motivatie. Studenten oefenen op praktische wijze in verandering, op een duidelijke manier die snel tot succes kan leiden.
- Voor studenten zijn Mirro E-Health online zelfhulp modules beschikbaar, gericht op mentale gezondheid. Studenten kunnen kosteloos en anoniem gebruik maken van Mirro. Sinds september 2021 is ook een online Mirro psycholoog beschikbaar voor studenten die daar gebruik van willen maken als overbrugging van de lange wachtlijsten voor specialistische therapie. Het decanaat verwijst de student en HVHL betaalt de Mirro psycholoog.
In het studiejaar 2020-2021 hebben 235 studenten gebruik gemaakt van een online module. De modules 'Zelfbeeld' en 'Grip op coronastress' zijn het vaakst gebruikt, gevolgd door de modules 'Angst & paniek' en 'Somberheid'. Maart en januari waren de piekmaanden in gebruik.
- Er zijn concrete studentwelzijn- en studeergerichte ideeën en tips over omgang met de coronasituatie opgesteld (nieuwsbrieven) en aangedragen bij studenten en studieloopbaanbegeleiders.

Opvallende zaken uit gespreksregistratie

In onderstaande figuren staat informatie over de gespreksonderwerpen. De decanen voerden in het studiejaar 2020-2021 in totaal 2.614 gesprekken. Dat komt neer op gemiddeld ruim twee gesprekken per bezoeker.

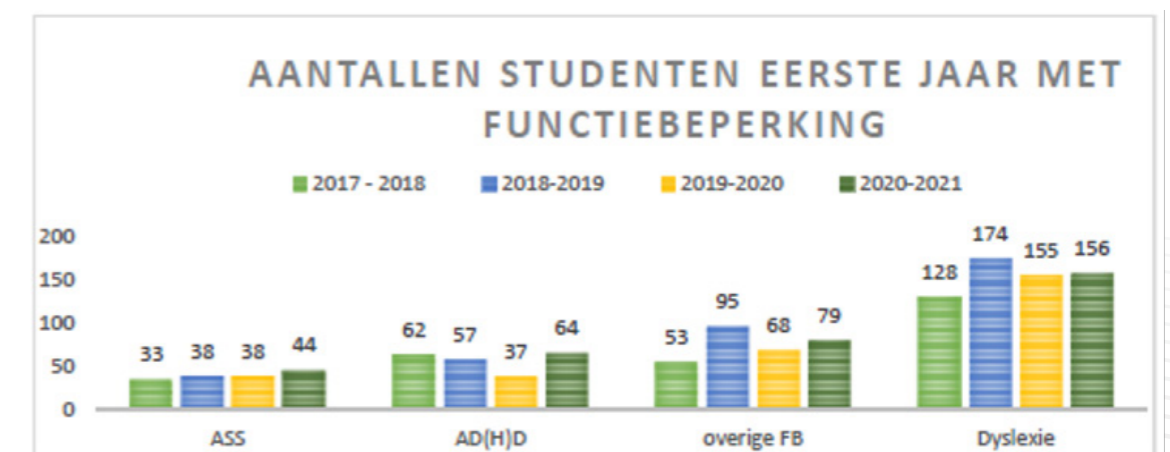

Figuur 7 Gespreksonderwerpen decanaat per geregistreerde categorie (in percentages)

De meeste gesprekken gaan over 'persoonlijke omstandigheden' en 'studiezaken'. Dat ligt voor de hand; studenten gaan naar het decanaat als er iets te bespreken is dat hen hindert of bezighoudt en dat gevolgen heeft of kan krijgen voor de studie en de studievoortgang. Veel studenten komen voorafgaand aan de start of aan het begin van het studiejaar om extra voorzieningen als toetsfaciliteiten en studieloopbaanbegeleiding te regelen in verband met hun functiebeperking.

Studenten met een functiebeperking

Onderstaande figuur geeft de aantallen studenten uit het eerste jaar met een functiebeperking weer over de afgelopen studie jaren, vanaf 2017-2018. We zien in 2020-2021 een toename van het percentage eerstejaars met een functiebeperking ten opzichte van het voorgaande studiejaar: 30% in 2020-2021 ten opzichte van 27% in 2019-2020. In 2018-2019 was het 33%. De twee jaren daarvoor was het 26%. Het gemiddelde over de jaren ligt rond de 30%.

Figuur 8 Aantallen eerstejaars studenten met een functiebeperking (in aantallen), trend van vier studie jaren

De data in bovenstaande figuur komen voort uit de voorzieningenovereenkomsten die we met eerstejaarsstudenten hebben afgesloten. We zien een toename ten opzichte van vorig jaar bij alle gedefinieerde categorieën functiebeperking. Deze hebben we voor de tabel opgedeeld in ASS, AD(H)D en overige functiebeperkingen en dyslexie. Alleen het aantal studenten met dyslexie is nagenoeg hetzelfde als vorig studiejaar.

Profileringsfonds

Conform de afspraken in de regeling profileringsfonds kunnen studenten die vertraging oplopen als gevolg van bijzondere omstandigheden financiële compensatie krijgen uit dit fonds. In 2021 heeft HVHL aan 52 EER-studenten financiële ondersteuning verleend uit het profileringsfonds en is een totaalbedrag van € 110.374 betaald. Deze financiële ondersteuning is verleend aan studenten die vertraging opliepen als gevolg van ziekte, een functiebeperking of familieomstandigheden. In 2021 zijn er 74 bestuursbeurzen uitgekeerd, waarvan 15 voor studentenverenigingen voor een totaalbedrag van € 25.650 en 59 voor studieverenigingen ten bedrage van € 51.306.

4.6 Alumni

Sinds vorig jaar zijn de alumniverenigingen in Leeuwarden en Velp (Aristaeus en VVA) gefuseerd tot één alumnivereniging met een nieuw bestuur. De vereniging heeft een community website ingericht (www.vva-aristaeus.nl) waarop de leden (alumni) onderling en met HVHL contact onderhouden. In Velp is Harry Ankone aangewezen om samen met de VVA voor locatie Velp een actieplan te maken voor 2022 om meer samen te werken.

In de prijzen gevallen!

Student HVHL wint de 'Van Welderen Rengers Scriptieprijs 2021'

HVHL-student Alfred Kok heeft de 'Van Welderen Rengers scriptieprijs 2021' in de wacht gesleept. Hij ontving tijdens een feestelijke uitreiking een geldprijs van € 750. Met deze prijs wil het Van Welderen Rengers Fonds hogeschoolstudenten stimuleren om bij te dragen aan de sociaaleconomische en landschappelijke ontwikkeling van Friesland. Student Diermanagement Specialisatie Wildlife management Alfred Kok ontving de prijs voor zijn bachelorscriptie 'De gladde slang en hazelworm in Zuidoost Friesland'. De jury roemde heel specifiek de verscheidenheid aan dataverzameling- en analysemethoden in het onderzoek van Kok. Voor het arbeidsintensieve veldwerk ging Alfred zelf op zoek naar de gladde slang en hazelworm in Zuidoost Friesland.

Studente Tuin- en Landschapsinrichting met winnend ontwerp naar de Floriade Expo 2022

Dinsdag 19 oktober waren op de locatie Velp de presentaties van de ontwerpen voor de ingang van Utopia Eiland' op de Floriade Expo 2022. Studente Tuin- en Landschapsinrichting Nanja van der Heiden won de prijs met haar 'Green Wave'. Haar ontwerp zal echt worden uitgevoerd op Utopia Eiland van de Floriade. De jury beoordeelde de concepten op idee, vormgeving en praktische uitvoerbaarheid. Nanja koos bij haar ontwerp voor een groene golf (green wave) die de Floriadebezoeker omarmt. Met deze golf wil zij de bezoeker overtuigen van het belang van een groenere planeet. In haar plan en maquette heeft ze dat stapsgewijs en op een overtuigende wijze gedaan, aldus de jury. Naast de winnares kreeg een aantal HVHL-studenten een eervolle vermelding. Ook hun ontwerpen komen in aanmerking voor uitvoering op de Floriade Expo 2022. Er zal tevens werk te zien zijn van een van onze deeltijdstudenten.

Studenten Bos- en Natuurbeheer winnen Bomen Nederland Studenten Challenge 2021

HVHL-studenten Bos- en Natuurbeheer Ard Overkempe en Paul Geerdink zijn de winnaars van de Bomen Nederland Studenten Challenge 2021. Samen met een tweede team van HVHL Velp en vijf andere studententeams stonden zij in de finale. Hun uitdaging was een plan voor meer en gezonde bomen in een al overvol Nederland. Het resultaat: Handboek Het Bosdorp, een handboek voor gemeenten, planologen en projectontwikkelaars om duurzame en groene wijken te realiseren. De winnaars namen de prijs van € 4.000 in ontvangst van de initiator, de 100-jarige firma Boomrooierij Weijtmans. De jury waardeerde het vooral dat Ard en Paul buiten de bestaande kaders gedacht hebben. Behalve de geldprijs ontvingen de winnaars ook uitnodigingen van publieke partijen om hun plan verder uit te dragen. Binnen HVHL gaan studenten alvast aan de slag met de uitvoeringsstrategie van het plan.

Volle winst studenten HVHL bij LC Awards 2021

Studenten van HVHL hebben op de Leeuwarder Courant (LC) Awards 2021 indruk gemaakt. Tijdens de uitreiking van deze felbegeerde prijzen voor mbo-, hbo- en wo-studenten sleepten zij dit jaar de twee maximaal te winnen prijzen in de wacht. Sanne Koopmans en Renske Atsma (studenten Dier- en Veehouderij) wonnen met hun project Bodemraad de juryprijs in de categorie bachelor. Het project Zelfvoorzienende Ark van studenten Maaïke Kunst, Jan Auke Kooistra, Marten de Vlugt en Robert Grit (Milieukunde) werd beloond met de publieksprijs, waar voorafgaand aan de LC Awards online voor gestemd kon worden. Naast de nodige publiciteit en een prachtige award mochten de projecten ook een cheque van € 333,33 in ontvangst nemen.

HVHL-studenten winnen Impactprijs Groen Onderwijs

Vijf studenten van HVHL zijn de winnaars van de Impactprijs Groen Onderwijs van Groenpact. Met hun 'Handboek Prettig Groen Wonen' voor woningcorporaties waren de studenten Management van de Leefomgeving in Velp de besten in de categorie hbo. Volgens de jury draagt het Handboek uitstekend bij aan het klimaatadaptief maken van onze leefomgeving. De studenten ontvingen de prestigieuze prijs met een bijbehorende cheque van € 2.500 tijdens de manifestatie Jongeren aan Zet.

5. MEDEWERKERS

Binnen HR is er in het verslagjaar – in navolging op de in 2020 gestarte doorontwikkeling – wederom veel aandacht geweest voor de verdere inrichting van de lijnstructuur. Behalve aan de vernieuwde positionering van de ondersteunende diensten is gewerkt aan de inrichting van de organisatie van Onderzoek. Hierbij horen de aandacht voor het veranderproces als zodanig en de structuraanpassingen, de vertaling van veranderingen naar HR-beleid en -instrumenten en de aandacht voor gewenste gedragsverandering. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwe functieprofielen van Manager ondersteunende dienst en Teamleider, het in gang gezette Management Development Traject en het project Verbouw Functiehuis. Daarnaast is er een medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) uitgevoerd. Tot slot is in het voorjaar een grootscheepse wervingscampagne gestart, vanwege de grote hoeveelheid vacatures die zijn gesteld om de geplande uitbreiding te kunnen realiseren. De personele formatie is in 2021 toegenomen met 82 medewerkers. Met de komst van een Recruitment Adviseur op de afdeling HR is tevens gewerkt aan de verdere professionalisering van recruitment en de versterking van het 'werkgeversmerk' HVHL (www.werkenbijhvh.nl).

5.1 HR beleid

Ontwikkeling personeelsformatie

Onderstaand wordt schematisch weergegeven hoe de personeelsformatie zich in 2021 heeft ontwikkeld. Opvallend is de sterke groei van 588 naar 671 medewerkers in een jaar tijd. Ook de verhouding tussen onderwijzend en ondersteunend personeel is gewijzigd, mede als gevolg van de inrichting van een lijnorganisatie met meer leidinggevenden dan in 2020.

Tabel 19 Verhouding ondersteunend/onderwijzend personeel

Medewerkers	2018	2019	2020	2021
Aantal medewerkers	565	563	588	671
Aantal fte	449	449	460	528
Soort dienstverband	2018	2019	2020	2021
Vaste aanstelling	472	476	477	483
Tijdelijk aanstelling	93	87	111	188
Totaal	565	563	588	671
Personeel	2018	2019	2020	2021
Ondersteunend *	32,70%	30,20%	34,70%	38,35%
Onderwijzend	67,30%	69,80%	65,30%	61,65%
Ziekteverzuim (excl. zwangerschap)	2018	2019	2020	2021
incl > 1 jaar	5,21%	5,54%	4,85%	5,11%
excl. < 1 jaar	3,49%	3,66%	3,16%	4,23%
Gem. Verzuimduur in dagen	32	40	61	52
% medewerkers zonder verzuim	50,73%	49,50%	64,74%	66,50%

*De relatief sterke groei bij de ondersteunende diensten heeft te maken met de nieuwe inrichting van de instelling en de onderwijsontwikkeling die voortvloeit uit het nieuwe Instellingsplan. Dit heeft extra expertise en inzet gevraagd van een aantal ondersteunende diensten.

Flexibele arbeidsovereenkomsten

HVHL streeft naar een verhouding tussen flexibele en vaste arbeidsovereenkomsten van 15/85%. Met de stijging van het aantal nieuwe medewerkers is ook het aantal tijdelijke dienstverbanden sterk gegroeid en zijn we procentueel ten opzichte van 2020 (18,9%) significant meer tijdelijke dienstverbanden aangegaan (27,9%) in 2021.

In 2021 zijn via een extern payroll bureau 21 kandidaten ingezet. Alleen als er sprake is van een specifieke en aanvullende expertise met een afgebakende opdracht wordt een zzp'er ingezet. Uitzendkrachten worden alleen bij ziekte en piek ingezet.

Volledigheidshalve is het Sociaal Jaarverslag opgenomen in bijlage 4.

5.2 Gezondheid en welzijn

Arbo

HVHL streeft naar optimale arbeidsomstandigheden voor zowel medewerkers als studenten. Het Arbobeleid is gericht op waarborging van de veiligheid en gezondheid van medewerkers en studenten. Daarnaast streven we naar het voorkómen van psychosociale arbeidsbelasting. Er is in 2021 een nieuw Arbobeleidsplan 2022-2025 opgesteld dat in het voorjaar van 2021 bij het CvB en de MR is ingeleverd.

Corona

Ook in 2021 heeft corona ongetwijfeld invloed gehad op de gezondheid en het welzijn van de medewerkers. Het thuiswerken en de afstand tussen leidinggevende en medewerker belemmerden voor een deel het gesprek hierover. Om leidinggevenden handvatten te bieden om goed in gesprek te blijven over de gevolgen van de coronamaatregelen op het welzijn, is een online workshopsreeks georganiseerd door 'Zorg van de zaak'. Deze workshop is aangeboden aan alle leidinggevenden en er is een vervolg geweest voor medewerkers. Hierover meer in het hoofdstuk HVHL Academy. Verder heeft HR een interviewreeks geïnitieerd op myhvh.nl over thuiswerken, om de onderlinge verbinding te borgen. Medewerkers met een dienstbetrekking van > 0.4 FTE hebben in navolging op 2020 ook in 2021 een extra (derde)thuiswerkvergoeding ontvangen van € 250 netto. Sinds mei 2021 ontvangen medewerkers een vaste internetvergoeding van € 30 per maand.

Veiligheid

In 2020 is voortgeborduurd op de algemene veiligheid van de laboratoria. De nieuwe chemicaliën-beheerder stuurt proactief op voorraadbeheersing en monitort de aanwezige hoeveelheden. Gevaarlijke stoffen die niet meer worden gebruikt, worden adequaat afgevoerd. Daarnaast is er in 2021 een start gemaakt met het verbeteren van de algemene veiligheid en een betere documentatie hiervan. In 2022 zal de werkwijze en met name de documentatie worden aangescherpt. Vanuit de opleidingen die op het lab onderwijs geven is een behoefte geuit aan meer kennis over EHBO en BHV op de werkvloer. In overleg met de Facilitaire Dienst wordt hier een maatwerk cursus voor gemaakt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Op beide locaties is in 2017 een RI&E uitgevoerd conform de wettelijke verplichting. In 2021 is een start gemaakt met een herziening van de RI&E met gebruikmaking van de Hbo branche RI&E. Het doel is om de digitalisering van de RI&E in 2022 af te ronden en een bijhorend plan van aanpak op te stellen. Met de nieuwe methode is het eenvoudiger om een actuele stand van zaken te delen en om er managementinformatie uit te halen.

Verzuim en preventie

In 2021 is het verzuimpercentage gestegen, maar de verzuimduur is aanzienlijk gedaald. Het percentage medewerkers zonder verzuim is licht gestegen.

Medewerkers met verzuim worden begeleid door de leidinggevenden, indien nodig met advies van de bedrijfsarts en/of HR-adviseur. Bij de aanpak van het verzuim is samenwerking tussen leidinggevende en medewerker een belangrijk uitgangspunt. HVHL werkt met de methode Oplossingsgericht verzuim. Daarin staat centraal:

- werken aan een lage terugkomdrempel
- regelmatig contact tussen leidinggevende en medewerker
- werken aan snel en doelgericht herstel
- met aandacht, respect en interesse als basis van de communicatie.

Bedrijfsartsen

Hogeschool Van Hall Larenstein werkt samen met de arbodienst 'Zorg van de Zaak'. De bedrijfsartsen zijn, in reguliere omstandigheden, eens per twee weken op de locatie beschikbaar voor spreekuur en overleg. De vaste bedrijfsarts voor Leeuwarden is Andreas Liefmann, voor Velp is dit Peter Burm. Hij heeft in augustus 2021 Erik Kuitert opgevolgd in verband met zijn pensionering. Vanwege corona zijn de spreekuurcontacten in 2020-2021 voornamelijk online georganiseerd. Medewerkers kunnen altijd zelf een afspraak maken met de bedrijfsarts, ook als ze niet ziek zijn. Hiervoor is geen toestemming van de leidinggevende nodig.

Sociaal Medisch Team (SMT)

In 2021 is zes keer een SMT-overleg georganiseerd, drie per locatie. In het SMT bespreken leidinggevenden, bedrijfsartsen, bedrijfsmaatschappelijk werkers en HR-adviseurs de hoofdlijnen, aandachtspunten en risico's met betrekking tot het verzuim binnen een eenheid.

Er heeft in 2021 geen beleids-SMT plaatsgevonden. Normaliter wordt dit eenmaal per jaar georganiseerd. In dit overleg wordt het verzuimbeleid geëvalueerd en worden de beleidslijnen besproken die gelden voor de hele organisatie. De vaste deelnemers adviseren het CvB en de directie over het beleid met betrekking tot ziekteverzuim. Het staat voor 2022 op de agenda.

Vitaliteit

HVHL is erbij gebaat dat medewerkers zo gezond mogelijk zijn, zowel fysiek als mentaal. De hogeschool richt zich niet alleen op het voorkómen van zieke medewerkers, maar wil zich vooral richten op het bevorderen van welzijn, employability en het verminderen van werkdruk. Zilveren Kruis Achmea heeft in samenwerking met de Vereniging Hogescholen voor alle hogescholen het pakket Livvit ontwikkeld. Dit bestaat uit een palet van diensten om verzuim te voorkomen, de gezondheid van medewerkers te bevorderen en om zieke medewerkers te helpen re-integreren.

In totaal hebben 37 medewerkers gebruik gemaakt van de beschikbare gezondheidsoplossingen van Livvit. Van deze maatregelen was 63% op mentaal gebied, 34% op fysiek gebied en 3% overig. De belangrijkste inzet betrof (individuele) coaching (zowel mentaal als fysiek), bedrijfsmaatschappelijk werk en arbeidsdeskundig advies.

Bedrijfsmaatschappelijk werk (BMW)

Voor alle medewerkers van HVHL Larenstein bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van BMW. Dit is extern belegd bij het GIMD, onderdeel van Zorg van de Zaak. Voor de locatie Leeuwarden is Margriet Oosterhof de vaste bedrijfsmaatschappelijk werker. Voor Velp is dit Amélie Timmermans.

In 2021 zijn er in Leeuwarden tien nieuwe aanmeldingen voor BMW geweest en in Velp 18. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. In Leeuwarden zijn tien medewerkers begeleid, hiervan zijn zes trajecten afgerond. In Velp zijn van de 18 begeleidingstrajecten elf trajecten afgerond.

De redenen voor het raadplegen van BMW zijn divers. In 2021 was dit voornamelijk werkdruk in combinatie met een andere manier van werken (thuiswerken vanwege corona), veranderingen op de werkvloer of verandering in management, een verstoorde werk-privébalans, werkstress of arbeidsinhoudelijke problemen, naast persoonlijke problemen. De top-10 van aanleidingen was in 2021 als volgt.

Vertrouwenspersonen

Aandacht voor sociale veiligheid is van belang voor een goede studeer- en werkomgeving. Het hebben van een vertrouwenspersoon is een belangrijk onderdeel in ons beleid. Een vertrouwenspersoon is er voor studenten en medewerkers die meldingen of klachten hebben over ongewenst gedrag zoals agressie en geweld, (seksuele) intimidatie, ongewenste intimiteiten, pesten en discriminatie. Van Hall Larenstein kent twee externe vertrouwenspersonen, een man en een vrouw.

In 2021 is voor het zesde jaar gewerkt met externe vertrouwenspersonen. In 2021 hebben acht medewerkers een beroep gedaan op de vertrouwenspersonen, van wie twee medewerkers vanuit locatie Velp en zes medewerkers vanuit locatie Leeuwarden. Hiervan waren er vier meldingen die in de kern meer betrekking hadden op een taakhoudelijke discussie en een wat stroeve communicatie dan wel samenwerking met de betreffende leidinggevende. Eén melding hiervan is doorgezet naar de ombudsman. Bij een andere melding was vanuit de organisatie een mediationstraject voorgesteld. Twee meldingen zijn met ondersteuning van de vertrouwenspersoon op een informele wijze, te weten door het gesprek hierover aan te gaan, opgelost.

Er zijn vier meldingen gedaan door studenten, waarvan drie meldingen vanuit locatie Velp en één vanuit locatie Leeuwarden. Eén melding van de studenten heeft geleid tot een formele klachtenprocedure. Dit betrof een situatie aangaande ervaren ongewenst gedrag veroorzaakt door een mede student. Alhoewel er sprake is van een stijging van het aantal meldingen van studenten bij de vertrouwenspersoon ten opzichte van voorgaande jaren, is het aantal, gerelateerd aan het totaal aantal studenten, nog steeds gering te noemen.

Werkbeleving medewerkers

Eens per twee jaar wordt een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd onder alle medewerkers. Hiermee volgt HVHL de richtlijn van de cao voor het hoger beroepsonderwijs. In oktober 2021 is het laatste MTO uitgevoerd. Op het moment van het schrijven van dit verslag worden de resultaten gedeeld met achtereenvolgens het CvB, de directies, het management, de Medezeggenschapsraad en de medewerkers. Bij het bekend maken van de resultaten wordt rekening gehouden met de nieuwe organisatiestructuur van HVHL. De informatievoorziening vindt stapsgewijs en op verschillende manieren plaats, passend bij de doelgroep. Op deze wijze worden de resultaten doelgericht en zo transparant als mogelijk gedeeld met alle lagen in de organisatie.

Maatschappelijk verantwoorde hogeschool

HVHL heeft ambities op het gebied van diversiteit en inclusie. Van het nut en de noodzaak van diversiteit en inclusie op onze hogeschool zijn we overtuigd. De komende jaren zal HVHL daarom stappen zetten om dit verder vorm te geven. Een belangrijke doelstelling in de strategische personeelsplannen op het thema diversiteit, is het bevorderen van een meer divers personeelsbestand. Onderstaande tabel representeert de man-/vrouwverdeling in de belangrijkste functiegroepen bij HVHL.

Man-/vrouwverdeling functiegroepen HVHL		
(peildatum 31-12-2021)	% Vrouw	% Man
HVHL totaal	45%	55%
Alle leidinggevenden (CvB, directeuren, managers, hoofden en opleidings-managers)	60%	40%
Lectoren	58%	42%
Onderwijzend personeel en docent-onderzoekers	50%	50%

Bij HVHL studeren in 2021 4.684 studenten met 63 nationaliteiten, verdeeld over de locatie Leeuwarden en Velp. Er werken medewerkers met 17 verschillende nationaliteiten. De man-/vrouw verhouding in de verschillende functies is in evenwicht. Ditzelfde geldt voor de verdeling in generaties. Er zijn geen cijfers bekend over seksuele oriëntatie noch over de culturele, etnische of religieuze achtergrond van onze medewerkers. Op beide locaties is een stilte-ruimte aanwezig die nadrukkelijk is bedoeld voor mensen van alle achtergronden, niet speciaal religieus van aard. HVHL hecht waarde aan maatregelen tegen gender-gebaseerd geweld inclusief seksuele intimidatie. Daarvoor zijn diverse maatregelen verankerd in de standaardregels en richtlijnen. In 2021 is de Gedragscode geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Hierin zijn uitgangspunten vastgelegd van het gewenste gedrag binnen HVHL. Zo staat beschreven hoe medewerkers met collega's en studenten omgaan en waar men terecht kan als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Ook is er aandacht voor het respecteren van elkaars etnische of culturele achtergrond, godsdienstige overtuiging, geslacht, seksuele voorkeur en fysieke en verstandelijke (on)mogelijkheden. De Gedragscode geldt voor alle medewerkers die in dienst zijn van HVHL en voor iedereen die in en om de gebouwen van HVHL werkt, bijvoorbeeld voor catering, schoonmaak of onderhoud. Voor studenten staan de gedragsregels apart beschreven in het Studentenstatuut.

De Gedragscode is in samenspraak met het CvB en de MR vastgesteld. De leidinggevenden hebben een cruciale rol gekregen bij het signaleren en bespreekbaar maken van klachten over ongewenst gedrag. In het kader van maatschappelijke verantwoording is ook werkdruk een belangrijk thema. In 2021 is werkdrukbeleid ontwikkeld, als onderdeel van het strategisch HRM-plan. Dit omvat voorstellen die gericht zijn op het terugdringen en voorkómen van ongezonde werkdruk. De huidige instrumenten zullen op een meer systematische en consistente wijze worden ingezet, zodat de aanpak van werkdruk nauw aansluit bij de actuele ontwikkelingen en het bestaande beleid van HVHL.

5.3 Kwaliteit, ontwikkeling en scholing

Professionalisering

HVHL streeft een professionele cultuur na waarin onze kernwaarden – wij gaan voor de transitie, wij lopen in de voorhoede, wij streven naar excellentie en wij doen het samen – een grote rol spelen.

In het Professionaliseringsplan 2018-2021 is benoemd welke gebieden we belangrijk vinden als het gaat om de ontwikkeling van onze medewerkers. Ook de faciliteiten die HVHL biedt voor het volgen van opleidingen zijn in dit plan opgenomen.

Bij de aanvang van de coronacrisis in 2020 zijn alle lopende en geplande workshops, trainingen en trajecten on hold gezet. In 2021 was er weer meer ruimte voor trainingen, zij het met beperkingen vanwege corona. Uiteraard zijn verplichte trainingen voor docenten doorgegaan. Soms fysiek en soms online, vaak hybride. Hierbij zijn de geldende RIVM-richtlijnen altijd gevolgd.

Jaarverslag VHL Academy 2021

In 2021 heeft Van Hall Larenstein Academy twaalf verschillende trainingen en workshops aangeboden waar in totaal 217 medewerkers aan hebben deelgenomen. Dit zijn:

- Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB)
- Basiskwalificatie Examinering (BKE)
- Senior kwalificatie Examinering (SKE)
- Introductie bijeenkomsten voor nieuwe SLB'ers
- SLB studiedag
- Training adviesvaardigheden Diermanagement
- Intervisietraject opleidingsmanagers
- Corona workshops voor leidinggevend en voor medewerkers
- Bedrijfs Hulp Verlening (BHV)
- Opleidings Commissies (OPCO)
- Dag van de medezeggenschap
- Onboarding nieuwe medewerkers.

BDB training

De BDB training in 2021 is voor de laatste keer uitgevoerd door de HAN University of Applied Sciences. De training is bedoeld voor nieuwe docenten die nog geen ervaring hebben met lesgeven. Het BDB-certificaat is vereist voor het kunnen verkrijgen van een vaste aanstelling. In februari 2021 is de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), bestaande uit Didactiek en BKE, gestart. De training is gestart met 16 en afgesloten met 14 deelnemers. In verband met corona is de training hybride vormgegeven, uiteraard met inachtneming van de RIVM-richtlijnen en -regels. In december 2021 is de training afgesloten. Zes deelnemers zijn inmiddels geslaagd.

Engelstalige BDB

In 2021 hebben twee docenten zich aangemeld bij de Universiteit van Utrecht om daar de Engelstalige BDB: Teaching in Higher Education in an International Classroom te kunnen volgen.

Basis Kwalificatie Examinering

Alle docenten die toetsen afnemen moeten in het bezit zijn van een BKE-certificaat.

In 2021 hebben we afscheid genomen van het CITO voor de uitvoering van de BKE- en SKE-trainingen en hebben we ons eigen aanbod ontwikkeld in nauwe samenwerking met collega's van Teaching Support. Het behalen van het certificaat is nu onderdeel van de training. In 2021 hebben 24 collega's hun BKE-certificaat behaald.

Senior Kwalificatie Examinering

In 2021 hebben we ook de SKE-training in eigen beheer ontwikkeld en voor het eerst georganiseerd. Drie collega's hebben deze training gevolgd.

Introductie nieuwe SLB'ers

Aan alle nieuwe docenten en SLB'ers die de afgelopen jaren in dienst zijn gekomen, is een introductie-cursus SLB aangeboden. In Leeuwarden deden 21 docenten mee aan de training en in Velp elf. De nieuwe SLB'ers ontvangen onder meer informatie over het doel van SLB binnen HVHL en over de SLB Toolbox.

Studiedag SLB 2021

Op 8 december vond de SLB-studiedag plaats, voor het eerst online. Kariene Mittendorf (associate lector verbonden aan het lectoraat Innovatief en effectief onderwijs van de Saxion Hogeschool) heeft een lezing gegeven over de 'betekenisvolle ervaringen binnen SLB 2.0'.

Training Adviesvaardigheden Diermanagement

Bij Diermanagement wordt dit schooljaar een nieuwe module aangeboden. Om docenten bij te scholen is in 2021 gestart met een eendaagse training Adviesvaardigheden. Deze is volledig afgestemd op de nieuwe module. Twaalf docenten hebben de training gevolgd.

Intervisietraject opleidingsmanagers

In de doorontwikkeling van de organisatie hebben de (al dan niet tijdelijke) opleidingsmanagers een cruciale rol. Tijd voor reflectie en het uitwisselen van ervaringen is daarbij noodzakelijk. HVHL ondersteunt dit met een intervisieprogramma voor de opleidingsmanagers.

De opleidingsmanagers zijn per 1 februari 2021 benoemd in hun functie. Tot de zomer van 2021 hebben twaalf opleidingsmanagers deelgenomen aan drie intervisiesessies per locatie.

Coronaworkshops

Voor medewerkers is de online workshop 'Mentale weerbaarheid in crisistijd' georganiseerd. Daarin worden handvatten geboden om gezond en weerbaar tijdens de coronacrisis het werk te kunnen uitvoeren.

Aan deze workshop hebben 39 medewerkers deelgenomen.

Voor leidinggevend is de workshop 'Omgaan met mentale weerbaarheid in coronatijd' georganiseerd.

De leidinggevende krijgt handvatten aangereikt om medewerkers goed te kunnen begeleiden en zo nodig door te verwijzen. Achttien leidinggevend volgden de workshop.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

In Velp hebben twee BHV'ers een herhalingstraining gevolgd.

OPCO

Voor nieuwe leden van de opleidingscommissies (Opco) wordt regelmatig een introductieworkshop georganiseerd. In het schooljaar 2020-2021 hebben 57 nieuwe Opco-leden deze workshop gevolgd waaronder 27 Engelstaligen.

Onboarding

In 2021 heeft HVHL 131 nieuwe medewerkers aangesteld. Om hen warm welkom te heten is er op beide locaties een welkomstontbijt aangeboden, met een kennismakingsworkshop met directie en CvB. In deze workshop kon men ook inzichten delen over wat je opvalt wanneer je start bij HVHL.

Planning basis- en professionaliseringsuren

Het basisrecht is conform de cao vastgesteld op 3%. Tijdens de jaarlijkse gesprekken tussen leidinggevende en medewerker legt de medewerker verantwoording af over de ingezette basisuren en worden afspraken gemaakt over de in te zetten professionaliseringsuren. De besteding hiervan wordt niet geregistreerd.

De verantwoording van het Professionaliseringsplan is opgenomen in bijlage 5

5.4 Doorontwikkeling organisatie

De doorontwikkeling van de organisatie is in 2020 in gang gezet. In navolging daarop zijn in 2021 stappen gezet om de nieuwe organisatiestructuur verder vorm te geven. De doorontwikkeling heeft een herinrichting van de organisatie tot gevolg. De structuur van resultaatverantwoordelijke teams wordt in fases losgelaten en er wordt een lijnorganisatie ingericht. Hieraan liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag.

- Aansturing op locatie
- Maximaal drie hiërarchische lagen
- Elke medewerker heeft één leidinggevende
- De span of control mag niet te groot zijn.

In 2021 zijn op beide locaties opleidingsmanagers geïnstalleerd. Zij geven leiding aan één of meer opleidingen. Vervolgens is de structuur van de ondersteunende diensten aangepast en ingericht om aansturing op locatie mogelijk te maken. Er is een manager Facilitair & Support aangesteld die leiding geeft aan de teamleiders op locatie voor de afdelingen Facilitair en SSC. Het decanaat en de mediatheek zijn ondergebracht bij de afdeling O&O. Voor alle nieuwe leidinggevend is na hun aanstelling intervisie en coaching mogelijk gemaakt om de periode naar het MD-programma te overbruggen. Ook zijn er voorbereidende stappen gezet die de toekomstige inrichting van de onderzoeksorganisatie mogelijk maken.

6. ONDERSTEUNENDE DIENSTEN EN SERVICES

6.1 Mediatheek

De mediatheek is (ondanks corona) geheel 2021 open geweest, om het voor de studenten mogelijk te maken om te studeren in een veilige en vertrouwde omgeving. Daar is veelvuldig gebruik van gemaakt. Dat men tijdens de pandemie elkaar kon ontmoeten ('zien studeren doet studeren') hebben studenten zeer gewaardeerd. Daarnaast is het digitale aanbod van de mediatheek uitgebreid en mede daardoor is de website Green-i van de mediatheek veelvuldig gebruikt. Wanneer het kon zijn er fysiek instructies gegeven – bijvoorbeeld over informatievaardigheden, APA, scriptiehulp en zoeken in databanken –, maar veel is via Teams aangeboden. Ook zijn instructies op de website of in de vorm van kennisclips aangeboden, zodat men hier in eigen tijd kennis van kon nemen. Op verzoek van studenten zijn er in de mediatheek stille (eenpersoons)studiewerkplekken gekomen. Vooral voor de onderzoekers heeft de mediatheek voortgang gemaakt door een Research Data Management beleid op te stellen dat door het CvB is vastgesteld.

6.2 Facilitaire Dienst

De Facilitaire Dienst heeft veel werk verricht om te zorgen dat de coronamaatregelen in acht konden worden genomen. Een extra uitdaging daarbij was de personele bezetting van het eigen team, vanwege coronabesmettingen aan het thuisfront. De dienst heeft flexibel ingespeeld op de invulling van de open dagen op beide vestigingen. In Velp is een nieuw sleutelplan ingevoerd, zijn de CvB-kamers verbouwd en is een nieuwe cv-ketel geplaatst. Tevens is gestart met het project 'Verbouw entreegebied'. De dienstverlening van de reprodiensten Velp en Leeuwarden is afgelopen jaar gelijk getrokken. In Leeuwarden zijn het auditorium en het bedrijfsrestaurant voorzien van nieuwe luchtbehandelingskasten, er zijn meer werkplekken gecreëerd en er is meer structuur aangebracht in het chemicaliënmagazijn.

6.3 ICT

Onder druk van corona heeft ICT (e-coaches, applicatiebeheer, werkplekondersteuning, helpdesk) afgelopen jaar veel ondersteuning geboden bij het gebruik van onder meer Microsoft Teams, het aanbieden van online onderwijs aan onze studenten en de praktische ondersteuning van het thuiswerken en vergaderen van docenten, onderzoekers en staf. De overgang van onsite naar online werken/studeren is achter de rug en lijkt structureel te worden. In welke mate zullen wij de komende tijd gaan zien.

In 2021 heeft ICT daarnaast volop gewerkt aan:

- ICT Ondersteuning (MS TEAMS, MS STREAM) van de online open dagen HVHL waarmee we zoveel mogelijk aspirant studenten proberen te trekken naar HVHL.
- ICT oplevering Xedule de nieuwe Inzet Personeel en Roosterplanning applicatie van HVH.
- Migratie beheer Moodle en implementatie naar een nieuwe leverancier, waardoor veel meer Open Source gebruikersfunctionaliteit beschikbaar komt voor het onderwijs, waar volop van gebruik van wordt gemaakt (Marahara Portfolio, ODOO).
- In kaart brengen en optimaliseren Financieel & HR Applicatielandschap en Financiële & HR-processen.
- Migratie Cloud server omgeving OGD naar AWS Cloudomgeving naar SURF-Cumulus.
- De vervanging van alle printers binnen HVHL.
- ICT Securityverscherping in samenwerking met SURF, voorbereiding implementatie Two Factor Authentication, die in februari 2022 live zal gaan.

6.4 Marketing & Communicatie

Evenementen

Alle geplande wervings- en doorstroom evenementen hebben plaatsgevonden, online of fysiek. Veel wervingsevenementen zijn omgezet naar online evenementen, maar toch is een aantal fysieke meeloopdagen, rondleidingen en zelfs een open dag op locatie georganiseerd. Vanwege de steeds veranderende coronamaatregelen heeft dit veel aanpassing en flexibiliteit gevraagd. Ook de communicatie rond de steeds wisselende situaties vergde extra inspanning.

Werving

In 2021 is voor het eerst een grote landelijke branding campagne voor HVHL gelanceerd, zowel off- als online. Het concept van de campagne, 'Building your world', is breed inzetbaar, zowel in- als extern. De resultaten van de campagne, een toename van de naamsbekendheid, wordt onder andere gemeten in de Imagomonitor, waarvan de resultaten begin 2022 bekend worden. Er was in 2021 bij aanvang een lichte toename van aanmeldingen ten opzichte van 2020. Per 1 oktober bleek het daadwerkelijk aantal ingeschreven nieuwe studenten vrijwel gelijk te zijn aan 2020.

Interne en crisiscommunicatie

Zowel medewerkers als studenten hebben de regelmatige interne communicatie over corona gewaardeerd. In 2020 is de crisisorganisatie afgeschaald naar 'going concern', de communicatie over de maatregelen is echter onverminderd doorgegaan. De communicatie in voorbereiding op de Nationale Student Enquête (NSE), met toelichting op het doel van de enquête, heeft bijgedragen aan een hoge deelname. Daarbij waren de resultaten ook positiever dan in de voorgaande jaren. Interne communicatie over de thema's vanuit de studievoorschotmiddelen heeft bijgedragen aan meer kennis en betrokkenheid op dit gebied. De nieuwe campagnestijl, die ook intern gebruikt wordt, draagt bij aan de gewenste, unieke en karaktervolle uitstraling van HVHL.

Externe communicatie

Onze ambitie is om de zichtbaarheid van HVHL in de buitenwereld te vergroten. In 2021 verscheen HVHL 664 keer in de media, dat is 10% meer dan in 2020. Zo kwam HVHL bijvoorbeeld 35 keer in de Leeuwarder Courant en 25 keer op AD.nl. Ook sociale mediaberichten droegen flink bij aan de zichtbaarheid: het HVHL Facebookprofiel is 16.196 keer bezocht, dat is een daling van 32% ten opzichte van het jaar daarvoor. Facebook neemt af in populariteit onder jongeren. HVHL heeft 192 berichten geplaatst, waarop wel 19% meer likes en 27% meer commentaren kwamen dan in 2020. Het Instagramprofiel is met 22.693 bezoeken 31,4% meer bezocht dan het jaar daarvoor. Er kwamen 976 volgers bij en 111 berichten kregen 18.000 likes. Dat is een stijging van 55% ten opzichte van het voorgaande jaar. Op Twitter heeft HVHL 247 berichten geplaatst en met 3.800 volgers nationaal en 1.100 internationaal betekent dat een stijging van 26% van het aantal volgers ten opzichte van 2020. Op LinkedIn verschenen 208 berichten die voor 9.311 interacties zorgden. In 2021 kwamen er 2.505 nieuwe volgers bij waardoor het totaal aantal volgers uitkomt op 31.572.

7. FINANCIËN

7.1 Resultaat 2021

Dit betreft het resultaat van Stichting Van Hall Larenstein en haar groepsmaatschappij Stichting Water Applicatie Centrum (WAC). De geconsolideerde jaarrekening 2021 sluit af met een positief resultaat van € 3.592.000 en is daarmee € 3.292.000 positiever uitgevallen dan was begroot.

Liquiditeit

De liquiditeit uitgedrukt in de current ratio bedraagt 1,16 en ligt daarmee hoger dan de norm-current ratio van 0,75. Er is sprake van een gezonde financiële positie. Het saldo van de liquide middelen per 31 december 2021 bedraagt € 16,4 mln. Dit betreft een ABN AMRO-rekening waarvan de middelen ter vrije beschikking staan. De BNG-depositorekening is opgenomen onder de financiële vaste activa.

Solvabiliteit

De solvabiliteit bedraagt per 31 december 2021 42,6% en is met 2,6% gestegen ten opzichte van 31 december 2020. De solvabiliteit ligt ruim boven het interne normpercentage van 31%.

Signaleringswaarde bovenmatig eigen vermogen

Ultimo 2021 bedraagt het berekende normatieve eigen vermogen van Van Hall Larenstein € 45,4 mln. Het werkelijke eigen vermogen per 31 december 2021 van Van Hall Larenstein bedraagt € 24,4 mln. De ratio van het eigen vermogen bedraagt 0,54 (ten opzichte van 1,0). Dit betekent dat er geen sprake is van bovenmatig eigen vermogen bij Van Hall Larenstein.

7.2 Geconsolideerde balans

Na bestemming van het netto resultaat. bedragen * € 1.000,-

	31-12-2021	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
1 Materiële vaste activa	33.057		33.849
2 Financiële vaste activa	723		1.447
Totaal vaste activa	33.780		35.296
VLOTTENDE ACTIVA			
3 Voorraden	195		159
4 Vorderingen en overlopende activa	6.864		5.521
5 Liquide middelen	16.418		11.064
Totaal vlottende activa	23.477		16.744
TOTAAL ACTIVA	57.257		52.040
PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN			
Algemene reserve	24.412		20.820
Bestemde reserve	0		0
6 EIGEN VERMOGEN	24.412		20.820
7 VOORZIENINGEN	4.402		4.315
8 LANGLOPENDE SCHULDEN	8.273		10.797
9 KORTLOPENDE SCHULDEN	20.170		16.108
TOTAAL PASSIVA	57.257		52.040

7.3 Geconsolideerde staat van baten en lasten

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
10 BATEN			
Rijksbijdragen	46.631	41.978	40.831
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	0	0
College-, cursus- en examengelden	8.024	9.048	8.989
Baten werk in opdracht van derden	8.103	9.081	7.002
Overige baten	2.733	2.607	2.842
TOTAAL BATEN	65.781	62.714	59.664
LASTEN			
11 Personeelslasten	45.689	43.272	40.322
12 Afschrijvingen	2.422	2.612	2.415
13 Huisvestingslasten	2.393	2.094	2.178
14 Overige lasten	11.328	14.159	10.808
TOTAAL LASTEN	61.348	62.137	55.723
SALDO BATEN EN LASTEN			
	3.949	577	3.941
15 Financiële baten en lasten	-357	-277	-485
RESULTAAT			
	3.592	300	3.456
RESULTAAT NA BELASTINGEN			
	3.592	300	3.456
RESULTAAT AANDEEL VAN DERDEN			
	0	0	0
NETTO RESULTAAT			
	3.592	300	3.456

bedragen * € 1.000,-

7.4 Investeringsbeleid

Het uitgangspunt in de meerjarenbegroting is dat de jaarlijkse investeringsbedragen in lijn liggen met de jaarlijkse afschrijvingskosten (ideaalcomplex), met uitzondering van de investeringen in de verbouwingen van de locaties Velp en Leeuwarden.

De gerealiseerde investeringen in 2021 bedragen € 1,7 mln. Dit betreft de investeringen gebouwen € 0,5 mln. en inventaris en apparatuur € 1,2 mln. In de begroting 2021 was een investeringsbudget van € 2,0 mln. opgenomen. De investeringen in 2021 vallen € 0,3 mln. lager uit dan begroot doordat een gedeelte van de investeringen in laboratoriumfaciliteiten niet is geëffectueerd.

Conform de missie van HVHL maken de duurzame en groene investeringen een belangrijk deel uit van de gerealiseerde investeringen in 2021.

7.5 Treasurybeleid

Van Hall Larenstein heeft zich in 2021 gebaseerd op haar eigen Treasurystatuut, waarbij de Regeling Beleggen en Belenen door Instellingen voor onderwijs en onderzoek als uitgangspunt is genomen. HVHL streeft bij het beheer van financiële posities en financiële stromen naar minimalisatie van de kosten en de risico's en maximalisatie van de opbrengsten. HVHL heeft in 2021 gehandeld binnen de Regeling Beleggen en belenen door Instellingen voor onderwijs en onderzoek. In de tussentijdse rapportages is een toelichting gegeven op de financiële ontwikkeling van de hogeschool. Op 31 december 2021 heeft Van Hall Larenstein een lening uitstaan bij Stichting WAC die voldoet aan de regeling. Ook de afgesloten kredietfaciliteiten met ABN AMRO Bank zijn conform de regeling.

De onder financiële vaste activa opgenomen BNG-depositorekening, met een saldo van € 0,7 mln. per 31 december 2021, is volledig als zekerheid gesteld (openbaar pandrecht in de eerste rang) voor de onder de langlopende schulden opgenomen lening bij de BNG. De aflossing van de lening wordt ieder kwartaal rechtstreeks op de depositorekening in mindering gebracht tot einde looptijd van de lening.

ABN AMRO Bank heeft een kredietfaciliteit verstrekt met een oorspronkelijke hoofdsom van € 12,0 mln., bestaande uit een langlopende lening van € 11,0 mln. Ter zekerheidsstelling is 1e hypotheekrecht verstrekt op het gebouw van locatie Leeuwarden.

7.6 Publiek en private activiteiten

De private activiteiten van HVHL zijn beperkt en niet materieel. Voor zover hiervan sprake is, betreft dit Trainingen & Cursussen, waarvoor marktconforme tarieven worden gehanteerd. Bij de uitvoering van de onderzoeksprojecten is het uitgangspunt dat er een directe inhoudelijke koppeling bestaat tussen het onderzoeksproject en het onderwijs (de opleidingen). De financiers zijn nagenoeg alleen subsidieverstrek- kers uit het publieke domein, zoals LNV, Nuffic, Provincies, EU e.d. Bij deze subsidieverstrek- kers zijn de tarieven (c.q. de grondslag ervan) in de subsidievoorwaarden vastgesteld.

7.7 Declaraties vergoedingen en diensten individuele bestuurders

Onderstaand een overzicht van de declaraties van c.q. vergoedingen aan de bestuursleden over het verslagjaar 2021.

Bedragen x € 1	Dr. C.H.E. Kwakman	Drs. J. van Iersel	Dr. A. Luijten-Lub
Representatiekosten	--	341	--
Reiskosten binnenland	--	987	--
Reiskosten buitenland	473	--	--
Overige bestuurskosten	--	--	--
Totaal	473	1.328	--

Het declaratiereglement van HVHL is als uitgangspunt genomen voor dit overzicht.

7.8 Continuïteitsparagraaf en toekomstparagraaf

Van Hall Larenstein heeft als rechtsvorm een stichting.

In dit hoofdstuk zijn de financiële verwachtingen voor de komende vier jaren opgenomen en wordt ingegaan op de verwachte ontwikkelingen in studentenaantallen, personele bezetting, huisvestingsbeleid, financieringsstructuur, mutatie van reserves en voorzieningen.

Meerjarige balansen

BALANS	Realisatie	Prognose			
(bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
ACTIVA					
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	33.057	32.396	31.696	30.996	30.296
Financiële vaste activa	723	0	0	0	0
TOTALE VASTE ACTIVA	33.780	32.396	31.696	30.996	30.296
Voorraden	195	220	220	220	220
Vorderingen	6.864	4.975	5.125	5.525	5.525
Liquide middelen	16.418	16.000	15.400	15.400	15.800
TOTALE VLOTTENDE ACTIVA	23.477	21.195	20.745	21.145	21.545
TOTAAL ACTIVA	57.257	53.591	52.441	52.141	51.841
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	24.412	24.712	25.012	25.312	25.612
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	24.412	24.712	25.012	25.312	25.612
VOORZIENINGEN	4.402	3.800	3.350	3.350	3.350
LANGLOPENDE SCHULDEN	8.273	6.350	5.750	5.150	4.550
KORTLOPENDE SCHULDEN	20.170	18.729	18.329	18.329	18.329
TOTAAL PASSIVA	57.257	53.591	52.441	52.141	51.841
Solvabiliteitsratio 1	42,6%	46,1%	47,7%	48,5%	49,4%
Solvabiliteitsratio 2	50,3%	53,2%	54,1%	55,0%	55,9%
Current ratio	1,16	1,13	1,13	1,15	1,18
Weerstandvermogen	0,37	0,36	0,36	0,37	0,37

Solvabiliteitsratio

De verwachting is dat HVHL jaarlijks een rendement draait van € 0,3 mln. waardoor het eigen vermogen jaarlijks toeneemt. Voor 2022 is een rendement begroot van € 0.3 mln.

De verwachting is dat vanaf het jaar 2022 het balanstotaal jaarlijks af zal nemen doordat de boekwaarde van de gebouwen afneemt (betreft afschrijving op de verbouwingen van de locaties Leeuwarden en Velp uit 2015) en de afloop van de lening BNG die vanuit de deposito BNG (opgenomen onder financiële vaste activa) wordt afgelost. De verwachting is dat het solvabiliteitsratio 1 zal stijgen van 43% eind 2021 naar 49% eind 2025. De verwachting is dat de solvabiliteitsratio 2, waarbij de voorzieningen bij het eigen vermogen worden meegenomen, zal stijgen van 50% naar 56%.

Current ratio (liquiditeit)

De verwachting is dat deze ratio de komende jaren tussen 1,13 en 1,18 zal bedragen. Van Hall Larenstein hanteert een interne norm van 0,75, conform de norm vanuit OCW. De verwachte current ratio ligt daarmee ruim boven deze norm.

Materiële vaste activa

Het saldo ultimo 2021 bedraagt € 33,1 mln. Dit is inclusief de verbouwingen van de locaties Leeuwarden en Velp voor € 14,2 mln. uit eerdere jaren. In het meerjareninvesteringsplan voor de komende vijf jaren is jaarlijks een bedrag van gemiddeld € 2,0 mln. aan vervangings- en uitbreidingsinvesteringen begroot. Dit is inclusief investeringen in verband met groot onderhoud. De verwachting is dat de boekwaarde de komende jaren met gemiddeld plm. € 0,7 mln. zal afnemen, doordat de afschrijvingskosten hoger uitvallen dan de investeringen veroorzaakt door de afschrijvingskosten op de verbouwingen.

Financiële vaste activa

Dit betreft de depositorekening van de BNG. Dit saldo staat niet ter vrije beschikking van HVHL. Vanuit de depositorekening wordt de jaarlijkse aflossingsverplichting van de lening BNG van € 0,7 mln. betaald. Het kortlopend gedeelte van de deposito van € 0,7 mln. is opgenomen onder de vorderingen. Eind 2022 bedraagt het saldo van de BNG-depositorekening nihil.

Vlottende activa

Het saldo ultimo 2021 bedraagt € 23,5 mln. en de verwachting is dat het saldo vanaf 2021 gemiddeld rond € 21,1 mln. zal liggen.

Eigen vermogen

Het resultaat over 2021 bedraagt € 3,6 mln. en voor de jaren daarna € 0,3 mln.

Deze verwachte resultaten worden volledig toegevoegd aan het eigen vermogen.

Er is nog geen bestemmingsreserve gevormd en de algemene reserve betreft alleen publieke middelen.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarrekening 31.12.2021	Prognose 31.12.2022	Schatting		
			31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	20.820	24.412	24.712	25.012	25.312
Resultaatbestemming	3.592	300	300	300	300
Bestemde reserve	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	24.412	24.712	25.012	25.312	25.612

Voorzieningen

Het saldo van de voorzieningen ultimo 2021 bedraagt € 4,4 mln. en de verwachting is dat dit richting eind 2024 zal afnemen naar € 3,4 mln. door de afname van de voorziening voor duurzame inzetbaarheid.

Onderstaand de specificatie van de voorzieningen.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarrekening 31.12.2021	Prognose 31.12.2022	Schatting		
			31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
VOORZIENINGEN					
WW verplichtingen	102	200	200	200	200
WIA verplichtingen	650	500	500	500	500
Voorziening werktijdvermindering	1.690	1.650	1.600		1.600
Voorziening jubilea	1.074	1.050	1.050	1.050	1.050
Vorziening DI uren	886	400	0	0	0
	4.402	3.800	3.350	3.350	3.350

De verwachting is dat de voorziening voor duurzame inzetbaarheid eind 2023 nihil zal bedragen, aangezien deze uren conform CAO binnen drie jaren opgenomen dienen te worden.

Langlopende schulden

Hieronder zijn twee langlopende leningen begrepen met een saldo ultimo 2021 van € 8,3 mln., bestaande uit BNG € 0,7 mln. en ABN AMRO Bank € 7,6 mln. De jaarlijkse aflossingsverplichting van de lening BNG bedraagt € 0,7 mln. en wordt in mindering gebracht op het saldo van de BNG-depositorekening. De jaarlijkse aflossingsverplichting van de lening met ABN-AMRO Bank bedraagt € 0,6 mln., eind 2021 is er boetevrij € 0,6 mln. extra gelost, evenals in januari 2022.

Bedragen x 1.000 euro	Jaarrekening 31.12.2021	Prognose 31.12.2022	Schatting		
			31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
LANGLOPENDE SCHULDEN					
Lening o/g BNG	723	0	0	0	0
Leningen o/g ABN-AMRO	7.550	6.350	5.750	5.150	4.550
Totaal	8.273	6.350	5.750	5.150	4.550

Kortlopende schulden

De verwachting is dat dit saldo afneemt van € 20,2 mln. eind 2021 naar € 18,3 mln. eind 2025. Dit betreft met name het wegvallen van de aflossingsverplichting van de lening BNG doordat de lening eind 2022 volledig is afgelost en eind 2021 een vervroegde aflossing van € 0,6 mln. op de leningen ABN AMRO Bank is opgenomen.

Meerjarige staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten	Realisatie	Begroting	Prognose		
(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
BATEN					
Rijksbijdragen	46.631	48.958	46.200	46.700	46.700
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	1.100	900	0	0
College-, cursus- en examengelden	8.024	6.348	9.250	9.250	9.250
Baten werk in opdracht van derden	8.103	9.905	9.900	9.900	9.900
Overige baten	2.733	2.843	2.900	2.900	2.900
Totaal baten	65.781	69.154	69.150	68.750	68.750
LASTEN					
Personele lasten	45.689	50.842	50.825	50.325	50.325
Afschrijvingen	2.422	2.661	2.700	2.700	2.700
Huisvestingslasten	2.393	2.253	2.300	2.300	2.300
Overige lasten	11.328	12.799	12.825	12.945	12.945
Totaal lasten	61.832	68.555	68.650	68.270	68.270
Saldo baten en lasten	3.949	599	550	500	480
Financiële baten en lasten	-357	-248	-250	-200	-180
Resultaat	3.592	351	300	300	300
Belastingen	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	3.592	351	300	300	300
Resultaat aandeel van derden	0	-51	0	0	0
Netto resultaat	3.592	300	300	300	300
Rentabiliteitsratio	5,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

Analyse resultaat 2021

De geconsolideerde jaarrekening sluit af met een positief resultaat over 2021 van € 3.592.000 en is daarmee + € 3.292.000 positiever uitgevallen dan was begroot. Voor een nadere analyse verwijzen we naar de jaarrekening 2021 van Stichting Van Hall Larenstein.

Baten

De baten bedragen in 2021 € 65,8 mln. Voor het jaar 2022 is de verwachting dat de baten met € 3,4 mln. toenemen ten opzichte van 2021 en de jaren daarna op hetzelfde niveau blijven.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen nemen in 2022 toe met € 2,3 mln. Ten opzichte van 2021 door de eenmalige compensatie collegegelden jaar 2021-2022. Vanaf 2023 liggen de rijksbijdragen weer op het niveau van het jaar 2021. De studievoorschotmiddelen in het jaar 2025 zijn gehandhaafd op het niveau van 2024. Onderstaand een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de rijksbijdragen van 2020 t/m 2024.

In bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Schatting		
			2023	2024	2025
Rijksbijdragen:					
Totaal onderwijs en onderzoek	39.817	42.424	42.382	42.381	42.381
Studievoorschotmiddelen	2.896	3.623	3.818	4.319	4.319
Compensatie collegegelden 2021-2022	1.374	2.911	0	0	0
Extra middelen o.b.v. referentieraming	2.544	0	0	0	0
Totaal	46.631	48.958	46.200	46.700	46.700

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Dit betreffen incidentele middelen (NPO-gelden) voor een totaalbedrag van € 2,5 mln. die door OCW voor de jaren 2021 en 2022 beschikbaar worden gesteld. In 2021 is € 0,3 mln. gerealiseerd en de verwachting is dat in 2022 € 1,1 mln. en in 2023 € 0,9 mln. wordt gerealiseerd.

College, cursus- en examengelden

De collegegelden zijn in verband met het NPO (Nationaal Plan Onderwijs) van OCW voor het studiejaar 2021-2022 verlaagd met 50%, dit wordt via de rijksbijdrage gecompenseerd. De compensatie voor HVHL bedraagt € 4,3 mln., waarvan € 1,4 mln. valt in het kalenderjaar 2021 en € 2,9 mln. in het kalenderjaar 2022.

In bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Schatting		
			2023	2024	2025
Collegegelden:					
Opbrengst	8.837	7.300	10.050	10.050	10.050
Restitutie	-813	-800	-800	-800	-800
Totaal	8.024	6.500	9.250	9.250	9.250

Baten werk in opdracht van derden

De verwachting is dat in 2022 de baten werk in opdracht van derden met € 1,8 mln. toenemen ten opzichte van 2021 en de jaren daarna dit minimaal op hetzelfde niveau blijft.

Studentenaantallen

Onderstaand het verwachte verloop van de studentenaantallen voor de jaren 2021 tot en met 2025.

	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal studenten (inclusief Masters)	4.748	4.748	4.748	4.748	4.748

Het totaal aantal studenten per 1 oktober 2021 bedraagt 4.748 inclusief masterstudenten. In de meerjarenbegroting is het uitgangspunt dat de studentenaantallen jaarlijks gemiddeld rond 4.748 studenten ligt. De verwachting is dat op basis van de demografische ontwikkelingen het aantal studenten op de lange termijn zal afnemen, staat tegenover dat VHL de komende jaren inzet op de profilering van de unieke opleidingen van VHL binnen het hoger onderwijs om de instroom van studenten te vergroten.

Lasten

De lasten bedragen in 2021 € 61,8 mln., de verwachting is dat deze met € 6,7 mln. toenemen in 2022 en vervolgens op hetzelfde niveau blijven.

Personele lasten

De verwachting is dat de personele lasten, die in 2021 € 45,7 mln. bedragen, stijgen naar € 50,8 mln. in 2022 en daarna op hetzelfde niveau blijven.

Onderstaand een overzicht van de personele lasten.

In bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Schatting		
			2023	2024	2025
Personele lasten:					
Lonen en salarissen	41.311	46.591	46.600	46.200	46.200
Dotatie personele voorzieningen	441	325	325	325	325
Personeel niet in loondienst	2.911	2.567	2.500	2.400	2.400
Overige personele lasten	1.026	1.359	1.400	1.400	1.400
Totale personele lasten	45.689	50.842	50.825	50.325	50.325

Ontwikkeling medewerkers en fte's

Onderstaand een overzicht van de verwachte ontwikkeling van het aantal fte's en medewerkers van 2021 tot en met 2025, dit betreft de stand-fte's per balansdatum.

Aantal fte's	2021	2022	2023	2024	2025
Bestuur (Directie)	6	6	6	6	6
Onderwijzend personeel	351	359	359	359	359
Ondersteunend personeel	171	181	181	181	181
Totaal aantal fte's	528	546	546	546	546
Totaal aantal medewerkers	671	690	690	690	690

Het aantal fte's per 31 december 2021 bedraagt 528 (671 medewerkers). De verwachting is dat het aantal fte's in 2022 zal stijgen met 18 ten opzichte van 2021 en vanaf 2023 op hetzelfde niveau zal blijven, dit ligt in lijn met het gelijkblijvende aantal studenten en de onderzoeksomzet.

De lonen en salarissen bedragen in 2021 € 41,3 mln. en stijgen naar € 46,6 mln., een toename van € 5,3 mln. Dit betreft met name de stijging van het aantal fte's, eind 2020 bedroeg het aantal fte's 460, eind 2021 528, een stijging van 68 fte's. Deze stijging is vooral gerealiseerd in het tweede halfjaar 2021, zo komt het dat de loonkosten plm. 35 fte's voor een half jaar in 2021 zijn opgenomen en vanaf 2022 voor een volledig jaar. Daarnaast zijn de sociale en pensioenlasten in 2022 gestegen ten opzichte van 2021.

De kosten van personeel in loondienst betreft met name incidentele inzet voor ziektevervangende en tijdelijke projecten.

Huisvestingsbeleid

In 2015 en 2016 zijn de locaties Velp en Leeuwarden verbouwd voor een bedrag van € 14,2 mln. Beide gebouwen zijn eigendom van Stichting Van Hall Larenstein. De verwachting is dat de afschrijvingslasten vanaf 2022 jaarlijks op hetzelfde niveau blijven. Voor de komende jaren zijn nog geen besluiten genomen voor uitbreidings- c.q. vervangingsinvesteringen in de huisvesting.

	2021	2022	2023	2024	2025
Huisvestingsratio	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06

Overige lasten

De overige lasten bedragen in 2021 € 11,3 mln. en nemen richting 2025 toe naar € 12,9 mln., een verwachte stijging van € 1,6 mln. De verwachte stijging betreft de doorbelaste kosten in onderzoeksprojecten aan subsidieverstrekkers van een aantal penvoerdersprojecten. Verder is de verwachting dat in verband met de afloop van de coronacrisis de overige lasten gaan toenemen door de activiteiten van medewerkers en studenten op locatie.

Meerjarig kasstroomoverzicht

In bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2021	Prognose 31.12.2022	Schatting		
			31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025
OPERATIONELE ACTIVITEITEN:					
Resultaat boekjaar	3.592	300	300	300	300
Afschrijvingen materiele vaste activa	2.422	2.661	2.700	2.700	2.700
Mutaties voorzieningen	87	-602	-450	0	0
Totaal	6.101	2.359	2.550	3.000	3.000
Mutaties in werkkapitaal:					
Voorraden	-36	-25	0	0	0
Vorderingen en overlopende activa	-1.343	1.889	-150	-400	0
Kortlopende schulden	3.749	-1.441	-400	0	0
Totaal	2.370	423	-550	-400	0
Kasstroom operationele activiteiten	8.471	2.782	2.000	2.600	3.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:					
Investeringen in gebouwen en terreinen	-487	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Investeringen in overige materiele vaste activa	-830	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Desinvesteringen in vaste activa	0	0	0	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:	-1.317	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:					
Nieuw opgenomen leningen	0	0	0	0	0
Aflossing langlopende leningen	-2.524	-1.923	-600	-600	-600
Mutaties financiële vaste activa	724	723	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.800	-1.200	-600	-600	-600
KASSTROOM	5.354	-418	-600	0	400
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN					
Saldo liquide middelen per 1 januari:					
Kas	2	0	0	0	0
ABN-AMRO	11.062	16.418	16.000	15.400	15.400
Totaal	11.064	16.418	16.000	15.400	15.400
Saldo liquide middelen per 31 december:					
Kas	0	0	0	0	0
ABN-AMRO	16.418	16.000	15.400	15.400	15.800
Totaal	16.418	16.000	15.400	15.400	15.800

Door het gerealiseerde overschot in 2021 is het saldo liquide middelen fors toegenomen, de verwachting is dat het saldo de komende jaren licht zal afnemen. De current ratio zal de komende jaren ruim boven de norm van 0,75 uitkomen.

Risicoparagraaf

Zie separate toelichting in paragraaf 1.6 het jaarverslag.

Overige

De toelichting op basis van de notitie 'Helderheid inzake de bekostiging van het hoger onderwijs' is opgenomen in bijlage 6.

8. NPO-gelden/ Coronaparagraaf

8.1 Beschrijving impact COVID-19 en coronamaatregelen in HVHL

Onderwijs

Net als vorig jaar zijn er tijdens de coronacrisis veel inspanningen geleverd om het onderwijsproces zeker te stellen, door de transitie van fysiek naar online onderwijs verder door te zetten. Op 12 maart 2020 begon de eerste lockdown en ging HVHL het onderwijs online aanbieden. Ook in 2021 waren er perioden waarin dit helaas de enige mogelijkheid was.

Reguliere toetsen, die normaal op locatie worden aangeboden, zijn waar mogelijk aangepast zodat ook deze online kunnen worden afgenomen. In de perioden dat de toetsen wel op de locaties konden plaatsvinden, horen voorraden mondkapjes en ontsmettingsmateriaal tot de standaarduitrusting van de toetsbegeleider.

Het uitgangspunt is om waar mogelijk de kans op studievertraging te verkleinen. Het is aan de inspanningen van de studenten en de medewerkers te danken dat dit ook vaak gelukt is.

In aanvulling op het online aanbieden van het onderwijs is regelmatig actief gezocht naar mogelijkheden om de begeleiding van studenten binnen de beperkingen toch door te laten gaan. Bij stages en afstudeeropdrachten die door corona onmogelijk waren, is gezocht naar vervangende of aanvullende opdrachten wanneer het niet mogelijk is om de stage of afstudeeropdracht vanuit huis verder af te maken.

Net als in 2020 zijn er weer veel maatregelen genomen om de effecten van het coronavirus te beheersen en te voorkomen. Zo namen we veiligheids- en gezondheidsmaatregelen voor onze medewerkers – zoals beperking van sociale contacten en vanuit huis werken – en stelden we het onderwijsproces zeker. Op de startpagina van het intranetportal is een vaste sectie met actuele informatie over corona en de geldende maatregelen. Na iedere persconferentie en andere momenten waarop het beleid gewijzigd wordt krijgen de medewerkers en de studenten (in het Nederlands en het Engels) een mail van de directie met uitleg over de nieuwe maatregelen en wat dit betekent voor de concrete situatie op school.

Onderzoek

Corona heeft invloed gehad op de uitvoering van praktijkgericht onderzoek. Dit kwam doordat medewerkers van HVHL corona hadden en/of partners in de projecten. Subsidieverstrekker SIA heeft hierop ingespeeld en aangegeven dat alle projecten zonder wijzigingsverzoek vier maanden mogen uitlopen en/of later mogen starten. Hier is gebruik van gemaakt. Indien nodig is ook met andere subsidieverstrekkers gekeken of er mogelijkheden waren tot verlening van de doorlooptijd.

Studenten

In 2021 publiceerden het RIVM, het Trimbos-instituut en GGD GHOR Nederland een onderzoek waaruit bleek dat dat de helft van de studenten (51%) in Nederland psychische klachten ervaart. Hier blijkt de coronacrisis veel aan bij te dragen, al is dat natuurlijk voor iedere student verschillend. Als het gaat om eenzaamheid, blijkt dat 80% van de studenten meer eenzaamheidsgevoelens heeft door de coronacrisis. Van alle studenten geeft 18% aan dat de coronacrisis geen invloed heeft en bij 2% heeft de coronacrisis juist geleid tot minder eenzaamheidsgevoelens.

Dat zal voor de studenten aan HVHL niet anders zijn. Het heeft vooral zeer nadelig gewerkt dat het in periodes voor de studenten niet mogelijk was om naar school te gaan. Het persoonlijke contact tussen studenten en docenten en met medestudenten is van onschatbare waarde. De vervanging van fysiek onderwijs door online onderwijs is dan ook slechts een gedeeltelijke oplossing van het probleem. Bovendien is dit bij veel praktijklessen en (laboratorium-)practica helemaal niet mogelijk.

Daarnaast hadden ook veel studenten moeite met het vinden van een passende stageplek. De reisbeperkingen hebben internationale stages bijna onmogelijk gemaakt en zeker in het begin van de pandemie is er veel inzet geweest om stagiaires uit het buitenland terug te halen. Ook stages in laboratoriumomgevingen waren zo goed als onmogelijk. Voor de overige stages veranderde de manier waarop deze uitgevoerd werden. Het kunnen leren van het participeren in werksituaties verviel doordat thuiswerken de norm werd. Relatief veel studenten hebben daarom het besluit genomen om hun stage uit te stellen tot het moment dat deze beperking zou wegvallen.

Voorals onze buitenlandse studenten hadden het zwaar. Naast de beperkingen die corona voor iedereen met zich meebracht, misten zij de aanwezigheid van hun naasten. Ze hadden zorgen over het welzijn van hun familie in het thuisland en indirect ook over hun eigen toekomst vanwege de financiële onzekerheid waarin hun families verkeerden. We hebben daarom het afgelopen jaar extra aandacht besteed aan het persoonlijke contact met deze kwetsbare groep.

Personeel

Net als vorig jaar zijn de meeste medewerkers hun werkzaamheden online gaan uitvoeren, overwegend vanuit huis. Dat gold natuurlijk helemaal voor de perioden dat fysiek onderwijs onmogelijk was. Om de kosten van het thuiswerken te compenseren, is er opnieuw een thuiswerkvergoeding uitgekeerd aan alle medewerkers. Daarnaast is ook de structurele vaste tegemoetkoming in reiskosten voor het woon-werkverkeer het hele jaar volledig voortgezet.

Net als vorig jaar heeft de coronapandemie veel van de mensen gevraagd maar ze hebben ook weer laten zien dat er veel mogelijk is. Uiteraard blijven we zoeken naar maatwerkoplossingen voor medewerkers in nijpende situaties.

Bedrijfsvoering

Sinds de eerste lockdown zijn beide HVHL-panden aangepast aan de geldende basisregels in verband met corona, zoals de anderhalvemeterregel. Net als vorig jaar zijn er andere looproutes, bewegwijzering en een telsysteem geïnstalleerd om het aantal bezoekers te monitoren. Er is veel gebruik gemaakt van desinfectiezui- len en er zijn veel mondkapjes uitgedeeld. Bij alle ruimtes is aangegeven voor hoeveel personen ze geschikt zijn. Uiteraard is er maatwerk toegepast waar dat nodig is, zoals bij recepties en in practicumlokalen.

Het landelijk contact met andere hogescholen over corona en integrale veiligheid is in stand gebleven, net als het coronacrisisteam op HVHL. We blijven aandacht houden voor openstelling tijdens ochtenden, middagen, avonden en zaterdagen, de schoonmaak, de werk- en studieplekken en de looproutes.

Toen de anderhalvemetermaatregel verviel en we de bewegwijzering verwijderden, bleek dat op veel plaatsen de vloerbedekking beschadigd was. Bovendien was de ervaring dat in sommige gevallen de bewegwijzering niet optimaal was. Op het moment dat het besluit kwam dat de maatregelen en de bewegwijzering terug moesten, zijn deze spaarzamer gebruikt. Dit ook om te bereiken dat de mensen elkaar meer zouden aanspreken als dat nodig is.

Wat de ventilatie betreft hebben we kunnen constateren dat deze op beide locaties voldoet aan alle voorschriften van de RIVM en aan alle eisen en normen vanuit het Bouwbesluit.

8.2 Nationaal Programma Onderwijs

Het bestuursakkoord en het NPO-plan van HVHL

Op 21 mei 2021 is onder andere door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Ingrid van Engelshoven, en de Vereniging Hogescholen het bestuursakkoord Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ondertekend. Dit is een steunprogramma voor herstel en perspectief van het hoger onderwijs. De hoofd-doelstelling van het bestuursakkoord is het voorkomen of inhalen van studievertraging bij studenten die is ontstaan door de coronamaatregelen. Deze vertraging kan betrekking hebben op de kwalificerende of inhoudelijke kant van het onderwijs, maar ook op het gebied van socialisatie en persoonsvorming. Ook HVHL heeft hiervoor een plan opgesteld en na goedkeuring door de directies, de managementteams en het CvB en de instemming van de Medezeggenschapsraad ingediend bij het ministerie van OCW en Adviesbureau Berenschot.

Het uitgangspunt van het bestuursakkoord is dat de instellingen zelf het beste kunnen bepalen hoe ze de gelden optimaal kunnen inzetten om de vertragingen in te lopen. Op grond van de inbreng van de opleidingsmanagers heeft HVHL gekozen voor de volgende bestedingsdoelen.

- Studiebegeleiding en -coaching, en dan vooral gericht op:
 - praktische en digitale ondersteuning, bijvoorbeeld met gegevens vanuit de digitale leeromgeving
 - aanpakken die effectief zijn voor grotere aantallen studenten (zoals buddysystemen en social studying groups)
 - doorverwijsmogelijkheden naar tweedelijnszorg voor de complexere mentale problemen
 - het inzetten van studieverenigingen en peer-studenten bij de begeleiding.
- Ondersteunende video's voor praktijkonderwijs.
- Praktijklabs.
- Inzet van competente capaciteit bij de ondersteuning (SLB, onderwijsassistenten).
- Ondersteuning voor internationale studenten.
- Continue aandacht voor de communicatie met studenten.

De uiteindelijke keuzes voor de besteding van de incidentele NPO-middelen sluit aan op drie thema's binnen het bestuursakkoord.

Tabel 20 Inhalen corona-achterstanden, NPO-plan zoals ingediend september 2021

Thema	2021	2022	2023	Totaal
Soepele in- en doorstroom	€ 137.913	€ 588.687	€ 331.031	€ 1.057.631
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	€ 58.997	€ 536.433	€ 240.224	€ 835.654
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	€ 3.090	€ 94.880	€ 0	€ 97.970
	€ 200.000	€ 1.220.000	€ 571.255	€ 1.991.255

Geplande activiteiten in het thema Soepele in-en doorstroom hebben vooral te maken met het extra begeleiden van studenten. Veel nadruk ligt hier op het extra begeleiden van praktijkonderwijs en laboratoriumpractica, omdat hier activiteiten niet door konden gaan en er concurrentie is met de huidige studenten voor dezelfde faciliteiten. Ook het organiseren van alle acties in het kader van het NPO is hier opgenomen.

Bij activiteiten gericht op het welzijn van studenten en sociale binding met de opleiding is extra capaciteit van studentepsychologen en decanen voorzien. Ook is er ruimte voor extra begeleiding van studenten met gebruikmaking van mogelijkheden binnen de digitale leeromgeving. Communicatie gericht op studenten en hun welzijn is een belangrijk onderdeel. Daarbij is ook een belangrijke rol weggelegd voor de studieverenigingen.

Ten aanzien van de stages verwachten we dat zodra de (reis)beperkingen opgeheven zijn het mogelijk is om de stages in te halen waar dat nodig is. Over het algemeen is er een goed aanbod van stageplekken voor onze studenten. Een uitzondering vormen stages in laboratoria. Deze stageplekken waren al beperkt beschikbaar en zijn tijdens de coronacrisis volledig uitgevallen. Daarom is een activiteit voorzien om extra plekken voor laboratoriumstages te werven. Er is ook meer ondersteuningstijd opgenomen voor stages die studenten nog moeten inhalen.

De realisatie van het NPO-plan

Het blijkt dat bij de realisatie van het NPO-plan twee factoren een belangrijke rol spelen:

- De werkdruk bij het personeel. De plannings van de medewerkers die voor de uitvoering van het NPO-plan en het extra begeleiden van studenten belangrijk zijn, zaten (uiteraard) in de tweede helft van 2021 al vol.
- Het feit dat het hier om incidentele gelden gaat maakt het lastig om competente medewerkers te vinden, met wie HVHL vervolgens slechts een kortdurende verplichting kan aangaan.

In 2021 is er al het een en ander gebeurd om praktijkonderwijs buiten schooluren en stages in te kunnen halen. Toch hebben we niet alle geplande budgettaire ruimte voor begeleiding ook daadwerkelijk kunnen gebruiken. Dit is vooral toe te schrijven aan het niet beschikbaar zijn van de juiste personen die deze begeleiding uit kunnen voeren.

Een voorbeeld van een activiteit op het gebied van welzijn van de studenten en de sociale binding met de opleiding is de actie rond de 'hoodie met een boodschap'. Alle studenten (en medewerkers) konden een hoodie met het logo en de lijfspreuk van onze hogeschool ('Building your Brand New World') bestellen. De boodschap was de erkenning dat het een lastig (corona)jaar is geweest en dat je er niet alleen voor staat. Uiteindelijk hebben van de aangeschreven 4.636 studenten er 3.778 een hoodie besteld. Begin 2022 zullen zij deze door hun SLB'er of mentor uitgereikt krijgen, met daarbij een flyer 'Als je ergens mee zit..., mijn deur staat voor je open'. Van de 726 aangeschreven medewerkers hebben 529 een hoodie besteld. Echter...858 studenten hebben niet gereageerd. Uiteraard zullen vele studenten hiervoor een valide reden hebben, maar dit biedt ons ook een mogelijkheid om studenten te signaleren waarmee we het contact mogelijk dreigen te verliezen.

In 2021 is er nog geen noodzaak geweest om het NPO-plan inhoudelijk te veranderen. Wel zijn er bepaalde posten naar voren of naar achteren geschoven. Het is heel goed mogelijk dat in 2022 wel de behoefte ontstaat om, op basis van de ervaringen, de coronavertragingen met andere dan de geplande activiteiten te lijf te gaan. De instemming van de Medezeggenschapsraad is bij dergelijke wijzigingen van het plan essentieel.

De stand en planning van het NPO-plan is aan het einde van het jaar als volgt.

Tabel 21 Inhalen corona-achterstanden, NPO-plan in uitvoering, situatie op 31 december 2021

Thema	2021	2022	2023	Totaal
Soepele in- en doorstroom	€ 93.470	€ 633.130	€ 331.031	€ 1.057.631
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	€ 74.442	€ 520.988	€ 240.224	€ 835.654
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	€ 9.590	€ 88.380	€ 0	€ 97.970
	€ 177.501	€ 1.242.498	€ 571.255	€ 1.991.255

Bestuursakkoord onderzoek Steunprogramma voor herstel en perspectief onderzoeker

De incidentele gelden vanuit dit steunprogramma – die bedoeld waren voor 2021 – zijn beschikbaar gekomen in december 2021. Begin 2022 wordt een plan gemaakt om deze gelden optimaal in te zetten. Naar verwachting wordt in juni 2022 bekend hoeveel middelen beschikbaar komen voor 2022. Vanzelfsprekend zullen ook die op een passende manier gebruikt worden.

In onderstaande tabel staat voor 2021 aangegeven wat de gemiddelde opgelopen vertraging is op het gebied van onderzoek, uitgesplitst naar functiegroep in aantallen personen, fte en de gemiddelde vertraging in maanden per fte.

2021	aantal personen	totaal fte**	gemiddelde vertraging in maanden per fte***
promovendi	3	2,6	3
postdocs	2	0,9	4
docent-onderzoekers	31	10	3,5
lectoren	6	4	4
overige onderzoekers	0		

In onderstaande tabel vermelden we het aantal geholpen onderzoekers en de daarmee gepaard gaande kosten alsook de financiering voor 2021.

	Aantal geholpen onderzoekers/ medewerkers	Totale kosten in €
A. NPO Steunprogramma voor herstel en perspectief onderzoekers	0	0
B. Eigen middelen en financiële en niet-financiële middelen (bij benadering)	42	543.480

Op basis van het bestuursakkoord 'Nationaal Programma Onderwijs: Steunprogramma voor herstel en perspectief onderzoekers' d.d. 21 mei 2021 is voor HVHL voor 2021 een bedrag vastgesteld van € 76.226,23 en voor 2022 onder voorbehoud € 87.472,15. Aangezien de beschikking hiervoor pas op 16 december 2021 is afgegeven, is het bedrag van 2021 nog niet uitgegeven aan ondersteuning voor 42 personen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Portefeuilleverdeling en relevante nevenfuncties van het College van Bestuur

Dr. J. van Iersel

Portefeuille:

- Locatiedirecties
- Finance en Control,
- Vastgoed / facilitair
- Strategisch beleid
- Stakeholders en externen

Relevante nevenfuncties

- Vice voorzitter RvT Frion Zorg
- Voorzitter RvT Catent

Gekoppeld aan functie:

- Lid Bestuur (penningmeester) Stichting Steun Bosbouw en Cultuurtechnisch Onderwijs (BCO)
- Voorzitter RvT Stichting Waterapplicatiecentrum (WAC)
- Lid RvT Centre of Expertise Water Technology (CEW)
- Penningmeester Stichting Duurzaam Kennislandgoed Larenstein (DKLL)
- Penningmeester Leeuwarden Student City
- Secretaris penningmeester Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland (SKIOG)

Dr. A. Luijten-Lub

Portefeuille:

- Onderwijs en Onderzoek
- Human Resources Management
- Informatie- en Communicatietechnologie
- Student Service Center/ Support
- Marketing en Communicatie
- International Affairs

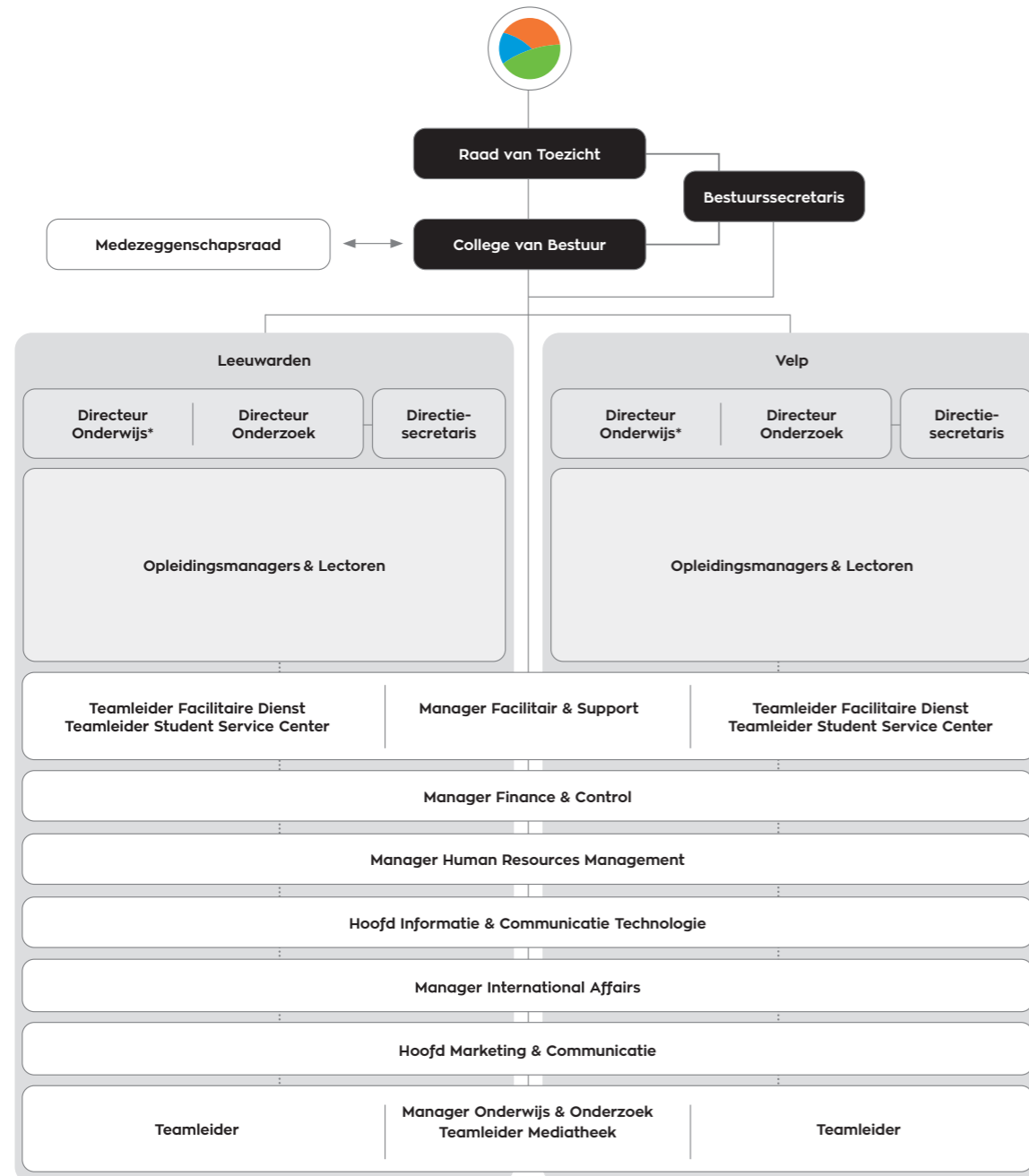
Relevante nevenfunctie:

- Lid Raad van Toezicht Drenthe College

Dr. C.H.E. Kwakman

Relevante nevenfuncties:

- Lid Bestuur Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
- Lid Bestuur Stichting De Nieuwe Meso (vakblad voor leiderschap in het onderwijs)

Mevrouw dr. N. Harms

Met ingang van 1 april 2016 benoemd tot lid van de Raad van Toezicht en per 2 november 2016 voorzitter van de commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit (OOK). Mevrouw Harms is voormalig onderwijs-directeur en bestuurder van de faculteit Aard- en Levenswetenschappen van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Mevrouw Harms heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfuncties: Maat bij maatschap akkerbouwbedrijf Tjalma-Harms. Voorzitter bestuur stichting Nederlandse Vioolbouwschool.

De heer P.C. Heijne RC

Lid van de Raad van Toezicht sinds 1 november 2020 en per 16 december 2020 voorzitter van de Auditcommissie. De heer Heijne is CFO bij Wereld Natuur Fonds en heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht en Auditcommissie MBO Utrecht. Medeoprichter en impact advisor Zero Hunger Lab van de Universiteit van Tilburg.

De heer H.W.J. Ovink

Voorzitter van de Raad van Toezicht sinds 1 november 2020 en per 16 december 2020 lid van de Benoemingen- en remuneratiecommissie. De heer Ovink is speciaal gezant International Water Affairs voor het Koninkrijk der Nederlanden. De heer Ovink heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfuncties: Lid Raad van Bestuur Resilient Cities Catalyst, New York. Voorzitter van de Internationale Raad van Advies Deltares. Lid Raad van Bestuur Rebuild by Design, New York.

De heer ir. ing. J.S.W. Ozenga MBA

Lid van de Raad van Toezicht sinds 1 april 2017 en lid van de Auditcommissie sinds 1 juni 2017. De heer Ozenga is gemeentesecretaris/algemeen directeur van de gemeente Heemskerk. Met ingang van 18 december 2019 benoemd tot vice voorzitter van de Raad en voorzitter van de Benoemingen- en remuneratiecommissie. De heer Ozenga heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfunctie: Voorzitter Raad van Toezicht Fries Sociaal Planbureau.

Mevrouw dr.ir. M.A.H. de Rond-Schouten (1983)

Lid van de Raad van Toezicht sinds 1 november 2020 en per 16 december 2020 lid van de commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit. Mevrouw De Rond-Schouten is Director Marketing Swine & Digital Innovation bij ForFarmers Group en duurzaam agrarisch ondernemer. Zij heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfunctie: Vennoot bij varkenshouderijbedrijf VOF de Rond-Schouten Zuiderzeeverken.

De heer ir. A.K. Schaap

Lid van de Raad van Toezicht sinds 1 november 2019 en met ingang van 18 december 2019 benoemd tot lid van de commissie Onderwijs, Onderzoek en Kwaliteit. De heer Schaap is onafhankelijk programma/projectleider, adviseur en toezichthouder op het gebied van zuivel. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.
Nevenfuncties: Eigenaar eenmanszaak 'Schaap – Power in Partnership', consultancy, project- en programmanagement. Voorzitter van Stichting Beheer LZ Agro Kwaliteitsborging (QLIP). Lid Raad van Commissarissen Join-data. Lid Raad van Advies Amalthea Coöperatie melkgeitenhouders u.a.

Overzicht leden Raad van Toezicht			
Naam	1e benoeming	Herbenoeming	Afloop zittingstermijn
Mevrouw dr. N. Harms	01-04-2016	01-04-2020	31-03-2024
De heer P.C. Heijne RC	01-11-2020		31-10-2024
H.W.J. Ovink	01-11-2020		31-10-2024
De heer ir. ing. J.S.W. Ozenga MBA	01-04-2017	01-04-2021	31-03-2025
Mevrouw dr.ir. M.A.H. de Rond-Schouten	01-11-2020		31-10-2024
De heer ir. A.K. Schaap	01-11-2019		31-10-2023

Bijlage 4 Sociaal jaarverslag

Beheersing uitkeringen 2021

Bij beëindiging van een tijdelijk contract en in specifieke situaties kan het voorkomen dat oud-medewerkers na beëindiging van het contract recht hebben op een wettelijke werkloosheidsuitkering (WW) en conform cao-hbo ook op een bovenwettelijke werkloosheidsuitkering (BW). Door het eigen risico-dragerschap komen beide uitkeringen ten laste van Hogeschool Van Hall Larenstein.

Er is gekozen voor een externe partner voor het begeleiden van oud-medewerkers bij het vinden van ander werk. We werken voor deze begeleiding samen met onder Randstad.

Daarnaast draagt HVHL het eigen risico in het geval een medewerker uit dienst treedt en aansluitend een WGA-uitkering (werkherleving gedeeltelijk arbeidsgeschikten) ontvangt.

Als laatste kan het voorkomen dat een medewerker ziek uit dienst gaat. Qare verzorgt in dat geval de begeleiding en bewaking van de Wet Verbetering Poortwachter. In 2021 was het plaatje als volgt.

WW/BW

In 2021 is een WW-uitkering en/of een BW-uitkering uitgekeerd aan:

- WW uitkering: vijf personen
- BW uitkering : vijf personen

WGA

In 2021 hebben vier ex-medewerkers een uitkering ontvangen. Er zijn per 1 januari 2022 nog vier ex-medewerkers met een WGA-uitkering.

ZW (Ziektewet)

Per 1 januari 2022 is een medewerker ziek uit dienst gegaan. Deze persoon wordt momenteel begeleid door Qare.

Bijlage 5 Verantwoording Professionaliseringplan jaar 2021

Toelichting bij Verantwoording Professionaliseringplan jaar 2021 Hogeschool Van Hall Larenstein

Inleiding

Onderstaand treft u de verantwoording aan van de kosten van het professionaliseringsplan over het jaar 2021 aan. In de cao hbo is aangegeven dat de werkgever jaarlijks minimaal 6% van het getotaliseerde jaarinkomen dient te besteden aan professionalisering, 3% daarvan aan een basisrecht uren en 3% aan out of pocket kosten.

Per onderdeel hieronder een toelichting.

Out of pocketkosten 2021

De gerealiseerde out of pocket kosten over 2021 bedragen € 621.317.

Op basis van de professionaliseringafspraken in de cao is het budget over 2021:

3% van totale bruto-salariskosten jaar 2021 (€ 31.900.000) = € 957.000.

Dit betekent een onderuitputting van € 335.683 in het jaar 2021.

De belangrijkste oorzaak van de lagere uitputting is de coronacrisis gedurende het jaar 2021.

Dit heeft tot gevolg gehad dat, net als in 2020, opleidingen/cursussen zijn vertraagd c.q. uitgesteld en opleidingen/ cursussen alleen digitaal gevolgd konden worden, waardoor medewerkers de keuze hebben gemaakt om het volgen van de opleiding/cursus uit te stellen.

Ondanks dat ligt de uitputting van de scholingskosten in 2021 behoorlijk hoger dan in 2020.

De scholingskosten 2020: € 352.982, in 2021: € 621.317, een stijging van € 268.335.

Opbouw out of pocket kosten 2021

De opbouw van de scholingskosten is als volgt.

Bedrag

Vakmatige opleidingen/congressen e.d.	€ 286.382
Professionalisering teams	€ 79.407
Didactiek	€ 64.846
Toetsing en examinering	€ 29.504
Coaching en intervisie	€ 112.762
Interne opleidingen en cursussen	€ 48.416
Totaal	€ 621.317

Bovenstaande categorieën zijn aangehouden conform de verantwoording van het Professionaliseringsplan 2015, zoals besproken in het lokaal overleg.

Out of pocket kosten per afdeling jaar 2021

Per afdeling zijn de out of pocket kosten over 2021 als volgt:

Bedrag

College van Bestuur	€ 2.987
Medezeggenschapsraad	€ 1.989
Bestuursstaf	€ 767
O&O ondersteuning	€ 54.299
HRM	€ 16.927
Finance & Control	€ 38.689
Facilitair & Support incl. ICT en M&C	€ 167.361
Locatie Leeuwarden	€ 148.618
Locatie Velp	€ 141.264
Interne opleidingen en cursussen	€ 48.416
Totaal	€ 621.317

Planning basis- en professionaliseringsuren jaar 2021

Het basisrecht is conform de cao vastgesteld op 3%. Tijdens de planningsgesprekken hebben leidinggevenden en medewerkers afspraken gemaakt over de aanwending van deze uren. Zoals besproken, bij de verantwoording van het Professionaliseringsplan 2015 wordt de werkelijke uitputting van deze uren niet geregistreerd.

Bijlage 6 Helderheid inzake bekostiging

Inleiding

Hogeschool Van Hall Larenstein heeft kennis genomen van de notitie 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs'. Onderstaand verstrekken wij informatie met betrekking tot acht thema's uit de notitie Helderheid.

Thema 1

Uitbesteding een of meer delen onderwijsprogramma(s) CROHO-opleidingen aan een private organisatie (+ kosten) Bij Hogeschool Van Hall Larenstein vindt geen uitbesteding van werkzaamheden plaats in de hierboven bedoelde zin. Waar voor het verzorgen van onderwijs expertise van elders wordt ingehuurd, gebeurt dat incidenteel bij zusterinstellingen voor hoger onderwijs of door het individueel inhuren van gastdocenten.

Thema 2

Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Hogeschool Van Hall Larenstein besteedt middelen aan de volgende private activiteiten.

- Studentenvoorzieningen, zoals sportvoorzieningen en vormingsactiviteiten.
- Studentenhuisvesting. HVHL heeft in 2021 voor € 62.778 (2020: € 53.699) bijgedragen in de studenten-huisvesting voor buitenlandse studenten. Hoewel studentenhuisvesting niet tot de primaire taken van de hogeschool behoort, maakt de korte verblijftijd van de meeste buitenlandse studenten het onmogelijk adequate huisvesting voor hen te vinden. Tegen deze achtergrond heeft HVHL besloten een gedeelte in de leegstandkosten bij te dragen in de exploitatie van de tijdelijke huisvesting voor buitenlandse studenten. De woonruimte wordt tegen marktconforme tarieven doorberekend aan de huurders.

Thema 3

Het verlenen van vrijstellingen

De eisen omtrent de vrijstellingen voor toetsen en toelating voor de opleiding zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). De uiteindelijke besluitvorming voor het al dan niet toekennen van vrijstellingen voor toetsen berust bij de examencommissie. Voorts is de examencommissie verantwoordelijk voor aanwezigheid van traceerbare besluiten in individuele gevallen.

Thema 4

Bekostiging van buitenlandse studenten

HVHL heeft met diverse instellingen voor hoger onderwijs in het buitenland uitwisselingscontracten afgesloten. Voor Europese mobiliteit doet HVHL mee aan het Erasmus-beurzenprogramma van de EU. HVHL heeft diverse overeenkomsten met partnerinstellingen via een InterInstitutional Agreement (IIA). Voor de 2+2-programma's (double degree) buiten Europa, waarbij studenten na twee jaar studie elders instromen in het derde jaar in Nederland, heeft HVHL samenwerkingsverbanden met een aantal instellingen in Azië. Deze 2+2-studenten worden niet voor de bekostiging opgevoerd en betalen een kostendekkend tarief. Via deze samenwerkingsovereenkomsten wordt de kwaliteit van de aansluiting en instroom geborgd.

Thema 5

Collegegeld niet betaald door de student zelf

HVHL kent in 2021 een aantal studenten die tegelijkertijd als personeelslid bij de hogeschool zijn aangesteld of anders gezegd: personeelsleden die tevens als student staan ingeschreven. De namen van deze personen zijn bekend. Het zijn onder meer student-assistenten en studenten met een bijbaan van geringe omvang. Geen van deze personeelslidstudenten volgt in het kader van opleiding en vorming van het personeel van HVHL één van de initiële opleidingen van de hogeschool. HVHL heeft dus voor geen enkel personeelslid het collegegeld betaald.

Daarnaast kent Hogeschool Van Hall Larenstein voor studiejaar 2021-2022 de volgende uitzondering: Vier niet-EER studenten hebben, buiten hun schuld om, vertraging opgelopen bij de bekostigde Master opleiding Innovative Dairy Chain Management in Leeuwarden.

Van Hall Larenstein stelt het geld vanuit het profileringsfonds/noodfonds beschikbaar als collegegeld voor betreffende studenten, hierdoor is het collegegeld niet van de student (of een derde) afkomstig. De tegemoetkoming uitbetalen aan de student brengt een risico met zich mee, de studenten waren niet in staat om het collegegeld voor te schieten, het gaat om een totaalbedrag in 2021 van € 12.069.

Thema 6

Studenten volgen modules van opleidingen

Dit thema is niet van toepassing op HVHL. Aanschuifonderwijs en losse modules worden als contractonderwijs tegen kostendekkend tarief aangeboden en worden buiten het bekostigd onderwijs gehouden.

Thema 7

Student volgt een andere opleiding dan waarvoor ingeschreven

Dit thema is niet van toepassing op HVHL.

Thema 8

Bekostiging van maatwerktrajecten

HVHL verzorgt geen maatwerktrajecten voor bedrijven en/of organisaties in de vorm van CROHO-opleidingen die leiden tot een diploma. Wel verzorgt HVHL in het kader van 'een leven lang leren' diverse cursussen en trainingen voor bedrijfsleven en overheden.

Leeuwarden

Agora 1
Postbus 1528
8901 BV Leeuwarden
Telefoon 058 284 61 00
E-mail info@hvhl.nl

Velp

Larensteinselaan 26a
Postbus 9001
6880 GB Velp
Telefoon 026 369 56 95
E-mail info@hvhl.nl

www.hvhl.nl